

ДАВАР

ГОДИНА 2008.

БРОЈ 38

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА - БИЛТЕН МАНАСТИРА ДОБРУНА

Саборна црква и Богословија у Сарајеву (снимак с почетка XX вијека)

СРЕБРОЉУБЉЕ

Среброљубље почиње под изговором милостиње, а завршава се мржњом према сиромасима. Док не згомила новац, среброљубац је милосрдан; чим до новца дође, он стисне руке ...

Зато немој рећи да скупљаш благо ради сиромаша. Царство небеско може се купити и за само две паре (в. Лк. 21,1-4)... (Јован Леств.).

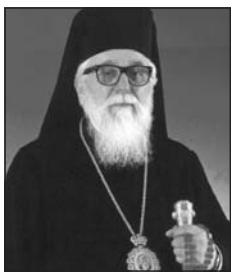

100 ГОДИНА СОКОЛА - 1908 - 2008.

Одликовани су заслужни за обнову и рад овога друштва које делује под благословом Митрополита Николаја а под окриљем Манастира Добруна.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ
ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Јун

1. Освештао темеље храма св. исповједника Варнаве Хвостанског на Врањешу у Источном Сарајеву и служио св. Литургију.
5. На празник Вазнесења Господњег, поводом манастирске славе, служио св. Литургију у истоименом манастиру у Вардишту, преломио славски колач и одржао помен погинулима у посљедњем рату.
8. Присуствовао такмичењу из предмета Православна вјеронаука за ученике основних школа у Митрополији дабробосанској, одржаном у парохийском центру у Сокоцу, те побједницима подијелио награде и дипломе.
9. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету представнике грчког контингента Еуфора.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету делегацију Савеза логораша РС и Републичке организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС.
10. У амбасади Словеније у Сарајеву сусрео се са амбасадорима земаља чланица Европске уније у БиХ.
15. На празник Силаска Св. Духа на Апостоле служио св. Литургију у манастиру св. Георгија на Равној Романији током које је у чин ђакон рукоположио г. Слађана Влајића, а поводом Дана одбране сарајевско-романијске регије одржао помен погинулима у претходном рату, те присуствовао академији у порти манастира.

20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву примио у посјету амбасадора Грчке Републике у БиХ, гђу Константину Мавроскелиду, која је уручила донацију Владе Грчке за изградњу инсталација гријања у Саборној цркви у Сарајеву.
21. У Мокрој Гори код Ужица сусрео се с представницима Владе Србије, те Жељезница Србије и Републике Српске.
22. Предводио студијско и поклоничко путовање у Свету Земљу професора и студената Богословског факултета у Фочи.

Јул

5. Поводом заједничке исповијести и причешћа свих свештеника Митрополије дабробосанске служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу, а потом одржао предавање на братском састанку свештеника.
7. На празник Рођења св. Јована Крститеља освештао темеље новог храма св. Јована Крститеља на Црквини - Борике, а потом служио св. Литургију и преломио славски колач.
9. У Сарајеву примио у дводневну посјету архиепископа прешовског и све Словачке г. Јана и поздравио високог госта на доксологији у Саборној цркви.
10. Са архиепископом прешовским и све Словачке г. Јаном освештао подручно одјељење Основне школе „Свети Сава“ у Тилави - Источно Сарајево.
12. На празник св. Апостола Петра и Павла, освештао обновљени храм св. апостола Петра и Павла у Осенику - Хаџићи, те служио св. Литургију и преломио славски колач.

жио св. Литургију и преломио славски колач.

19. Поводом 200-годишњице храма, у Радијевићима код Сјенице у Епархији милешевској служио св. Литургију у храму Св. Тројице, уз саслужење епископа милешевског г. Филарета.
20. Освештао храм св. Петра дабробосанског у Саставцима код Прибоја у Епархији милешевској и служио св. Литургију, уз саслужење епископа милешевског г. Филарета.
- У Старом Броду код Вишеграда освештао споменик Србима пострадалим у Другом свјетском рату и одржао помен, уз саслужење епископа милешевског г. Филарета.
21. На празник св. Прокопија, поводом храмовне славе, у Брези служио св. Литургију током које је у чин ђакон рукоположио г. Бојана Зекића, те преломио славски колач.
22. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио надбискупа врхбосанског кардина Винка Пуљића.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио предсједнике клубова српских делегата у Вијећу народа РС и Дому народа ФБиХ.
- У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио представнике Траума центра Круха св. Анте.
26. На празник Сабора св. архангела Гаврила служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Палама, на којој је у чин презвитера рукоположио ђакон Бојана Зекића.
- У Палама освештао земљиште за изградњу новог храма.

Август

2. На празник св. пророка Илије, поводом храмовне славе, у Сокоцу служио св. Литургију и преломио славски колач, потом учествовао у литији кроз град, одржао помен на споменику погинулим борцима и у просторијама Општине преломио славски колач.
3. Освештао нови храм св. пророка Илије у Кијеву код Војковића и служио св. Литургију.
8. На празник св. преподобномученице Параскеве Римљанке служио св. Литургију у старој цркви у Бијелом Брду и преломио славски колач.
9. На дан св. великомученика Пантелејмона, а поводом славе храма на Вучијој Луци, служио св. Литургију и преломио славски колач.
10. Освештао темеље новог храма у селу Закомо код Рогатице и служио св. Литургију.
11. Поводом традиционалног народног сабора на Равној Романији, у манастиру св. великомученика Георгија служио св. Литургију и присуствовао свечаној академији.
14. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у опрштајну посјету примио амбасадора Грчке Републике у БиХ, гђу Константину Мавроскелиду.
19. На празник Преображења Господњег служио св. Литургију, те извршио чин освећења грожђа и ломљење колача у Преображењском храму у Сарајеву. - Поводом славе града, у Требињу учествовао у литији кроз град.
28. На празник Успења Пресвете Богородице, поводом манастирске славе, служио св. Литургију у манастиру Добруну код Вишеграда и преломио славски колач.
31. У храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светога Духа поводом почетка нове школске године у Богословији св. Петра дабробосанског.

Септембар

7. На празник Сабора Срба светитеља, поводом храмовне славе, служио св. Литургију у Бранковићима - Борике, и преломио славски колач.
12. У Лукавици присуствовао свечаном отварању Телевизије Источно Сарајево.
13. У Коловрату код Пријепоља у Епархији милешевској освештао нови храм св. Николаја охридског и жичког и служио св. Литургију, уз саслужење епископа милешевског г. Филарета.
14. У Војковићима освештао нови храм св. Петра Дабробосанског, служио св. Литургију и преломио славски колач.
17. На празник св. Петра Дабробосанског, у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и преломио славски колач.
19. У Фочи присуствовао донаторској вечери за изградњу храма св. Саве.
20. Поводом прославе 120-годишњице, у храму Рођења Пресвете Богородице у Штрпцима служио св. Литургију и преломио славски колач. - Поводом градске славе присуствовао свечаној сједници Скупштине Општине Вишеград и примио Повељу признања.
21. Поводом храмовне славе, празника Рођења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и преломио славски колач. - У Саборној цркви у Сарајеву присуствовао молитви за мир у свијету и амбасадоре и дипломате који живе и раде у Босни и Херцеговини, те поздравио званично на пријему у митрополитској резиденцији.
22. Освештао темеље новог храма у Палама и служио св. Литургију.
27. На Крстовдан служио св. Литургију у храму св. пророка Илије на Сокоцу, те освештао ново звоно за цркву на вој-

ничком гробљу и споменик солунским добровољцима.

28. У Доњем Маловану на Купресу освештао обновљени храм св. великомученика кнеза Лазара и служио св. Литургију.
30. У храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио св. Литургију и призив Светога Духа поводом почетка нове академске године на Богословском факултету св. Василија Острошког.

Октобар

1. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Грчке Републике у БиХ, г. Прокоскија Мантзураниса.
4. У Миочу код Рудог освештао звоно и крст за нову цркву и служио св. Литургију.
7. На празник св. Текле, служио св. Литургију у храму св. архангела Михаила и Гаврила у Сарајеву, преломио славски колач Кола српских сестара и обавио мало освећење воде.
11. У храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи служио бденије на коме је у чин мале схиме замонашио студента Дарка Чепрњића, давши му монашко име Рафаило.
12. На празник Михољдан, служио св. Литургију у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи на којој је у чин ђаконског рукоположио монаха Рафаила (Чепрњића).
14. Поводом храмовне славе, празника Покрова Пресвете Богородице, служио св. Литургију у Варешу и преломио славски колач.
26. Поводом празника Иконе јерусалимске Пресвете Богородице, служио св. Литургију у храму св. Тројице у Озерковићима код Сокоца и преломио славски колач.
27. На празник св. Петке-Параскеве, поводом храмовне славе, у Бијелом Брду код Вишеграда служио св. Литургију и преломио славски колач.

31. На празник св. апостола Луке и св. Петра цетињског, служио св. Литургију у цетињском манастиру, уз саслужење више архијереја СПЦ.

Новембар

2. Служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву и у чин презвитера рукоположио ђакон Сређоја Андрића.
8. На Митровдан служио св. Литургију у храму Васкрсења Господњег у Бечу и у чин ђакон рукоположио г. Слађана Васића.
9. Служио св. Литургију у храму св. Саве у Бечу и у чин презвитера рукоположио ђакон Слађана Васића.
11. Учествовао у раду редовног јесењег засједања Светог архијерејског сабора СПЦ.
14. Поводом храмовне славе, Обновљења храма св. Георгија, служио св. Литургију у Миљевићима - Источно Ново Сарајево, и преломио славски колач.
20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио директорку сарајевске канцеларије Фондације Конрад Аденауер, др Кристину Краузе.
21. Поводом храмовне славе, сабора св. Аргангела Михаила, у Старој цркви у Сарајеву служио св. Литургију и преломио славски колач.
23. Служио св. Литургију у манастиру Добруну на којој је у чин ђакон рукоположио г. Младена Микавицу.
24. На празник св. Стефана Дечанског, служио св. Литургију у храму св. Тројице у Рогатици, на којој је у чин презвитера рукоположио ђакон Младена Микавицу, а у чин ђакон г. Миљана Рађеновића.
25. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио ко-

манданта Еуфоровог контингента карабињера, пуковника Винћенца Костантинија.

- У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог амбасадора Велике Британије у БиХ, г. Мајкла Тејтема.
26. На празник св. Јована Златоустог, служио св. Литургију у храму св. пророка Илије у Сокоцу, на којој је у чин презвитера рукоположио ђакон Миљана Рађеновића.
27. У митрополитској резиденцији у Сарајеву у посјету примио новоименованог отправника послова Амбасаде Аустрије у БиХ, г. Михела Венингера.

Децембар

4. На празник Ваведења Пресвете Богородице, служио св. Литургију у храму Богословског Факултета и Богословије у Фочи, на којој је у чин ђакон рукоположио г. Младена Дробњака, те причестио студенте Факултета и ученике Богословије.
6. У Старој цркви у Сарајеву служио помен благоупокојеном патријарху московском и све Русије Алексију.
7. Служио св. Литургију у храму Успења Пресвете Богородице у Мокром, на којој је у чин презвитера рукоположио ђакон Младена Дробњака.
8. На Факултету исламских наука у Сарајеву присуствовао бајрамском пријему Исламске заједнице у БиХ.
9. У предсједничкој палати у Бањалуци присуствовао сједници Одбора за прославу Дана и Крсне славе Републике Српске.
15. На празник св. Јоаникија Девичког, поводом славе придворне капеле, у Сокоцу служио св. Литургију и преломио славски колач.

16. У манастиру Добруну присуствовао свечаној академији поводом 100-годишњице соколарства у вишеградском крају и примио Орден „Сокола“ са златним зрацима.
19. На празник св. Николаја Мирликијског Чудотворца, у храму св. пророка Илије у Сокоцу служио св. Литургију уз саслужење епископа банатског г. Никанора.
- У митрополитској кући у Сокоцу, прославио своју Крсну славу св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
20. У митрополитској резиденцији у Сарајеву прославио други дан своје Крсне славе св. Николаја Мирликијског Чудотворца.
21. На Дјетиње служио св. Литургију у Саборној цркви у Сарајеву.
23. У згради Предсједништва БиХ у Сарајеву присуствовао новогодишњем пријему.
- У Дому Оружаних снага БиХ у Сарајеву присуствовао концерту духовне музике Српског пјевачког друштва „Слога“, одржаног поводом 120-годишњице постојања.
26. На Врхбосанској католичкој теологији у Сарајеву присуствовао Божићном пријему код надбискупа врхбосанског кардинала Винка Пуљића.
- Осветљао новоотворени тржни центар бањалучких „Тржница“ у Лукавици - Источно Ново Сарајево.
28. На Материце служио св. Литургију у храму Преображења Господњег у Новом Сарајеву.

ђакон Миљар Танасић

Еванђеље по Св. Јовану почиње са мистеријом Сина Којега назива *Λογος*. Превести то име са *Реч* или *Глагол* значи осиромашити смисао тога израза на грчком који је, уствари, бескрајно богатији. **ДАБАР** - јеврејска реч - је по смислу блиска појму Мудрости, живог Присуства Божјег и које избија у Прологу четвртога Еванђеља као Светлост и Живот.

Гласник СПЦ (бр. 11, новембар 1970.)

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

**НИКОЛАЈ
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ,
СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ
МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ
ДАБРОБОСАНСКЕ,
СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ,
МОНАШТВУ И СВИМА
ДУХОВНИМ СИНОВИМА И
КЋЕРИМА НАШИМ,
ОД БОГОМЛАДЕНЦА
БЛАГОДАТ, МИЛОСТ, МИР И
БЛАГОСЛОВ,
СА СВЕРАДОСНИМ
И ДРЕВНИМ ПОЗДРАВОМ:**

**МИР БОЖЈИ
- ХРИСТОС СЕ РОДИ!**

Поклонимо се данас, на Божић, Новорођеном Богомладенцу, Господу нашем Исусу Христу, и са вером и љубављу запевајмо са Анђелима и витлејемским пастирима: „Слава Богу на висини, и на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лука 2,14).

Христов долазак у овај свет израз је Божје љубави према човеку, као што је и цели Његов живот на земљи. Истина, овим речима Анђели нам описују своје виђење Царства небеског, очекујући да тако буде и на земљи, сходно речима Молитве Господње: „Да буде воља Твоја и на земљи као на небу“ (Матеј 6,10).

Пре нешто више од две хиљаде година родио се Месија, проречени у Старом Завету и дуго очекивани Христос. Родио се млади Бог - Богомладенац. Он је у остарели организам, у овоземаљски свет, небеским облагодаћењем унео нову младост, освежење. Отворио је очи људи за далеке хоризонте, открио је бескрајни и невидљиви свет, нашу истинску вечну духовну отаџбину. Као што је Божић празник радости, то је и дан опомене нама, задавања задатка: Он доноси дарове, а очекује ударје. Његови су дарови истина и љубав. Светлост и топлота долазе од Сунца Правде, од Источа са висине, како се Богомладенац назива у Божићном тропару. Зато је Христос, који је дошао

са небеских висина, изјавио: „Царство моје није од овога света“ (Јован 18,38), тј. оно није царство неистине и насиља, него Царство истине и љубави.

Истински Вођа човечанства родио се у мрачној пећини и био је положен на сламу у јаслама. Без сумње, „све цивилизације људске почињале су у простоти као и Христос, а падале у раскоши; стваране су врлинама, а рушене извештаченошћу, рађале се у слами, а гушиле у перју. Није срећан онај ко има највише, но ко има најпотребније,“ вели Свети владика Николај Охридски и Жички.

Да потврдимо ово што наведосмо и изјавама људи овога света. Бивши амерички председник Труман, у својој првој беседи америчком народу, навео је речи Светог Апостола Павла: „А сад остаје вера, нада и љубав, ово троје, али је од њих највећа љубав“ (1 Кор. 13,13). Затим је додао: „Ми ово верујемо, ми ово усвајамо као основно начело нашег живота“. У вези са реченим, није сувишно поменути мисао једног кинеског политичара изне-ту у божићној посланици своме народу: „Човечанство се не може надати светлијој будућности без

следовања Христу, нити постићи прави мир без промене срца сходно Јеванђељу.“ Долазак Господа Христа у овај огреховљени свет веома је значајан догађај у историји света и показује да је Христос неодрљив. Пред Њим, Господом Христом, падају све препреке, јер Он, за разлику од других, срца људска осваја љубављу, светом и истинитом. А како да с Њим општим, разговарамо с Богомладенцем?

МОЛИТВОМ РАЗГОВАРАЈТЕ СА БОГОМЛАДЕНЦЕМ

Још као децу учили су нас молитви. Молитва је ход наше душе према Богомладенцу. И притом, треба увек да пазимо и оцењујемо: да ли је наша молитва увек таква да је Бог прима? Човек који не зна да се моли истрошен је човек и за свагда ће остати овоземаљски. Никада неће постати небески човек, пошто никада неће знати како се користи молитва као средство и помоћ при идењу на небо.

Молитвом се стиче богатство Духа Светога. Ако немамо у себи ово богатство радости, немамо ни богатство мира, личног ни заједничког. Разлог овоме је зацело то што не знамо да се молимо! „Ако иштете и немате,“ говори брат Господњи Јаков, „немате јер погрешно иштете, и на уживања ваша трошите“ (Јак 4,3). Свети Јустин Философ напомиње: „Мир нам је обећао Христос, а молитвом се то богаћење остварује. Тај мир не може да наруши ни неправда младих, ни ситна пакост познаника. Благословена је старост која доноси мир себи и другима! Када би сви људи управо то имали на уму, нико не би изабрао зло у свом краткотрајном земаљском животу знајући да га то води у вечну осуду огња, него би се постојано уздржавао од греха и порока, а украшавао врлинама, не би ли задобио Божју милост и избегао осуду.“

Шта заправо значи молити се искрено? То значи: не само да чистимо грехе своје, него да исцељујемо телесне болести и своје немоћи исправљамо и, такорећи, препорађамо читаво људско биће.

„О, какав је непроцењив дар молитве!“ - говори Свети Јован Кронштански. Труди се у молитви и моли се за све, као и за своје укућане, чланове те „домаће Цркве“ (Флм 2) - за чеда своја. Нека Исусова молитва буде просветљење родитеља и деце у тој малој Цркви Божјој. Са најслађим Исусом биће сладосна за све у кући, а семе жалости учиниће вам се као небеска мана.

Још пре неколико хиљада година, мудри цар Давид написао је: „Бејаш млад и остарих, и не видех праведника остављена, ни деце његове да просе хлеб“ (Пс 37,25). Ту науку, стицану вековним искуством, примили смо од својих родитеља. Требало би да у те вековне истине упућујемо и млађе нараштаје, ако им желимо добро и ако они себи желе добро. Наравно, требало би да их упућујемо и у оне наизглед мале ствари, које је Србин доскором знао, а сада почео нагло заборављати, а то су свест и сазнање изражени речима псалмопевца: „Као што отац милује синове, тако ће Господ помиловати оне који га се боје“ (Пс 103,13).

ПОРОДИЦА - ЦРКВА У МАЛОМ

Пољски романописац Сјенкијевич пише како је у хришћанским домовима првих времена провејавао дух молитве, дух верности, честитости и љубави. У своме роману „Кво Вадис“ он излаже слику Рима из тога доба, као и слику једног хришћанског дома у њему. Рим је у то време хучао тријумфима ратних похода и свечаних парада, бучао од дворских интрига и политичких борби, од гладијаторских игара и утакмица сваке врсте, у којима су учествовали многи слојеви римског друштва. У тој вреви и тривијалности налазио се овде-онде по који хришћански дом, у коме је све зрачило неким тихим и чедним миром и лепотом домаће среће и преданости Богу. Када је римски племић Петроније први пут посетио такав хришћански дом, прво што му је пало у очи било је то хришћанско спокојство. Домаћин породице Аулије Плауције зрачио је миром, као и његова жена, његов синчић и његова усвојеница девојка Лигија. У овом дому је царовао сјај, „нека благост и нека ведрина... која је потицала управо из начина живота који је водила та породица.“ Када је Петро-

није све то видео и осетио, просто су му се отеле речи: „Како је различит ваш свет од света којим влада наш цар Нерон!“

Требало би прочитати и о другим узорним породицама, па читати Исповести блаженог Августина, затим из живота породице Светог Василија Великог, па оно дивно писмо Антуса, мајке Светог Јована Златоуста. Осетили бисмо атмосферу хришћанске љубави, па се у данашњим нашим породицама не би збивали немили догађаји. Деца би нам била везана највише за родитељски дом, за школу и даље самоодговорно битисање у животу и раду. Истина је да свако осећа бол своје огрењене душе, који треба надвладавати животом по Богу и Његовом благодаћу. Једино се животом по Јеванђељу стиче мир у души, а Христос је мир човеков, док се тај мир молитвом остварује. Уколико остваримо мир са Богом, стећи ћемо га у својој души, а самим тим моћи ћемо њиме зрачити међу ближњима! О томе миру у души говори онај хром руски поклоник: „Срдачна молитва ми је доносила толико радости да сам мислио да на земљи нема срећнијег човека од мене... Не само да сам то осећао у души својој, него све што сам видео око себе, изгледало је некако усхићено, и све је упућивало љубави и благодарењу Богу: људи, дрвеће, биље, животиње: сви су ми били као рођени.“ Где су муж, жена и деца у слози сједињени врлинама, тамо је и Христос међу њима. „Где су двоје или троје сабрани у име Моје, онде сам и Ја међу њима“ (Матеј 18,20), наводи нам Он. Он не тражи ни златни кров, ни блиставе стубове, ни скупочени мермер, него лепоту душе, трпезу која обилује праведношћу и плодовима милосрђа. Када Он угледа такву трпезу, истог тренутка долази и узима учешћа у сабрању. Он тражи да породица, Црква и школа буду нераздељиво тројство, не само у образовању, него и у васпитању младих.

Још један је предуслов важан - да децу подиже-те љубављу, праведношћу и примером, јер деца радије прихватају шта радите него шта говорите. Тако ће деца ценити своје родитеље и учитеље, а кроз њих и ваше и своје порекло. Све ово се нала-

зи забележено у Светом Писму. А Спаситељ је заповедио: „Иди и ти чини тако!“ (Лука 10,37).

Деца су највећи дар Божји родитељима. То увек треба имати у виду, па ће бити јаснија и одговорност родитеља за њихово васпитање. Ово се исто односи на свештенство наше свете Цркве и на учитеље свих наставних дисциплина у нашим школама. Ту млади расту физички и духовно. Ту стичу све оно што ће сутра чинити као родитељи, као свештеници из средине „царског свештенства“ (ср. 1 Петр. 2,9), или као просветни радници на образовању будућих нараштаја младих. Ако то правилно схватимо, сви ћемо одговорније радити, најпре на васпитању душе, а потом и на стицању интелектуалног образовања.

Увек су породица, Црква и школа имали своје посебно место у друштву, свој мистички простор у коме се узгаја млада биљка која ниче, расте и доноси плод у своје време. Битка за васпитање је битка посебне врсте; она је задатак свих нас, и морамо је водити неуморно, како бисмо од младих створили одговорне људе и предали им наслеђе хришћанских векова.

Са овим искреним мислима, жељама и свешћу о одговорности према свима вама, честитамо вам овај велики хришћански празник Христовог доласка у овај напаћени свет. Чинимо тако, драги моји, како бисмо имали радост у себи и зрачили благошћу око себе, у друштву. Постанимо и ми пламен огњени, јер пламен иде увис, а земља остаје доле. Оставимо земљу доле, а ми постанимо пламенови како бисмо узвишли тамо где је Бог, како бисмо постали „вино ново“ (ср. Матеј 9,17). Поздрављамо вас древним и сверадосним поздравом Празника:

**МИР БОЖЈИ
- ХРИСТОС СЕ РОДИ!
И ЗАИСТА СЕ
ХРИСТОС РОДИ!**

О Божићу, 2008. године

+ МИТРОПОЛИТ
ДАБРОБОСАНСКИ
НИКОЛАЈ

ПОДВИЖНИЧКО БУРЕ - ЧУДО ПОСЛУШНОСТИ

Једнога дана била је организована моба. Цело братство је узело учешћа у тешким радовима на зидању. Пошто завршисмо посао и дође час за установљени одмор, наједном се зачу продужена сирена брода са арсане. Чим је старац чу, видесмо промену на његовом лицу.

- Шта се дешава, старче?

- Бре, благословеног човека, погодио је час. То је Г. Донео нам је буре уља.

Оци су били тако уморни да старац није могао никоме да нареди. Једино решење беше да се јави неки добровољац. Не знам како се просветих и провидех помисао мога старца. Упитах га:

- Старче, имам ли благослов да одем и донесем буре?

- Пошто желиш из душе, иди, и молитва моја ће ти помоћи, дете моје.

Одмах потрчях доле, узевши са собом једно уже. Стигох до арсане, клекнух и ужетом привезах буре на леђа. Када покушах да се подигнем, колена скоро да поклекнуше. Покушах да корачам - беше скоро немогуће, ноге не могаху да носе. Упркос свему, не спустих га на земљу. Рекох: „Пошто ме је старац послао, не одустајем док не паднем на земљу. Само у том случају нећу бити одговоран.“ Са великом тешкоћом, као корњача, пођох неколико метара. Прекрстих се и рекох: „Пресвета моја Богородице, молитвама мога старца, помози ми.“ После ове кратке молитве осетих да је буре на леђима изгубило мало тежине. Пођох даље, осетих се још лак-

шим. Већ почех нормално да корачам. Убрзо осетих да је сва тежина отишла. Чим почех да се пењем стрмим степеницама, веруј ми, осећао сам као да ме неко гура отпозади. Тада почех да се пењем степеницама готово трчећи и истовремено изговарајући моли-

тву „Господе Исусе Христе, помилуј ме“. Раздаљину од арсане до наших колиба натоварена мула пређе за отприлике два сата. Уверавам те да сам се за мање од сат времена попео с товаром од педесет ока уља на леђима.

Чим стигох сретох старца и рекох:

- Старче, велико чудо; десило се то и то...

Опет старац не могаше да се суздржи. Загрливши ме чврсто, рече ми:

- Дете моје, то је плод савршене послушности. Хоћеш ли да ти и ја

кажем? Од тренутка када си кренуо доле па све до сада с непрестаним сузама молио сам се за тебе на бројаници.

Ово чудо је старац Харалампије први пут испричао једном почетнику сабрата, поводом неког сличног догађаја када смо се настанили у Новом скиту. Само што је пало вече, зачу се да неко с брода виче: „Кромпири, кромпири... оче Харалампије, довезао сам кромпире.“ Тај брат чу старца како говори:

- Ах, благословеног човека. Ко ће у ово време да иде до арсане?

На то ће брат:

- Имам ли благослов да одем ја, старче?

- Иди, дете моје, и моја молитва ће ти помоћи.

Он сиђе, узнемајући да се пење. Чим је почео успон, и он осети такву лакоћу да је већ за неколико минута стигао до колибе. Он угледа старца с бројаницом у уплаканим очима, који га загрли, не могавши да се суздржи. Не знам да ли је тај брат унапредовао, али му старац с природном једноставношћу и изливањем љубави рече:

- Само напред, дете моје, ти ћеш једног дана унапредовати у монашком животу.

У наставку се старац присетио чуда с буретом и испричао га детаљно поменутом брату.

*из књиће
Јеромонах
Харалампије
Дионисијайски*

СРЕБРОЉУБЉЕ

Под среброљубљем разуме се не само љубав према сребру (то јест новцу уопште) него и свака ненасита жеља према свакој имовини и богатству.

Среброљубље је страст и оно, као и свака друга страст, има своје место у срцу.

Према томе, среброљубац је не само онај који на сваки начин богатство сабира и чува, не удељујући потребитима, него и онај који га и нема и не сабира, али га жели ненасито.

И сиромаш, који ништа нема, али има љубав према богатству, прави је среброљубац.

Није сваки богаташ среброљубац, него онај ко воли сребро, јер се срцем уз сребро приљубио, ко се срцем уз богатство прилепи (Пс. 61,10).

Зато се не осуђује онај који много има, него ко много жели; и не онај који је богат, него ко се срцем уз богатство прилепи. Многи су били, као што их има и сад, богати и славни, али су Богу угодили, и нису били среброљупци. Јер среброљубац, не може да угоди Богу, него својој страсти угађа (Тихон Задонски).

Почетак среброљубља

Среброљубље почиње под изговором милостиње, а завршава се мржњом према сиромасима. Док не згомила новац, среброљубац је милосрдан; чим до новца дође, он стисне руке ...

Зато немој рећи да скупљаш благо ради сиромаша. Царство небеско може се купити и за само

две паре (види Лк. 21,1-4)... (Јован Лествичник).

Среброљубље – није својствено људској природи

Док угађање стомаку и блуд, како се чини, имају корене у самој телесној природи човековој, до-

тле страст среброљубља споља наилази и лепи се за душу. Зато лакше може бити искорењена. Али ако услед небрижљивости буде пренебрегнута и једном пуштена у срце, она бива погубнија од свих и теже изгонима од свих, јер постане кореном свих зала (I Тим. 6,10), служећи извором буђења разних страсти (Јован Касијан).

Среброљубље је безумно, ненасито пијанство, корен многих зала

Којима је овладала ова безумна страст и љубав према скупљању богатства, расипају на ово све своје силе и никад се не засите, за-

то што је среброљубље, ненасито пијанство. И као што пијани што више пију, тим већу жеђ за пићем осећају, тако и среброљупци никад не могу да зауставе ову некротиву страст, него што више у њиховим очима расте њихова имовина, тим се више распаљују користољубљем, и не одступају од ове зле страсти, док се не стрмоглаве у сами бездан зла.

Среброљубље је горе од пијанства. Пијан човек може се повремено видети и трезан. А среброљубац се никад не може видети трезан од среброљубља, он је увек у пијаном стању, и дању и ноћу, у будном стању и у сну ...

Среброљубље само по себи тешка је болест, али постаје још тежом што је оно корен и мати свих зала. По речима светог апостола Павла, *среброљубље је корен свих зала* (I Тим. 6,10). Одавде туче, непријатељства и ратови; одавде свађе, борбе, подозрења и увреде; одавде убиство, крађе и раскопавање гробова. Због среброљубља су пуни крви и убиства не само градови и области, него и путеви, места насељена и ненасељена, планине, шуме и провалије. Од овог зла није поштеђено ни море. Због среброљубља изопачили су се закони природе, поколебале се сродничке везе... Оно је навело Јуду да изда Господа ... (Златоуст).

Из среброљубља проистиче свака неправда, разноврсна отимања и крађе.

Среброљубац краде куће, радње, житнице, цркве, чини заседе

на путевима и убиства. У трговини лаже и обмањује, рђаву ствар за добру продаје; у крчми при точењу пића подваљује (Тихон Задонски).

Среброљубац – гори од звери

Звер кад се засити, не напада више ни животиње, а среброљубац никад не може да се засити, него је увек гладан и жедан туђег добра, и што га више скупља, све га више жели.

Среброљубац је - непријатељ Божји, непријатељ људски и непријатељ самом себи.

Непријатељ Божји - јер без страха нарушава закон Божји и презиरे Законодавца ...

Непријатељ људски - јер човека свлачи и упропашћује.

Непријатељ себи - јер душу своју вечном огњу и мучењу предаје ... (Тихон Задонски).

Борба против ове страсти

Не трчи за добитком, у коме је штета за душу, јер шта је скупље од душе?

Ко воли злато, тај неће бити оправдан; а ко воли Господа биће благословен. Ко се нада у злато, пропаће; а ко се узда у Господа, спаће се.

Не говори: чиме ћу се хранити, кад остарим? Јер нама није дозвољено да се бринемо ни о сутрашњем дану, а ти се већ бринеш о старости. *Иишимо најпре царства Божјега и правде његове, а све друго додаће нам се* (Мт. 6,33).

Зато треба свим срцем и свом душом да волимо Бога и на Њега сву наду да полагамо, и још уместо богатства да заволимо сиромаштво и скромност (Јефрем Сирин).

„ДА ЛИ СУ ОВО ПОСЛЕДЊА ВРЕМЕНА?“

Ово питање чује се често међу хришћанима. Заиста, има много чињеница које указују да се свијет много удаљио од Бога. Морал нам није на високом нивоу, систем вриједности који влада у друштву укључује све мање врлина, погледи су све мање уперени ка Небу.

Ипак, на питање да ли су ово последња времена ми не можемо са сигурношћу дати одговор. „А о дану томе или о часу нико не зна, ни анђели на небу, ни Син, до једино Отац (Јеванђеље по Марку 13, 32)“. Ово питање тако добија одговор који можемо узети за повод да мислимо како имамо још ко зна колико времена за поправак, покајање и окретање ка Богу. А да ли имамо?

Једно слично питање довешће нас до одговора који ће нам помоћи да боље схватимо свој положај. Да ли су ово моја последња времена? Да ли су?

Господ је дао, и пробудио сам се јутрос. Не знам како. Тек: будан сам (а то није морало бити). Дакле, Господ ми даје још времена, сматра да треба још да живим, да се још поправљам да бих достигао мјеру коју ми је Он прописао (јер, вјерујем, Господ допушта смрт у тренутку који је за нас најбољи, онда када добијамо најбољу вјечност). Устајем, и спремам се за одлазак на посао. Нисам добио ненадани срчани/мождани удар, нисам се повриједио нити ме је неко повриједио на путу до аутобуса, а ни аутобус није има проблема да дође до моје станице. Било шта од овога не би било необично - о томе свједоче свакодневни ТВ и новински извјештаји. Немојмо говорити да се наведене несреће

завршавају смрћу тек у 0,0001 или 0,000001 одсто случајева. Нека од њих умире и тек један од милијарду људи - то ми није утјеха ако сам ја тај један!

Дакле, Господ ми је опет оставио времена за живот на земљи. Зашто? Због једног: због покајања, због поправљања које мора слиједити покајање. „Покајте се јер се приближило Царство Небеско (Јеванђеље по Матеју 3, 2)“. Господ је дошао међу људе, постао један од нас, с јединим циљем да нас спасе. Од труљења, од гријеха, од смрти, да нас уведе у Царство Небеско. „Покајте се јер се приближило Царство Небеско“. Царство се приближило и дошло Његовим Васкрсењем, али оно је затворено за непокајане грешнике, а грешници смо сви. „Донесите, дакле, род достојан покајања (Јеванђеље по Матеју 3, 8)“, говорио је свети Јован Крститељ. Ако је покајање истинско, оно ће бити нераздвојно од одлука о промјени живота, о удаљавању од гријеха, о труду зарад приближавања Богу. А то је плод покајања.

Јесмо ли свјесни времена које нам је даровано? Користимо ли га за оно за шта нам га је Бог подарио? Јесам ли свјесан да мој сат сваког момента може бити заустављен?

Ово је моје задње вријеме. Крај његов може бити сваког момента. Господе, помози, и опрости. Опрости ми за све чиме Те увриједих, за све што згријесих. Опрости ми све што згријесих, а пун сам гријеха. Исправи ми пут, учини ме Твојим, спаси ме. Уведи ме у Царство Твоје. Амин.

СТАРАЦ КАО УЧИТЕЉ

(из живота старца Харалампија)

Пошто би саслушао исповест, старац није остајао само на разрешењу. *Кло-ни се од зла, и ѿвори добро* (Пс. 33, 15; 1 Пт. 3, 11) вели Давид. Одмах после опроштаја следило је сходно упутство и лекови. Код брачних људи наглашавао је хармоничан саживот, добро узгајање деце, редовну исповест, одлазак у цркву, свето причешће, пост по могућству итд. Био је веома строг према злочину побачаја, који је сматрао хладнокрвним убиством незаштићених створења. Али и избегавање рађања деце је такође осуђивао као грех, сматрајући за недостојне светог Причешћа оне који су спречавали трудноћу техничким начинима. „Бог зна колико ће деце дати, и стара се о свима које да.“

Што се тиче Удружења подршке многодетним породицама, не само да га је благосиљао него га је помагао обилним давањима, што могу да потврде чланови поменутог удружења.

Блаженопочивши старац је сматрао извором несреће и раздора у породицама њихово удаљавање од Цркве и светих тајни. „Хришћанин без одласка у цркву, без молитве, без исповести, без светог причешћа јесте разграђени виноград, на коме је у сваком часу капија отворена за лопове, тј. демоне, да га растурају“.

Неки брат је једном приликом исповедио да је његова жена, с којом има двоје деце, из чиста мира почела да се хлади према њему и да га избегава, тако да је претила опасност да се разведе од њега. Тај брат је чуо да је неко из зависти према њима направио враџбину, и то с циљем да му узме жену. Он у недоумици упита:

- Да ли постоје, старче, враџбине и могу ли да нанесу толико зло?

- Да ли постоје! И те како постоје. Али код кога се примају? Примају се код оних које искушење нађе наге, без оружја.

- Дакле, старче?

- Наг је онај ко нема везе са Црквом, а ненаоружан је хришћанин који нема нема додир са Христом и светим тајнама, молитвом, исповешћу, светим причешћем. Прочитај житије светог Кипријана, ако хоћеш да видиш како се тај први маг понизио пред једном девојчицом Јустином. Када је схватио да враџбине немају утицаја на хришћане, одрекао се и сатане и враџбина. Постао је хришћанин, и то тако ревностан да је заједно са Јустином пострадао за веру Христову.

Чињеница да твоја жена још није одлучила да те напусти значи

да нисте сасвим без оружја. Али да бисте се избавили од тог искушења, потребан је већи подвиг. Дај ми име твоје жене. Посебно ћу је помињати на литургији и молићу се на бројаници свакога дана. Само од тебе желим више. Молићеш се и за себе и за своју жену, и редовно да се причешћујеш. Уколико твоја жена почне да те подражава, готово је, задобио си је. У супротном, ишти дуготрпљење од Господа, док је Он сам не исправи. Реци ми, да ли држиш постове Цркве?

- Ех, држим помало.

- И то мало да умножиш. Можеш ли средом и петком да постиш на уљу?

- Е, старче, не знам, јер радим мало тежи посао.

- Кад бих ти испричао наше правило, схватио би да ми овде теже радимо. Нека буде: ако не можеш, пости макар на уљу, не више. Када се међутим причешћујеш, петком немој да једеш уље, и да се причешћујеш најмање сваких петнаест-двадесет дана. Када би ти то могао, рекао бих ти и чешће. Ми се овде причешћујемо три-четири пута недељно.

Старац је, као у горњем случају, помагао многим породицама да се не разведу и својим једноставним али мудрим саветима успостављао би једномислије (слогу), спокојство и обострану љубав.

Неки други човек рече старцу:

- Свети старче, не знам ни сам шта ми се дешава. Ја сам заволео своју жену и оженио се њоме. У почетку наш живот беше рај. Али сада, не знам шта ме је ухватило, не могу да је видим. Отпор, антипатија, зло. Када ме погледа, осећам се као да видим непријатеља

пред собом. Мој живот је пакао. Шта да радим? Да се разведем?

- Да се разведеш? Да ли то озбиљно говориш? Јеси ли при себи? Јеси ли схватио, дете моје, да је брак једна од седам светих тајни Цркве наше? Знаш ли да си обећао да ћете заједно носити терет брака пред Богом до смрти? Ти брак схваташ побуњенички?

- Добро, старче, зашто се толико других људи свакога дана разводи?

- Е, дакле, ако већина полуди и одрекне се своје вере, рећи ћемо: то је мода. Треба ли и ми да следујемо за модом? Тј. ако је свет одлучио да иде у пакао с том модом, треба ли и ми пошто-пото да идемо за њим у пакао? Ти велиш да је твој живот сада пакао. Ако одеш у онај страшни вечни пакао који сагорева блуднике, прељубнике и оне који су погазили брак, каква је корист?

- Па шта да радим, оче?

- Ма зар ниси схватио да је то што ти се дешава чисти сатана с роговима? Оставио си неки отворен прозор и он је ушао унутра.

Пошто му је старац дао одговарајућа упутства и лекове, пође да га испрати. Одлазећи, рече му:

- Желим да убрзо поново дођеш да те видим. До тада ћу вас свакога дана помињати, тебе и твоју жену, и окретаћу бројаницу.

Пошто овај младић послуша упутства, и уз садејство старчевих молитава, не одоцни да се убрзо врати и објави радосну вест, да је осетио како нешто, као неки облак, који га је обавио, одлази од њега. Од тада се поново вратила она прва љубав и поштовање према супрузи.

*Монах Јосиф
Дионисијайски
у књизи Јеромонах
Хараламјије
Дионисијайски*

ЉУДИМА ЋЕ СЕ НА СУДУ БОЖИЈЕМ СУДИТИ ПО ЈЕВАНЂЕЛСКИМ ЗАПОВЕСТИМА

На суду који је Бог установио за нас, православне хришћане, и од којег зависи наша вечна судбина, судиће нам се по јеванђеским заповестима. За сваког хришћанина, непосредно након његове смрти, постоји појединачни суд. Приликом другог доласка Господа нашег Исуса Христа на земљу десиће се и

Св. Игњатије Брјанчанинов

општи суд за све људе. И на једном и на другом суду присуствује и суди Сам Бог. На појединачном суду Он суди посредством ангела светлости и палих ангела, док ће на другом суду судити посредством Свог оваплоћеног Логоса (Мт. 25 и Јн. 5, 22, 27). Разлог за тај разнолики суд је јасан. Човек се својевољно покорио палом ангелу. Према томе, он је дужан да се најпре обрачуна са палим ангелом, сагласно томе у ком је степену хришћанин, уз помоћ искупљења, раскинуо своје за-

једништво с одбачним духом. На општем суду морају бити испитани и пали духови и људи које су они привукли, као они што су сагрешили пред величанством Божанства. Сам Бог, тј. Сам Логос Божији, који је на Себе примио човештво (човечанску природу) чијим је посредством извршено наше искупљење и којим је требало да се спасу сви који су пали, судиће услед тога над свима нама који смо пали и нисмо се очистили покајањем. Кодекс или зборник закона на основу којег ће се судити и доносити пресуда јесте Јеванђеље. Господ је рекао: *Ко одбацују Мене и не љими ријечи Моје, има себи судију: ријеч коју Ја говорих, она ће му судићи у последњи Дан. Јер Ја не говорих сам од Себе, него Отац Мој који Ме љосла, Он Ми даде зајовијесити ишћа да кажем и ишћа да говорим. И знам да је зајовијесити Његова живој вијечни* (Јн. 12, 48-50). Из ових ријечи Господњих очигледно је да ће нам се судити по Јеванђељу и да је немар према извршавању јеванђелских заповести делатно одбацивање Самог Господа. Употребимо, браћо, свако старање да бисмо постали извршиоци јеванђелских заповести! Не знамо кад ће доћи смрт. На суд нас могу позвати изненада, у време кад најмање очекујемо тај позив. Блажени су они, који су се за вечност припремили јеванђелским животом. Тешко немарнима, небрижљивима, својевољним и надменима! Тешко онима, који нису раскинули своје заједништво са сатаном! Тешко онима који нису ступили у заједницу са Богом! Још је теже онима који су ступили у ту заједницу, а затим је одбацили!

*Св. Игњатије Брјанчанинов
„Принос савременом монашћу“*

ЖИТИЈЕ ПРЕПОДОБНОГ ОЦА НАШЕГ ИСААКА СИРИНА II

Свети Григорије Двојеслов, папа римски, у своме Дијалогу са ђаконом Петром овако говори о овом преподобном Исааку:

У древно Готско време беше у близини града Сполето један човек света живота, по имену Исаак. Њега су многи наши познавали, нарочито света девица Григорија, која је у Риму живела близу чесног храма Пресвете Богородице. А када је умладости обручише, и дан свадбе дође, она побеже у цркву желећи свети живот монашки. Тада је овај свештени човек Исаак избави од оних што су хтели да је силом врате, и уз помоћ Божију испуни јој жељу: замонаши је. Тако она, презревши земаљског женика, удостоји се да буде обручена Небеском Женику.

О овом светом мужу Исааку многе сам ствари сазнао од чесног оца Елевтерија, јер су били пријатељи. И што Елевтерије говораше о Исааку, то житије Исааково потврђиваше. Преподобни Исаак није био родом из Италије, али ми ћемо казивати она чудеса његова која он учини у Италији. Када он дође из Сирије у град Сполето, уђе у цркву на молитву, и замоли црквењака да га остави у цркви закључана и преко ноћи. И тако проведе целу ноћ на молитви не мичући се с места. Сутрада исто тако, па и другу ноћ. Црквењак, човек надмена духа, стаде грдити блаженога, називајући га лицемером који се три дана и ноћи притворно моли да би га људи видели. И удари шамар Божјем човеку гонећи га из цркве. Али у том часу полуде, јер по Божјем попуштењу нападе га нечисти дух, баца га пред ноге Божјег човека, и стаде га мучити љуто. И викаше нечисти дух кроз уста мученога: Исаак ме изгони! Тако нечисти објави име овога странца кога нико није познавао. А Божји човек, видећи црквењака како се љуто мучи, наднесе се над њега, и зли дух побеже од њега, и црквењак оздрави. Чуше људи за тај случај и цео град стече се око овога чуднога старца, и сваки је желео да угодника Божјег прими у свој дом. Нуђаху му новаца и имања, но он све одби, и ништа не прими, него се повуче из града у оближњу шуму, где направи себи келију.

Тамо му почеше долазити многи, привучени примером његовог врлинског живљења. И стадоше се распаљивати жељом за вечним животом, и под његовим

руководством предаваху себе на службу Богу. И тако се образова велики манастир. И када ученици мољаху преподобног Исаака, да ради манастирских потреба прима донешене му дарове, он, поуздан чувар свога сиромаштва, одговараше ученицима: Монах који тече имовину на земљи - није монах. Тако се он бојао да изгуби своје сиромаштво, као што се тврдица боји да изгуби своје богатство.

Знаменит беше свети Исаак због свог чудотворства, нарочито због пророчког дара, видовитости. Његов живот је сијао као светлост. Једном увече нареди он братији, да изнесу све мотике у манастирску градину и тамо их оставе. И кад те ноћи устадоше ради јутарњег богослужења, светитељ рече братији: Кад сване, спремите ручак за наше раднике. - А кад свану, пође светитељ с братијом и понесе ручак у градину. Чудила се братија, коме ће тај ручак, кад немају радника.

Кад тамо, а оно онолико људи копа колико је било мотика. Десило се то, да су ти људи као лопови дошли да украду мотике, но силом Божјом буду приморани да сву ноћ копају. И тако до доласка преподобног Исаака окопаше сву градину. А кад Божји човек дође к њима, рече им: Радујте се, браћо! Престаните са радом, јер сте се сву ноћ трудили. - Онда им поставише ручак. И кад бише готови са ручком, преподобни им рече: Немојте одсада чинити зло, него кад вам што затреба из градине, дођите и потражите, па ћете с благословом добити. Крађу напустите, јер је грех. - И нареди да им се дода свега из градине колико ко жели. И тако ови људи дођоше с грехом у градину, а одоше без греха с благословом, носећи награду за свој труд.

Другом приликом дођоше два човека безмало нага и затражише одећу од преподобног Исаака. Он им рече да мало причекају, па тајно дозвољава једног свог ученика и рече му: Иди ван манастира у ту и ту дубраву, и тамо ћеш у шупљем дрвету наћи неку одећу, узми је и донеси. Брат оде, пронађе то шупље дрво и у њему одећу, узме је и предаде је насамо учитељу своме. Божји човек узме та одећа и даде их просјацима, рекавши им: Пошто сте наги, узмите ово и обучите се. - Они узеше, и силно се застидеше, када познадоше своје одело које они беху у оном дрвету сакрили.

Једном приликом неки благочестив човек посла по своје слуге две корпе хране преподобном Исааку са молбом да се моли Богу за њега. Уз пут слуга сакри једну корпу, а другу донесе Божјем човеку и испоручи му молбу пошиљаоцима. Светитељ прими пошиљку, и кротко поучивши слугу рече му: „Примићу овај дар, него пази при повратку, у ону корпу што си је сакрио крај пута увукла се отровна змија. Чувај се да те не уједе“. - Ове речи Божјег човека веома постидеше слугу, али га уједно и обрадоваше, јер сазнаде за опасност која му прети од змије.

Својим богоугодним животом преподобни Исаак се удостојио славе и блаженства у царству Христа Бога, коме са Оцем и Светим Духом слава вавек, амин.

Преподобни Исаак живео је у шестом столећу.

*Ава Јусџин Појовић
Из Житија свјетих за април*

МАТРЈОНУШКА

*Покајііе се, јер се ѿриближи
царсїиво небеско.*

(Мѣ. 3,2)

*Покајііе се и верујііе у Јеванђеље.
(Мк. 1,15)*

Тридесетих година био сам бачен у концентрациони логор. Будући да сам био лекар, у логору ми је било одређено да радим у амбуланти. Већина логораша налазила се у тако тешком стању да то моје срце више није могло да подноси, те сам многе ослобађао од рада да бих им макар мало олакшао муке, а велики број оних најслабијих слао сам у болницу. И некако баш у то време, медицинска сестра која је са мном радила, такође логорашица, рече ми неком приликом: „Докторе, чула сам да је против вас достављена пријава, која вас оптужује за прекомерну млакост према логорашима, и да вам прети продужење робије на 15 година“. Сестра је била озбиљна жена, добро обавештена о збивањима у логору, и ја сам се од њених речи ужаснуо. Био сам дотад осуђен на три године, које су се примицале крају, и већ сам бројао месеце и недеље који су ме делили од слободе, кад одједном - још 15 година! Нисам трену читаве ноћи, а када сам ујутро дошао на посао, медицинска сестра снужено обори главу, видећи моје смркнуто лице. После прегледа болесника, она ми као са устезањем рече: „Докторе, ја бих вам дала један мали савет, но, бојим се да ћете ми се смејати“. „Само реците“, одговорих ја. „У Пензи, у граду из којога сам родом, живи једна жена по имену Матрјонушка. Господ јој је дао особиту силу молитве и ако се за кога почне молити, за њега се увек и измоли. Њој се обраћају многи људи, а она никоме не отказује. Ето, покушајте и ви!“, узбуђено ми рече сестра. „Да вичем? Одавде? Па, она живи стотинама километара далеко од нас?!“, рекох. „Ја сам и мислила да ћете ми се ви смејати, но она ће вас сигурно чути и одавде. Ви, пак, овако учините: кад увече пођете у уобичајену шетњу, издвојте се мало на страну од свих, и три пута, из гласа, што можете јаче, викните Матрјонушка, помози ми, у великој сам невољи! Она ће вас чути и помоћи

ће вам.“ И мада ми се све то чинило помало чудно и личило ми на некакво врачање, упркос свему, исте вечери, идући у шетњу, учиних како ме научи моја помоћница. Прође дан, недеља, месец... А мене нико не зове. У администрацији логора, у међувремену, догодише се неке промене - једног сменише, други дође. Прође још пола године и наста дан мога изласка из логора.

Док су ми давали документа у команди логора, замолих да ми напишу дозволу за онај град где је живела Матрјонушка, јер сам се још пре тога, онога дана када сам је признао, заветовао да ћу је свакодневно помињати у молитвама, ако ми помогне, и да ћу по изласку из логора отићи до ње и захвалити јој се. Узимајући документа, чух да и нека друга двојица, који су такође излазила на слободу, иду у исти град камо и ја намеравах. Придружих им се и отпутовасмо заједно. Док смо ишли друмом, ја почех да их запиткујем познају ли Матрјонушку. „Врло је добро знамо, њу сви знају, и у граду и у целом крају. Ми бисмо вас одвели до ње, ако вам је потребно, али ми не живимо у граду но у селу, а много смо се ужелели својих домова. Него, ви овако: кад стигнете, првога кога сретете питајте где живи Матрјонушка и он ће вам показати!“ Чим стигох у Пензу, учиних тако, како ме научише моји сапутници. Прво дете које сретох, упитах за Матрјонушку и оно ми одговори: „Идите оном улицом, а затим одмах иза поште скрените у попречну улицицу и тамо, у трећој кући, живи Матрјонушка!“ Узбуђен, дођох до куће и кад хтедох да покуцам на врата, видех да су само притворена. Стојећи на прагу, разгледао сам готово празну собу, са столом у средини, на којем је лежао доста велик сандук. „Има ли кога?“, упитах врло гласно, „Уђи, Серјошка!“, зачу се глас из сандука. Тргнух се од изненађења и неодлучно пођох према гласу. Погледавши у сандук, видех у њему сићушну жену, која је лежала, непокретна. Била је слепа, са рукама и ногама потпуно закржљалим, непокретна. Њено лице било је задивљујуће светло и благо. Поздравивши се са њом, упитах: „Откуда ви знате моје име?“ „Па, како га не бих знала“, зазвонио је њен слабашан, али чист глас, „кад си ме ти звао и кад сам се ја за тебе Богу молила?! Ето, како знам! Седи сада, бићеш мој гост!“ Дуго

сам седео код Матрјонушке. Причала ми је како се у детињству разболела од некакве болести и престала да расте и да се креће. Родила се здравог вида, но када је имала две године, доби некакав осип и ослепе. Порођица јој је била веома сиромашна и мајка би је, одлазећи на посао, стављала у колица и односила у цркву. Тамо ју је, са коритом у које би је положила, подизала на клупу, где би остајала све до вечери. Лежећи у кориту, слушала је све црквене службе и проповеди. Свештеник ју је много волео и често је причао са њом. И сви који су долазили, пожалили би је и донели јој неко коцкицу шећера, неко крипицу одеће, неко би је само помиловао и помагао јој да се удобније намести. Тако је расла у атмосфери велике духовности и молитве. Потом сам много разговарао са Матрјонушком о смислу живота, о вери, о Богу. Слушајући је, био сам порађан мудрошћу њеног расуђивања и њене духовне прозорљивости: „Када будеш стајао као епископ пред Престолом Божијим, помињи рабу Божију Матрјону!“ А ја тада нисам ни помишљао на епископство, нисам био чак ни свештеник. О себи је говорила да ће умрети у затвору. Седећи крај ње, схватио сам да преда мном не лежи обична болесна жена, него велики Господњи угодник. Мени се уопште није одлазило - толико ми је било са њом добро и радосно, и себи сам задао обећање да ћу се ја к њој опет вратити, што је могуће пре. Али... није било тако. Матрјонушку су убрзо одвели у затвор, у Москву, где је и преминула.

*Ејиској Сѣефан
(Никиѣим)*

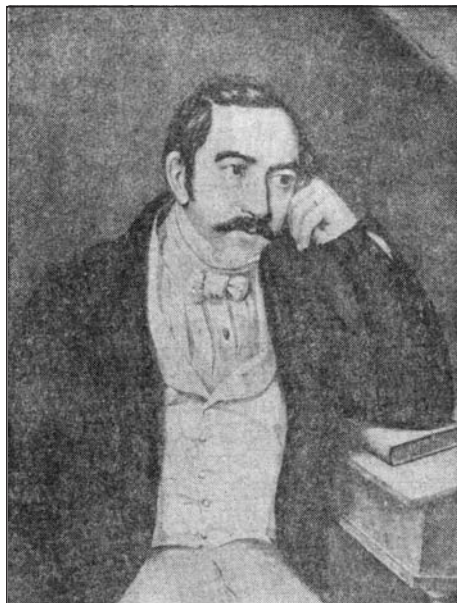
*Заііо се и мрїівима ѿројовије-
ди Јеванђеље. (1 Пеѣр. 4,6)*

*Изведи из ѿамнице душу моју
да славим име Твоје. Око мене ће
се скуѣиѣи ѿраведници, када ми
учиниш добро. (Пс. 142,7)*

*са рускоѣ
Маѣјеј Арсенијевић*

ЈОВАН ХАЦИЋ (1799-1869)

(210 година од рођења, 160 година од ујокојења)

Јован Хаџић, псеудокласичар, родио се у Сомбору. Пошто је рано остао без родитеља, о његовом васпитању и образовању старао се његов ујак, бачки владика Геден Петровић. Школовање је почео у месту рођења, гимназију је учио у Карловцима и Пешти, а права у Пешти и у Бечу. У Пешти је докторирао права и постао адвокат у Новом Саду. Године 1837., на позив кнеза Милоша, пређе у Србију где поред разних уредаба, уреди и Грађански законик по угледу на аустријски и изврши организацију државне власти у Србији, после Устава од 1838. године. У Београду је уређивао „Голубицу“, и учествовао у уставној борби. Али пошто је дошао у сукоб са Вучићем, врати се у Нови Сад, где је и умро,

вршећи и разне народне дужности. (Био је посланик мађарског сабора у Пожуну и посланик српског сабора у Карловцима.)

Ј. Хаџић, у књижевности назван Милош Светић, био је врло образован човек свога доба. Имао је лепо класично образовање и много преводио Хорација, Клопштока, Гетеа, Шилера. У књижевности се јавља песмом: „Одзив младога српскога духа на Глас Арфе Шишатовачке“ 1821. године. Њоме се одмах прочуо и стекао леп глас. Убрзо затим, 1823. дође на мисао да оснује друштво за издавање српских књига. Из те замисли родила се у Пешти, 1826. године, Матица србска, која прими у издавање Летопис Ђорђа Магарашевића. По смрти Магарашевића, Хаџић је уредио седам свезака Летописа. За све то време он пише стихове, а исто тако и преводи. Све своје стихове штампао је доцније (1855. и 1858.) под насловом: *Дела Јована Хаџића, у књижевству названога Милоша Светића*.

Његови стихови слични су стиховима Лукијана Мушицког који му је, поред наведених песника, служио за узор. Хаџић је добро знао народну поезију; често је преводио Хорација и Виргилија у духу народне поезије, па ипак сматра да српска књижевност треба да се развија под утицајем класичне поезије. Отуда су и његове песме хладне, без осећања,

више песме главе, него срца. То су махом „патриотске оде, пригодне песме и политичке басне“, које данас немају књижевне вредности.

Хаџић се бавио историјом. Жијећи у Србији, прикупљао је грађу за историју Првог устанка. Касније је те забелешке штампао у Новом Саду 1862. године под насловом: „Устанак Србскиј под Црним Ђорђем“.

Више него као књижевник и историчар, Хаџић је данас познат као противник Вуков у борби за српски језик и правопис. Хаџић и Вук су били у почетку чак и пријатељи: Светић је сарађивао на Вуковој „Даници“, а Вук му пише и говори му о „нашој партији“. Међутим, од 1837. године Хаџић стаје на чело Вукових противника, сматрајући да народни језик не може да постане књижевни без позајмица и развијања. Зато је бранио стари Правопис. Чувене су његове брошуре противу Вука, зв. Утук, у којима је „упорно и са недовољним знањем“ бранио своје гледиште и онда када су Вукове идеје однеле победу.

Ј. Хаџић спаса у ред оних писаца који су много радили, али мало постигли. Његови песнички, историјски, филолошки, па чак и правни покушаји, „остали су само покушаји“. „Његова је невоља што је у поезији после себе имао Змаја и Јакшића, а у филологији као противнике Вука и Даничића“. Хаџић остаје више познат као културни и јавни радник и одраз средине и времена у коме је живео.

Душан М. Дачић

ВОЉА БОЖИЈА

Неке од јеванђелских заповести поучавају нас да дејствујемо богогодно, а неке да се богоугодно понашамо приликом туђег дејтовања на нас. Учење овог другог теже је од првог; међутим, и ово прво прихвата се на задовољавајући начин када душа изучи и усвоји друго. Потребно је уверити себе да Бог управља судбином света и судбином сваког човека. Животна искуства неће оклевати да потврде и утврде ово јеванђелско учење. Последица прихватања тог учења са вером јесте смирена покорност Богу, повлачење пометње, душевни мир, сила одважности. Онај, ко на тај начин прихвати јеванђелско учење, узме штит вјере, о који ће моћи погасити све огњене стријеле нечастивог (Еф. 6, 16). За разлику од догматске, Свети Оци такву веру називају делатном. Она се у човеку појављује услед извршавања јеванђелских заповести, нараста по мери њиховог извршавања а вене и нестаје по мери њиховог заостављања. Након осењавања благодаћу, она се у своје време преображава у живу веру и испуњава хришћанина духовном силом којом светитељи Божији побиједише царства, чинише правду, добише обећања, затворише уста лавовима, угасише силу огњену, утекоше од оштрица мача, од немоћних постадоше јаки, бијаху силни у рату, поразише војске туђинске (Јев. 11, 33-34). Неопходно је страхопоштовање пред, за нас непојмљивим, промишљањима и допуштењима Божији, како појединачним тако и заједничким, како у грађанским, тако и у моралним и духовним. Понизите се, дакле, под моћну руку Божију, да вас узвиси кад дође вријеме. Св своје бриге положите на Њега, јер се Он стара за вас, саветује Св. Апостол Петар (1. Пт. 5, 6-7). Понижавати се треба на основу оног превасходног обрасца какав нам је Свето Писмо

показало у молитви тројице светих младића, који су због верности свом Богу у Вавилону били изложени тешком искушењу а сва допуштења Божија прихватили су као последице праведног суда Божијег (в. Дан 3). Потребно је да дођу саблазни, рекао је Господ (Мт. 18, 7). Предсказујући страшне несреће које ће се догодити онима који верују у Њега и читавом човечанству, Он је рекао: Гледајте да се не уплашите; јер треба све то да се збуде (Мт. 24, 6). Ако је тако, ми онда немамо ни права ни могућности да кажемо или помислимо нешто противно одлуци коју је изговорио свеблаг, премудри и свемогући Бог. Предаваће вас и родитељи, и браћа, и рођаци, и пријатељи, и побиће неке од вас. И сви ће вас омрзнути због имена Мојега (Лк. 21, 16-17). Али долази час када ће сваки ко вас убије мислити да Богу службу приноси... У свијету ћете имати жалост; али не бојте се, Ја сам побиједио свијет (Јн. 16, 2, 33). Приказавши и предсказавши положај истинских хришћана у време њиховог земаљског живота, положај који им је назначио Бог, Господ је додао: Ни длака с главе ваше неће пропасти (Лк. 21, 18). То значи: Бог ће будно промишљати о вама, Он ће будно бдети над вама и држати вас у Својој свемоћној десници. И зато, ма каква жалост да вам се деси, неће се десити другачије него по Његовом допуштењу, по Његовој свесветој вољи, а ради вашег спасења. Поучавање ученика у погледу искушења земаљског живота која им се морају десити Господ је завршио одлучном и одређеном заповешћу: Трпљењем својим спасавајте душе своје (Лк. 21, 19). Пред владарима света признајте и исповедите Бога: са страхопоштовањем и самоодрицањем покорите се и предајте вољи Његовој: из те свести из те покорности, у вашим душама ће изнићи свето трпљење.

Оно ће се души открити оним миром, који ће оно донети у душу. У устима ће замрети свака реч противна промишљањима Божији, занемеће свака мисао пред величином воље Његове, као што је о себи и својим сатрудницима рекао Свети Јеванђелиста Лука: Умирисмо се рекавши: Воља Господња нека буде (Дап. 21, 14). Требало би рећи да свака помисао, која се јави као противуречење и противљење промишљањима Божијим, потиче од сатане и представља његов пород. Таква помисао се, као богопротивна, мора одбацити приликом самог њеног јављања. Пример за то дао нам је Сам Господ. Када је казивао ученицима о страдањима која Му предстоје и о насилној смрти, Апостол Петар, подстакнут самилошћи по особинама старог човека, поче га одвраћати, говорећи: Боже сачувај, Господе! То неће бити Теби. Господ је Петру одговорио разобличујући почетак мисли коју је изразио: Иди од мене, сатано! Саблазан си ми, јер не мислиш што је Божије него што је људско (Мт. 16, 22-23). Зашто се наш дух буни против промишљања и допуштања Господњих? Зато што Бога не поштујемо као Бога; што се Богу нисмо потчинио као Богу; зато што пред Богом нисмо себи дали место које заслужујемо; због наше гордости, због нашег слепила; зато што нисмо уништили и одбацили своју палу, повређену и изопачену вољу. Тада се нећу постидети, када пазим на све заповести Твоје. Исповедићу Ти се, Господе, у правости срца, када научим судове правде Твоје (Пс. 118, 6-7). Ти си Бог Спас мој, и Тебе потрпех васцели дан (Пс. 24, 5), подносећи храбро и током читавог мог овоземаљског живота све недаће које је Теби угодно да их допустиш ради мог спасења.

*Свети Игњатије
Брјанчанинов
„Принос савременом
монашћу“*

ЖРТВА ЗА ДРУГЕ

Већина војника је било жртвеног духа, али је Арсеније био неустрашив пред опасностима и смрћу. Много пута је био у опасности да буде заробљен и из близине се сусретао са смрћу.

Једном је требало да баце коцка за онога ко ће да иде у село за потрепштине. „Ићи ћу ја“, рече Арсеније. Видели су га одметници, али су мислили да је њихов. Узео је потрепштине и вратио се назад.

Онога кога би стављали да чува опасну стражу или да иде у обилазак, Арсеније би питао: „Кога имаш у породици“. Уколико би му казао: „Ожењен сам. Имам и дете“, он би говорио: „Добро“. Потом би одлазио у безбедносну службу, мењао га и одлазио уместо њега.

Другог везисту није пуштао да носи ни бежични брзојав, ни нагомилавач струје (батерију) како би у случају опасности био слободан да се спасе.

„У једној бици, - причао је, - био сам ископао мали ров. Долази један и каже ми: „Да уђем и ја“. Скупио сам се и једва смо стали. Долази и други. Пустио сам и њега, а ја сам изашао напоље. У једном тренутку пролази метак баш уз моју главу. Нисам имао шлем, већ сам носио само капуљачу. Ухватим се руком за главу, али не видим крв. Поново се ухватим - ништа. Метак је прошао тик уз главу и само ми је обријао косу. Направио је црту дебљине шест сантиметара без косе, а ни огреботину ми није оставио. А речено сам срцем учинио. „Боље, - рекох, - да ја једном погинем, неголи да други погине, па после да ме савест убија целог живота. Како бих издржао после размишљајући да сам могао да га спасем, а ни-

сам га спасао“. Бог, пак, много помаже оне ко се жртвује за друге.“

*Из књиџе
Жијије сѣарца
Пајсија Свеѣоџорца*

О РАТУ

Када је свети равноапостолни Кирило, кога је патријарх цариградски послао на проповед Јеванђеља, стигао у главни град Сарацена, са њим су ступили у спор о вери учени следбеници Мухамеда. Између осталих питања задали су му и овакво: „Христос је ваш Бог. Он вам је заповедио да се молите за непријатеље, да чините добро онима који вас мрзе и прогоне, - да оне ко вас удари, окренете и други образ, - а гле, шта ви чините? Ако вас неко увреди, ви оштрите оружје, одлазите у бор-

бу и убијате. Зашто не слушате свога Христа?“ Саслушавши све то, свети Кирило упита своје саговорнике: „Ако су у неком закону написане две заповести, који ће човек савршеније испунити закон - да ли онај који испуњава једну заповест или онај који испуњава обе заповести?“

Када су Агарјани рекли да савршеније извршава закон онај који испуњава обе заповести, свети проповедник је наставио: „Христос Бог наш, Који нам је заповедио да се молимо за оне што нас вређају и да им добро чинимо, исто тако је рекао да од ове љубави нико од нас не може у животу овом већу показати до да ко живот свој положи за пријатеље своје (Јов. 15, 13). Ето зато великодушно трпимо увреде које с чине нама као појединцима, док у друштву једни друге штитимо и животе своје полажемо на бојишту ради ближњих својих. То чинимо да не бисте, уколико заробите наше суграђане, заједно са телом и душу њихову поробили, присиљавајући их на одрицање од вере и на богопротивна дела. Наши христољубиви војници са оружјем у рукама чувају свету Цркву, чувају цара јер у његовој свештеној личности поштују слику власти Цара Небеског, чувају отаџбину јер би с њеним рушењем неминовно пала отаџбинска власт и поколебала се вера јеванђелска. Ето, све то јесте скупочени залог за који су војници дужни да се боре до последње капљи крви. А ако они на бојном пољу и живот свој положи, Црква их прибара збору светих мученика и назива их нашим молитвеницима пред Богом.“

О ОДНОСУ ПРЕМА БЛИЖЊИМА

Не бих имао смелости да кажем ближњем: желим да ме волиш, а опет, чини ми се да не бих ни рекао: не желим да ме волиш. У томе има нечега што одбија, нечега што отуђује и што срцу другог човека може нанети тежак ударац.

Корисно је знати речи критике јер су оне лек против гордости и савет да свагда будемо опрезни.

Готово да и нема потребе да критикујемо човека од своје воље, једино ако он сам не да повод да му се каже истина. Тешко је осуђивати јер се у то веома лако умеша и самооправдавање. Поред тога, осуда може да начини непријатност другоме, који је пренео ту осуду, и зато би најбоље било да се помолимо Богу да Он научи свакога од нас да се на поступке ближњих гледа чистих очију, без осуде и без подозрења.

Ако други човек не показује жељу за помирењем, ви са своје стране покажите мир и не судите строго. Не треба себе подметати под стреле и није ништа ружно употребити штит онда када вас други напада.

Никада не треба улазити у препирке, а нарочито онда када непријатељ може да надговори онога који је у праву и када се непријатељ не плаши да ће бити прекинут, него се нада да у случају нужде, ако већ није у могућности да покаже да није у праву, свога супарника може победити грубошћу и подсмехом.

Праведно је и корисно да мерицу стрпљења пунимо водом кротости и да је изливамо на огањ љубоморе, да би овај полако горео и да се не би разбуктавао и претварао у пожар који је у стању да се отме контроли и да уништи

зидове љубави, снисходљивости и смирења.

Мени се чини да непријатеља има мало, а много је оних који, због неспоразума, погрешно разумевају друге људе и њихове поступке, па због тога постају недобронамерни.

На грдњу је корисно одговарати кротошћу него ли грдњом. Сетимо се истине да се прљавштина не скида прљавштином, него да се она уклања водом.

Не треба се плашити клевета, него треба бити на опрезу од њих. Клевете нас уче опрезности, а опрезност чини да клевете постану немоћне.

Зашто човек сам себе узнемирава тескобним размишљањима о некој ништавној непријатности? Зашто би наш мир и наша спокојност требала да зависи од људског размишљања? Ако смо исправно поступили, нека је слава Богу, а људско мишљење нам то не може одузети.

Требало би да нам је теже да осуђујемо људе, него да их мирно посматрамо, као што посматрамо како ветар њише гране дрвећа, или како тече река. Међутим, очевидно је да је човеку тешко да гледа без осуде. Шта радити? Треба се постепено учити томе да најпре осудимо себе због тога што осуђујемо ближње, потом да се уздржавамо од осуде речима онда када се покрене помисао на то, а затим да зауставимо и саму помисао на осуду другог. Онај ко довољно познаје и осуђује себе, тај нема времена да осуђује друге.

Немојте упорно избегавати људе јер међу њима има и Божјих људи. Требало би да се трудимо да и добра дела чинимо са дозом опрезности, да не би испред њих претходило неко наше мудрова-

ње и наша воља. Када смо у контакту са људима различитих вероисповести, требало би да слободно и смело изражавамо убеђеност у исправност православне вере. Али, када критикујемо заблуде и заблуделе, требало би да показујемо кротост, мир, снисходљивост и обазривост: ово су особине које су потребне исто колико и ревност.

Не претварај у буру поветарац људских лакомислених речи. Има клевета које одводе човека у прогонство, које бацају у беду, тамницу, и то није лако. А зар није лакше да клевета, попут ветра, прохуји поред ваших ушију? Уђи у дом свој, и не слушај хук ветра.

У контакту са људима који су неспокојни, корисно је да се према њима понашамо што једноставније, што мирније и што спокојније, без било какве извештачене присности, али и без намерне хладноће. Овакво понашање неће наудити ни онима који су спокојни.

Када се уздамо у Бога, можемо да поднесемо недаће и да сачувамо свој мир, па макар и не сусретали мир код оних људи који нас окружују. Јер, речено је: бејаш миран са оним који мрзи мир. Нека да Бог да и они заволе мир.

Онај који гледа са подозрењем, тај лако може доћи до мржње према човеку. Онај који жели да има љубав према ближњем, требало би да гледа чисто и једноставно. Треба избегавати срџбу. Гњев не приближава човека правди Божјој. Гњевом се само може пробудити и увећати раздраженост другог човека. Само се стрпљењем и миром човек може одобробољити. Духовни закон каже да треба помоћи ближњем и

при томе не вређати и не повређивати другога.

Добро је говорити истину када обавеза, или љубав према ближњем то захтевају од вас. Али, то треба чинити тако да не осуђујемо ближњег, да се не поносимо и не уздижемо као неко ко можда боље од других познаје истину. Поред тога, потребно је да знамо људе и догађаје, да се не би догодило да уместо истине кажемо укор и да уместо мира и кротости, начинимо непријатељство и штету.

Људска реч може бити оштра као мач и тада она рањава и убија, а може бити блага као јелеј и тада је она попут мелема који исцељује.

Не судите, да вам се не суди, па и ако вам се чини да има разлога за осуду, зато што онај ко је близак Господу може да стоји или да пада. Још је горе ако судите као злонамерни судија. Мислите да људи причају бесмислице, а они казују о ономе шта је души на корист и о томе како да се чини добро.

Када осуђујемо своје ближње, ми сами себи наносимо велику рану. Овога се треба чувати и испуљивати се тако што ћемо осуђивати и корити себе и молити се да Бог буде милостив и онима које смо ми осудили, и нама који смо их осудили.

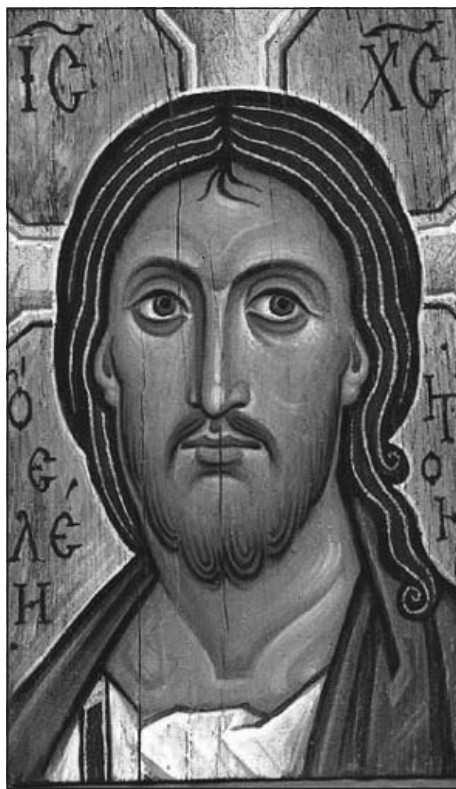
Трудите се да срце и намере ближњих позитивно прикватате. У том случају бићете ређе у прилици да погрешите, а вашем ближњем ће бити лакше да се поправи.

Како рече древни философ, не треба са узбуђивати ако вас магарца удари.

*Свјетии Филарет
Московски
„Поуке о духовном живоју“*

БОГОВИЋЕЊЕ

Старац је испричао: „Од једанаесте године ја сам читао Житија светих, постио и бдео. Мој старији брат је узимао и од мене сакривао Житија. Међутим, ништа није постигао. Ја сам одлазио у шуму и настављао (са читањем). Један његов пријатељ, Коста, му рече: „Навешћу га да све остави“.

Он је дошао и изложио ми Дарвинову теорију. Ја сам се колебао и казао: „Отићи ћу да с помолим. И ако је Христос Бог, показаће ми се да бих поверовао. Неку сенку, неки глас, нешто ће ми показати“. Ето колико сам био паметан. Отишао сам и почео поклоне и вишечасовну молитву, али ништа. На крају сам сав сло-

мљен престао. Најзад ми паде на памет нешто што ми је Коста казао: „Прихватам да је Христос био један значајан човек, праведан, врлински, кога су његови земљаци из зависти због врлине његове замрзели и осудили“. И ја рекох: „Уколико је такав, вреди да га заволим, да га послушам и да се жртвујем за Њега, па макар био само човек. Ја не желим ни рај, нити ишта друго. Због светости и доброте Његове, Њему приличи свака жртва“ (Добра помисао и склоност ка часном надметању).

Бог је чекао мој одзив. Потом се појавио сам Христос у великој светлости. Видео се од половине на горе. Погледао ме је са великом љубављу и рекао: Ја сам васкрсење и живот; који верује у мене ако и умре, живеће (Јн. 11, 25). Исте речи биле су записане и на Јеванђељу, које је држао отворено у левој руци.“

Речени догађај је петнаестогодишњем Арсенију развејао помисли сумње, које су растрзале његову детињу душу. Благодаћу Божијом он је познао Христа као истинитог Бога и Спаситеља света. О Богочовеку он се није уверио преко човека или књига, већ од самог Господа, који му се открио у његовим младим годинама. Утврђен у вери, он је причао сам са собом: „Дођи сада, Коста, уколико хоћеш да разговарамо“.

*Из књиже
Житије старца
Пајсија
Свјетогорца*

О СМРТИ ДЕЦЕ

- одговор мајци којој нико не може да пружи утеху за изгубљеним јединцем -

Јер знамо да кад се земаљска наша кућа ишчупа раскоја, имамо зграду од Бога, кућу нерукојиворену, вјечну на небесима. Јер за ишчупом уздишимо, желећи ући у свој небески сјан

(2 Кор. 5,1-2).

Свети Јован Златоуст овако каже: „Жалостити се због умрлих јесте особина оних који немају наде, - и с правом, јер душа (човек), која ништа не зна о васкрсењу, већ сматра да је ова смрт потпуна смрт, с правом се жалости, плаче и неподношљиво тужи за умрлима, као за свагда потпуно несталима. Али ти, који очекујеш васкрсење, ради чега плачеш? Плакати је дакле својство оних, који немају наде“. Отуда и Премудри Сирах вели: „Не предаји срце твоје жалости; сети се краја па жалост остави. Не заборави да повратка нема; мртвацу не користиш, а себи зло чиниш. Спомени се, да је судба и његова и твоја једнака (38, 20-22)“.

Још мање треба туговати за умрлом децом, јер деца по учењу светих отаца, узрастају духовно у царству Божјем и достижу духовну висину - већу и вишу него што је ми можемо достићи на земљи. Зато апостол Павле за умрлу децу и каже: „Дјеца ваша сад су света (1 Кор. 7, 14)“, а Премудри Соломон говори: „Угодна је била Господу душа његова, зато је похитао узети га с места злобе. То људи гледају но не разумеју, нити их се хоће да дотакне то, што је благодат и милост изабранима на што га је Господ под заштиту узео (Прем. Сол. 4,14.16)“.

У „Омилијама“ епископ Николај пише: Зли и неверни жале се, на пример, кад им Бог узима децу: „Ето, ве- ле, како нам Он немилосно узима

пре времена нашу децу!“ А по чему су то ваша деца? Не беху ли она Његова пре него их ви својом назвасте? И по чему пре времена? Зар Онај који је и створио времена не зна кад је чему време? Ни један домаћин на земљи не чека да му сва гора остари, па да је тек онда сече него како му кад треба сече и стару и младу, и оно што

је истрајало као и тек поникле младике, како за коју сврху у своме дому. Место што ропћу на Бога и проклињу Онога од кога зависи сваки дах њихов, боље би било да говоре као праведни Јов: „Господ даде, Господ узео; нека је благословено име Господње!“

+++

Испричаћу један догађај који се недавно збио.

Умрло једно дете не баш побожних родитеља, а родитељи не само да су туговали као они који никакве наде немају, већ су своју зловољу против наређења Божјег гласно изјављивали и запитали су свештеника како Бог - који је по учењу Светог Писма само љубав - може узети од њих једино њихово дете. Свештеник

је обећао, да ће им у погребном говору над дететом и то растумачити. Тако је онда на крају свога говора рекао ово:

- Ви хоћете да знате, што је Бог узео од вас ваше дете. Одговарам: Бог је љубав, па хоће, да и један члан ваше фамилије буде у небу. Ви старији не желите у небо доћи, а да вам је ово дете у животу остало, не би ни њега пустили у небо. Чујте једну причу! Био један добар пастир. Он је у стаји за овце спремио особито добру пишчу (храну) и отворио је широм врата стаје, али овце нису хтеле унутра да уђу. Он их је вијао по дворишту тамо и овамо, али оне су увек побегле испред отворених вратница. Онда је пастир узео из стада једно јагње и понео га напред и, гле, све маторе овце су за њим пошле. - Добри пастир је Христос, отворена стаја за овце јесте небо, а јагње је ваше дете. Ако имате још родитељског срца у себи, онда идите за њим. Господ носи јагње напред, да маторци за њим дођу.

+++

Сима Игуманов, познати добротвор српски, који је поред осталог подигао и Богословију у Призрену, лежао је на самртном часу и са блаженим осмехом слушао како ђаци Призренске богословије одушевљено певаху неку патриотску песму. Са неким особитим усхићењем и радошћу, рече једном своме пријатељу, који је поред њега седео:

- Кад ми умре јединац син, ја мишљах да сам најнесрећнији човек на свету. А, гле, данас видим, да је то била срећа за мене, за њега и за мој народ. Да је мој син остао жив можда би он, или који од његових наследника, пропио и прокартао моју крваву тековину, и кроз 50-100 година нико не би знао да смо ми живели на свету. Овако ми Бог даде, уместо њега једнога, више стотина синова - ђака ове школе, који ће у престоници Душа-

новој славити српско име, а и моје име неће се заборавити. Нека је слава и благодарност Богу за то.

+++

Један православни свештеник, иначе познат као хришћански мислилац и учитељ, једне недеље био је у цркви, а потом у парохији. За то време гром погоди у његову кућу и убије му два сина. Његова супруга склони

- Да, ја ћу то вратити, иако ће ми растанак од тога бити тежак. Пођи и види какве су то драгоцености,- рече супруга и одвевши мужа на доксат, стаде пред постељу и подиже платно са лешева.

- Ах, синови моји, синови моји!- узвикну отац са болом и паде на лешеве, а жена ухвативши мужа за руке, одвоји га од њих и рече:

децу на доксат и покрије их белим платном. Када је свештеник дошао увече кући, запитао је супругу:

- Где су моји синови да их благословим?

- Нису далеко,- одговори супруга сасвим мирно и потом му даде вечеру. После вечере и молитве свештеник понова запита за децу, а супруга му рече:

- Допусти ми да те нешто запитам. Недавно ми је неко дао на чување две истоветне драгоцености, па их сад тражи натраг. Треба ли да му их вратим?

- Пре свега, жено, ниси ме требала ни питати за то, свакако треба вратити.

- Зар ме ниси ти учио да не смем оклевати да вратим оно што ми је да-то на чување? Ето, јачина твоје науке сачувала се у моме срцу! Бог дао, Бог и узео, нека је хваљено име Његово! - тихо са сузним очима изговори жена.

- Да, Бог дао, Бог узео! Нека је хваљено име Његово! - понови тихо и свештеник.

+++

Један старац имао је дивну ћерку, коју је нежно волео. Но она изненада умре. Отац, иако није роптао на Бога, ипак је врло тешко подносио тај неповратни и тешки губитак.

Старац се потпуно од тада осами у своме дому на крају села. Једино му

је задовољство било, што је често ишао у оближњи велики и врло леп врт, који је био својина некога богаташа. Ту је он свакодневно проводио по неколико сати. Није виђао никога осим вратара, јер је домаћин са својима већим делом живео у граду.

Неутешни отац с нарочитим задовољством волео је да седи поред једног ружиног жбуна, на коме је била само једна ружа, - али је то био цвет необично леп.

Вртар, неки добар човек, кад је видео шта овај цвет значи за тужнога родитеља, обећа му да ће цвет нарочито да надгледа и неће га ником дати, да би старац уживао у ружиној лепоти и мирису. Старац је од тада тај цвет сматрао као нешто своје. Али, авај! Једнога јутра, на његово запрепашћење, руже не беше више. Неко је откинуо.

- Шта си учинио? - рече он прекорно вратару. Зар ми ниси обећао да ћеш чувати цвет?...

- Тако је - одговори овај тужно, - али шта сам могао?... Господар ми је наредио, да му баш ту ружу уберем.

Вртарева речи: „Господар ми је наредио, да баш ту ружу уберем“ зазвучале су као музика откривења у старчевој свести, и као блага утеха пале су му на јадно и тужно срце.

„И моја је кћи била - мислио је он, - тако леп цвет, а ја сам сматрао да је била само моја. Зашто роптати? Али, гле, она је била Божја, и Бог је зажелио да је к Себи узме.“

Господ дао, Господ и узео. Нека је благословено име Његово од сада и до века!

+++

Апостол Павле пише Солуњанима: *Нећу вам њак зајџајџиџи, браћо, за оне који су умрли, да не жалиџе као и оџџали који немају наде. Јер ако верујемо да Исус умре и васкрсе, њако ће Боџ и оне који су умрли у Исусу довесџи с Њим (1 Сол. 4,13-14).*

Проџа Милисав

Д. ПРОТИЋ

Свеџџосавско звонце,
новембар - децембар 1969.

СТАРИЦА И ВЕЗ

Често сам помишљала да је самоћа један од најтежих облика људског живљења. Људско биће које је само а поред тога старо, болесно и немоћно опет је најтежи облик самоће. Да ли је тужније пробудити се јутром и беспомоћно лутати погледима по празној просторији или дан провести поред прозора посматрајући људе који ужурбаном пролазе улицом јурећи у сусрет онима који их негдје чекају? Једног хладног децембарског поподнева, док сам се враћала са посла, нисам ни слутила да ћу за који минут да научим једну веома важну лекцију. Лекцију о самоћи.

Наиме, пролазећи поред једне старе зграде, сасвим случајно угледах неку старицу која ми махањем даје знак да дођем до ње. Иако разумјевши да јој је потребна помоћ помало несигурно крочих у трошну зграду и попех се на спрат. Отворих врата једног стана и нађох се у мрачном ходнику. Из ходника уђох у полупразну просторију. Са трошног кревета осмјехну се крхка старица која ми малочас махаше с прозора. Приђох јој и упитах како могу да помогнем. Она ми, ћутећи, додаде извезен бијели пешкир. Не разумјевајући шта старица покушава ја понових своје питање али ми она и даље упорно дрхтавим рукама пружаше бијели вез и молећиви поглед управи на један зид. Скренух свој поглед за њеним и пред мојим очима, на старом пожутјелом зиду, засија диван приказ. Као да читаву ту трошну собицу освјетли икона Лазаревог Васкрсења и схватих да старица жели да ту икону украсим везом који ми пружаше. Урадих то и мој

поглед се сrete са њеним захвалним очима. Никада до сада не средох поглед који ми толико говори. Никада у једном оку не видјех више. Видјех тугу и помислих како се можда мислима враћа у нека сретнија времена када је, уочи великих празника, горјело упаљено кандило над том истом иконом док се трошном собицом разлијегао жагор веселих укућана. Гдје

ли су сада они које је одгојила? Јесу ли се отиснули у свијет у потрази за неким бољим животом заборављајући на ону која их је са кором хљеба одхранила? Сјете ли се да је данас сама и нема никог да јој олакша ово бреме старачког живота? Да ли је тужна што данас мора мене, потпуног странца, да прима у свој дом због ситнице коју није у стању и поред превелике жеље да сама учини? А поред свега тога, ипак угледах трачак радости коју сва та туга у њеним очима не могаше засјенити. А ја

спознах да је она хтјела, тим чином, мало увеселити свој скромни дом и спознах да се њено срце радује доласку Христовог Рођења. Радује се, упркос томе што га дочекује сама, у својој немоћи и у свом сиромаштву. Радује се својом вјером. И није сиромашна. Богата је. Са Распетим Христом и Васкрслим Лазаром у свом срцу. Богатија је од свих нас који ћемо Божић дочекати у топлом дому, за пуном трпезом и окружени онима који нас воле. Замолих Бога да ми опрости што се сажалих због њене самоће у једном тренутку. Јер ја погријеших тим мислима док не спознах њену вјеру, па ми дође да се сажалим над собом због сопственог незнања. Још једном бацих поглед пун дивљења по тој трошној собици јер ми се сад она учини као раскошан дворач и постиђена изађох. Силазећи степеништем трошне зграде сјетих се једне од дивних мисли св. Николаја Српског: *О душо моја, ускоро ћеш све оставијши и сви ће те оставијши. Пријатељи ће те заборавијши. Богајтсво тво неће пребавијши, лепоћа ће увенути, снага нестати, тело иструнути, и душа наћи се у мраку. Ко ће тво иружити руку у твоји и осамљеност? Једини Христос Човекољубац, ако си се била за живото уз Њега ирљубила. Он ће те извести из таме на свјетлост, и из осамљености на Небесни Сабор.*

Напољу ме дочека хладан децембарски ваздух и ја наставих свој пут размишљајући како ме добри Бог у ових неколико минута научи да је самоћа само једна а да човјек са Живим Христом у свом срцу никада не може бити сам.

Најпаша Укај
Марибор

БАКА РАКИЛА

Живела је у мојој парохији у селу Сврачковцима бака Ракила Симоновић. Рођена далеке 1898. г. у селу Мрчајевцима. Ратне 1916. г. када у поробљеној земљи ни птице нису певале, склапа брак и долази у дом свога изабраника и животног сапутника Раденка Симоновића у село Сврачковце подно Рудника. Донеће на свет петоро деце (два сина и три кћери) и одгајиће их у надници и наполици на преслицу и десницу руку. Причали су ми парохијани, када после напорног рада увече пође од домаћинове куће своје дому увек је своју непоједену вечеру носила својим малим и гладним птићима. На домаћиново наваљивање да седне за трпезу Ракила би снебивајући се рекла: „Нека, нека понећу кући па ћу тамо презалогати“. А код куће, знали су сви, ни залогаја није узимала.

11. април 1984. год.

Пошао сам код баке Ракиле да осветим ускршњу водицу. У дворишту стара нахерена полубрвнара а до ње још једна мања кућица од набоја са једним одељењем. Мало даље стаја за овце. Пред вратима полубрвнаре стоји петао. За ногу му привезан канап, а за канап повећа мотка. „Не могу му ништа дијете, па сам га ето свезала. Мало, мало па оде у зидан. Да ли ћу дочекати Васкрс, да се деца искупе па да му пирнем у чорбу“, жали ми се бака. У кући старо огњиште. Изнад њега окачене вериге. О веригама виси котао. У углу квочка са осам пилића. Мали као грудвице снега. Тек се испилили. Корак до њих мачка са троје љупких мачића. Тек што

су прогледали. Не сметају једни другима. Чудно неко пријатељство.

У кући живи сама бака Ракила. Њеним птићима израсла крила и одлепршала у бијели свет. Искупе се о благим данима. Ти ретки тренуци када их види на окупу и када их погледом може миловати за мајку Ракилу су највећи празник.

6. април 1985. г.

Ево ме поново у дому баке Ракиле. Васкрс је близу. Осветио сам водицу у Симоновића шору. Остале су ми само две куће: бакина и тетка Душанкина. Њихове куће су на крај села.

Пред кућом нема петла. Претње бакине се обистиниле. У сусрет ми долази старица. Иде полако поштапајући се.

- Помози Бог, бако!

- Бог ти помого, дијете - отпоздрави бака, завуче руке у џеп од кецеље и пружи ми кутију са палидрвцима.

- УЗМИ, ПОПО, ЛАЊСКЕ СИ ГОДИНЕ ЗАБОРАВИО КАД СИ СВЕЋУ ПАЛИО. УЗМИ ДА ДУШУ НЕ ОГРЕШИМ.

Пружих руку која задрхта, а уста ми занемеше. Немадох снаге ни да се захвалим. Уђох у кућу. На столу све припремљено. Навукох епитрахил, ставих тамјан на жар у кадионицу а шибицом коју малочас добих од баке упалих свећу. Иза мене бака Ракила шапуће молитву. Заврших молитву, поздравих се са баком, и пођох тетка Душанкиној кући. Поздравих се са укућанима и седох. Моје неуобичајено ћутање прекиде тетка Душанка речима: „Нешто си ми карли, попо. Како си са здрављем, како твоји на дому?“

- Добро смо тетка Душанка, хвала Богу - рекох и испричах шта ми се код баке догодило.

- Е мој попо, моје дијете, да знаш само колико је пута она позајмљивала зрно шибице од нас да би ватру потпалила. Веруј да ни зрно из те шибице није узела. Така је она.

Заврших молитву и пођох полако кући. Бакине речи: „Узми, попо, да не огрешим душу“, никако из главе да изађу.

Хвали Ти Господе, што си нам даровао баке Ракиле. Док њих буде било и сунце ће грејати; прошаптах и зађох у Лазића поток.

20. мај 1985. г.

Пођох да испратим баку Ракилу до њене вечне куће. Започех опело, а с оближње расцветале ценарике огласи се птичији цвркут. Певале су све док је опело трајало. Никад ми речи песме: „Са светима упокој, Христе, душу слушкиње Твоје...“ нису тако звучале као тог пролећног дана над одром баке Ракиле. Верујте ми.

*Јовиша М. Зечевић,
свештеник,
из књиће
„Небеска Србија“*

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак из прошлог броја)

Ушавши у кућу, оде и затвори се у своју собу. Притисли су га мука и бол, и јад, и срам, и туга и сузе, и гађење, доводећи га у стање тешког и неподношљивог очаја. Нешто унутар њега, ваљда душа, о којој није ни имао јасне представе, заурликала је од силног бола. Ако постоји пакао, онда је ово пакао – помишљао је у кратким паузама силног плача. Није му ни падало на памет да покуша оправдати своје нејдело ништавним изговорима којима се раније заваравало. Поражен застрашујућом истином, с правом је себе доживио као најгнуснијег убицу који је заслужио најтеже муке. Како је то неправедно – мислио је – кад убијеш одраслог човјека одеш у затвор, а кад свом властитом дјетету, радости највећој, одузмеш читав живот, не подлежеш никаквој казни. Али зато, док је лежао на поду своје собе, влажног лица и крвавих руку, почео је осјећати Страшни вјечни суд како се надвија над њим. Да је имао могућност, у том тренутку он би радо изабрао смрт ако би она значила непостојање, али то му се учинило као велика наградa. Некако је почео осјећати да ће тек тамо, у смрти свако добити заслужену плату за своја дјела.

Пажњу му је само на трен одвукао звук откључавања улазних врата кад се мајка вратила. Могао ју је чути доле. Она му је свакако довикнула да је стигла, на шта је он кратко отпоздравио. Касније га је позивала на вечеру. Њему је било тешко да изговори макар и једну ријеч, али је викнуо да је већ јео како би откљону могућу мајчину забринутост или запиткивања која му никако не би пријала.

Са тешким расположењем душе, Никола је допловно дубоко у ноћ, па готово и до саме зоре. Сам, рекло би се. Али ипак, Господ Бог је помишљао и о њему грешном, док су нераздвојни пратиоци палог човјека – демони појачавали у њему стање очаја и дошаптавали му најцрње помисли. Лице му је било натекло од суза и гријесима преоптерећена и осакаћена душа, изнутра очајем након болне ноћи суочавања са истином, утону у сан.

II

И оћишавиши, ѝриби се код једнога жићелѧ оне земље, и он ѧ ѧосла у ѧоле своје да чува свиње. И жељаше најунѧији ѧрбух свој роићићима које свиње јеђаху, и нико му не даваше. А кад дође себи, рече: Колико најамника у оца мођа имају хљеба исувише, а ја умирем од ѧлади! Усћавиши, оћићи ћу оцу својему, ѧа ћу му рећи: Оче, сађријеших небу и шеби, и више нисам достѧојан назваћи се сином ѧвојим; ѧрими ме као једног од најамника својих.

(Лк. 15,15-19)

Пробудило се тек у поподневним сатима. Зијевајући и протежући се, погледом је потражио сат, који се обично налазио на радном столу. Мало је напрегао вид, па, видјевши да је прошло два, осјети се успјешним што је толико одспавао. Опет је спустио главу на јастук, стегнувши га јако рукама. Скоро да је опет заспао, али кад се почео присјећати јучерашњег дана, за врло кратко вријеме потпуно се пробудио. Окренуо се на леђа и кроз кровни прозор гледао у магловито поднебесје, док се на душу спуштала лавина тешких, јуче започетих јада. Потреба га је подигла и одвела у тоалет, али опет се вратио кревету, безвољан и јадан, не знајући шта би са собом. Чврсто је знао једино да не жели никога видјети, те је због тога и злу трансакцију, јуче започету с Којом, одложио. Прије него је устао и обукао се, одлежао је још петнаестак минута, а потом изишао у сиви дан и препустио ногама да га носе белим градом, црног у души, уму и срцу.

Многи би примијетили да је и тај сиви, јесењи дан имао своје чари, понајвише због тајанствене измаглице појачане смогом и шареног лишћа посвуда наоколо. Он, иако би се под другачијим околностима сложио са таквима, сада није налазио ништа привлачно у том дану. Њему је, пак, била ноћ. Потпуно окован својим унутрашњим нерасположењем, тешким мислима и осјећањима, спуштао се булеваром ка центру, погледа углавном обореног или тупо управљеног у даљину. Три пута га је зауставио семафор, а једном помало припит и запуштен чо-

вјек, можда и бескућник, биједно и слабо обучен за то доба године. Испречио му се на путу и затражио мало новца да купи хране. Убијеђен сам да му Никола не би одрекао, али како при себи није имао новца, само га је заобишао и продужио даље без иједне изговорене ријечи. Упутио му је само кратак поглед који је свједочио о унутрашњој биједи духа, која је била много страшнија од физичке биједи бескућника. Овај га је с чуђењем испратио, спустивши испружени длан, који је спремио да прихвати могуће кованице. Наставивши даље, Никола је кроз Ташмајдански парк, поред цркве Светог Марка избио у Таковску улицу и своје бесциљно лутање наставио Косовском. Није му одговарала гужва увијек прометне Кнез Михаилове, па је споредним улицама избио на Калемегдан.

Тамо, због нижих температуре последњих дана, није било готово никога. Ријетко који шетач, углавном са својим четвороножним љубимцем, неколико пензионера, једна екипа градске чистоће која је уклањала шаренило опалог лишћа и неколико млађих људи који су мало протегнули ноге до Калиша да би у миру попушили цојнт. Иако су се повукли у страну, били су потпуно уочљиви за свакога иоле упућеног, а и карактеристичан мирис осјећао се у ваздуху. Они ће се убрзо склонити са тог мјеста у неки кафић, кладионицу, биоскоп или пивницу, играоницу или ће већ пронаћи неки кутак да се мало загрију и убију неколико сати од тог досадног дана.

Како је болна истина да и тај досадан дан или сат који сви свакодневно убијамо на овај или онај начин човјек може искористити да покајањем измијени свој, на гријехе и сујету навикнут живот и сузама и молитвама од Господа измоли радосну вјечност. Али због наше тешке помрачености, готово никада тај досадни дан не буде утрошен на ову, ријечима тешко описиву могућност. И саму идеју, која му се јави с времена на вријеме и која га позива да се отргне од гријеха и окрене ка Богу, човјек одбади, или је одгоди до оног трена када му се опет јави да би је опет одгодио.

Прилазећи Мештровићевом *Побједнику*, Никола пожели мало одмора, али пошто је бацио краћи поглед ка ушћу и НБГ-у, који се због магле није ни могао видјети, продужио је даље. Спустио се до ушћа, затим пошао мало низ Дунав да би се касније улицом

Цара Душана и Вашингтоновом вратио у булевар. Већ се и смркло.

И прије него је ушао у кућу, почео је осјећати глад. Замрзео је себе због такве тјелесне потребе јер је осјећао да није достојан ни ваздух удахнути у своја плућа због зала својих. Многи људи се често питају зашто се Бог не пројављује и не уклања свуда присутну неправду у свијету. Вјероватно, кад би Бог кренуо да уклања неправду, тешко да би остало неколико људи на планети. Зато је и праведникова и грешникова плата остављена за Страшни суд, а засад нас добри Бог још увијек трпи, као што и пише врховни апостол Петар: *Не касни Господ с обећањем, као што неки мисле да касни, него нас шири, јер неће да ко појине, него да сви дођу у покајање* (2 Петр. 3,9). То покајање, од Бога остављено сваком живућем човјеку, било је понуђено и Николи, али та божанска љубав и милосрђе још су га више пекли и посрамљивали јер је тек спознао одвратног и правог себе.

Покушао је јести неподгријано јело које је мајка још синоћ зговорила. С тешким мислима које га нису напуштале успио је појести тек мало. Попио је неколико гутљаја воде, поспремио сто и отишао у своју собу, настављајући своје обитавање у тешким душевним стањима, која је почео прихваћати као мали дјелић заслужене казне.

Данима је избјегавао све знане, ближње и даље, а нераздвојни друг постала му је грижња савјести, са којом је проводио све будне тренутке. Односно оне које ми сматрамо будним. Многи гријеси почели су израњати из мрачних дубина његове душе. Многа зла, за које је он изналазио разне изговоре, сада су се јасно показала пред пробуђеном савјешћу. Како је могуће да постоји човјек као ја – знао је изговорити тешко уздишући. Дух свети је негда кроз цара Давида, а говорећи о палом човјеку, који је окренуо леђа Богу и који је напустио своје узвишено достојанство, изрекао: *А човјек у часћи будући не разумједе, изједначи се са стоком бесловесном и постојеће јој сличан*. За нас, пак, данас, можда би се прије могло рећи: *А човјек у часћи будући не разумједе, превазиђе стоку бесловесну и постојеће жори од ње*.

Мобилни телефон му је данима био искључен и укључивао га је само по потреби, углавном да погледа на сат док је избивао напољу. Овакав поступак сигурно је излудио неколицину његових познаника који су очекивали поручене таблете. Сигурно су губили по 10 грама живаца сваки пут кад би зачули женски глас: „Мобилни претплатник тренутно није доступан, моли-

мо покушајте касније.“ Купцу који се навикао на употребу поменутих робе ишчекивање зна бити врло напето. Никола је својим поступком испровоцирао раздражливе нерве код неколицине и сигурно би било бурних реакција да је тих дана срео Бубија. Таблете су чекале расплет догађаја у другој флочи радног стола, готово и не дотичући Ницину пажњу.

Морали би рећи, да је од оног поподнева истине Никола највише од свих избјегавао тета Софију. Неко би помислио да је он њу кривио због очаја у којем је обитавао данима. У ствари, радило се о томе да га је и сама помисао на њу подсећала на гријех од кога је безуспјешно покушавао побјећи. Стидио се сусрета с њом. Једном је, видјевши је у булевару како му долази у сусрет, ушао у самопослугу и купио неку ситницу само да би је избјегао. Баш би било занимљиво да је и тета Софија ушла у исту самопослугу.

Са мајком је проговарао тек толико да би оставио утисак како је све у реду. Била му је потребна самоћа. Свакодневно је ишао у дугачке шетње, враћајући се кући тек навече. Обично је одлазио до ушћа, на Калемегдан, или чак на Аду Циганлију. Физички напор доносио му је мрвицу олакшања. Можда је захваљујући умору, који би га касније сустигао, успијевао лакше заспати. Сан му је доносио потребно олакшање и да је икако био у могућности, још би више времена проводио у спавању јер тада није био у могућности да сагледава себе. Но сведиће Бог, видјевши га како тражи покоја на погрешном мјесту, дозволио је лукавом сатани да му наруши тај лажни покој.

Једне ноћи доживио је страшно и необично искуство. Био је то ваљда сан, или ноћна мора. Он није знао другачије објаснити доживљено иако је данима осјећао последице. Неописиво ружна, црна створења, чудна за појмити нашем разуму и чулима, посјетили су га те ноћи. Њихова ружноћа и одвратност више су се осјећале него што су биле видљиве у мрачној соби. Док је спавао, видео је како се отварају врата његове собе, кроз која се, као каква материјалнија сјенка, провукла црна приказа. Са великим страхом, готово паралисан, гледајући према затвореним вратима, испред којих су се тешко наслућивали обриси некаквог створења, једва је успио упитати:

– Ко си ти?

– То сам ја, твој отац – гласио је одговор.

Никола од овог гласа осјети још већи страх, који се појачао вјероватно до крајњих граница издржљивости кад је осјетио присуство још два оваква створења

покрај кревета. На једвите јаде успио је изустити, осјећајући да му се вилице паралишу и да више није у могућности говорити:

– Нни... си... ти... мој... отац.

Створење је поновило, надмено и побједнички, као да има пуно право и сваку власт над њим:

– Ја јесам твој отац.

Послије овога Никола више није могао ништа изговорити нити тијело помјерити. Осјетио је како га она два бића чврсто држе, док је трећи, који се представио као његов отац, износио његове гријехе, који су се некако чудно, као на екрану, појављивали пред његовим очима. Свега је ту било – злог, лукавог и срамног, штошта већ заборављеног. Покушао је окренути главу да не гледа, али силом бића која су га држала, а коју је он доживио као парализу и потпуну обамрлост удова, није могао. Неко вријеме био је принуђен гледати.

Вјерујем да многи православни хришћани који истински живе православље схватају о чему говорим и да су неки од њих осјетили ненормалан страх проузрокован блиским духовним сусретом са палим демонима. Ако неко од вас падне у слично искушење, нека покуша у мислима изобразити крст или нека у мислима изговори Исусову молитву и нечисте силе брзо ће побјећи. Оне не могу истрпјети помињање Христовог имена, нити силу Његовог Часног крста. Никола о овоме није ништа знао, па је морао дуже подносити стравичне муке.

Пишући о страху који је Никола осјетио, морам још једном нагласити његов интезитет, да не помислите како је то слично нпр. страху од висине, мрака... Није, овдје је ријеч о нечему неупоредиво стравичнијем. Свакако, на Николину срећу, Бог није дозволио да ово искушење предуго потраје. Нечастиве силе су биле удаљене. Чудно му је било што је он био свјестан свега проживљеног, као да се није радило о уобичајеном сну. Све што се догодило догодило се управо у тој соби – једно страшило ушло је кроз врата собе, она друга два држала су га управо на његовом кревету и све се одиграло управо ту прије само неколико тренутака, страшно и чудно, али то није био само сан.

Уз напор је прво успио отворити очи, али је још неко вријеме морао непомично лежати у истом поло-

наставак на 56. страни

СПОМЕН ЧУДА ИКОНЕ ГОСПОДА ИСУСА ХРИСТА

У граду Бериту (данас: Бејрут) близу јеврејске синагоге живљаху један хришћанин и имађаше икону Господа нашег Исуса Христа. После неког времена овај хришћанин купи себи другу кућу и пресели се у њу преневши све ствари осим иконе Господа Христа, која остаде у првој кући. Но то би по промислу Божијем. У ту кућу, у којој беше икона Господа Христа, усели се неки Јеврејин и живљаху у њој не примећујући свету икону.

После извесног времена он позва код себе на ручак пријатеља свог, такође Јеврејина. За време ручка овај гост, погледавши на зид, виде икону где виси и рече домаћину: Како ти, Јеврејин, држиш икону у своме дому? - Домаћин се поче клети, говорећи да је до овога часа није приметио. Но гост отишавши оптужи у синагоги свога пријатеља, говорећи: Овај човек, иако Јеврејин, има у дому свом икону Исуса Назарећанина.

То силно разгневи све присутне у синагоги, али не предузеше ништа тога дана, пошто се већ спуштало вече. Сутрадан пак сабра се јеврејски живаљ, свештеници и старци, па кренуше ка кући где беше икона Господња. Улетевши у кућу, они нађоше икону, изнесоше је из куће и поставише усред зборишта свог, и рекоше: Као што се оци наши наругаше Њему, хајде да то исто учинимо и ми овој икони! - И стадоше пљувати на икону и ударати по лику Господа Исуса, изображеном на икони. А затим рекоше: Чули смо да су оци наши приковали Њега на дрвету; учинимо то исто и ми са овом иконом! - И узевши клинче, укуцаше икону на дрвету, и то на оним местима где беше изображене руке и ноге; па натакнувши на трску сунђер са оцтом, прислонише га на уста Господу. После тога донеше копље, и наредише јед-

номе да њиме прободу ребра на икони Господњој. И чим овај зари копље у икону, одмах потече из ње крв и вода. Од тако необичног чуда велики страх спаде све присутне Јевреје. Напунивши један суд том крвљу и водом, они решише да доведу слепо, хромо и бесомучне, и да их помажу том крвљу. И говораху: Ако се од то-

га исцеле, онда ћемо сви поверовати у Распетога. - И донесоше једног хромог од рођења; и чим га помазаше, он тог часа скочи, и сав постаде здрав. Затим доведоше слепо и мноштво бесомучних, и сви се ослободише од својих недуга после помазања овом крвљу.

Ово се брзо пронесе по целом граду, и сви хитаху ка том неизрецивом чуду, носећи своје болеснике, ра slabљенике, губавце, сухе и богаље, и сви добијаху исцељење. Тада сви Јевреји, који живљаху у том граду, повероваше у Господа нашег Исуса

Христа. И павши пред иконом Господњом сви они вапијаху, говорећи са сузама: Слава Теби Христе, Сине Божји, који таква чудеса твориш! Слава Теби, Христе, кога оци наши распеше, но у кога ми сада верујемо; прими нас који припадамо к Теби, Владико!

После тога сви Јевреји житељи тога града: мужеви, жене и деца, одоше к епископу и усрдно га мољаху да их удостоји светог крштења. Они му показаше и икону Господњу, из које истече крв и вода, и испричаше му о свима поругама које они приредише тој светој икони. Епископ, видевши да се они истински кају, прими их с радошћу, и пошто их у току доста дана научи светој вери он их крсти све са женама и децом, а синагогу њихову претвори у цркву Господа нашег Исуса Христа. И би велика радост код свих житеља града тог, не само што се исцелише толики болесници него и што се неверни Јевреји крстише и примише свету веру, због чуда које би од иконе Господње.

Због тога сваки је дужан да се с вером и љубављу побожно клања светим иконама, а нарочито икони - у част и славу лика Ипостаси Божије, која је узела на себе обличје човека: Господа нашег Исуса Христа, коме са Богом Оцем и Светим Духом нека од свих нас буде указивано дужно поклоњење кроза све векове. Амин.

(Ово чудо догодило се око 765. године. Забележио и у ризници Православне Цркве за нас оставио „тринесте апостол“ - свети Атанасије Велики, ваистину у свему Велики.)

*Ава Јусџин
Белијски
Жиџија свјетих
(октобар)*

БЕСЕДА О ДВЕ ГОЗБЕ

Једну гозбу, описану у причи, припрема цар пун благонаклоности и милости. Па ипак, они који су на њу позвани не дођоше када је гозба била спремна. Они су више држали до тога да се баве, ко трговином, а ко својим домаћим пословима; а неки, ухвативши гласнике, изружише и чак убише неке. Разгневлени цар, пошто строго казни кривце, поново посла слуге своје - да позову на гозбу свакога кога сретну. И окупи се званица много и када цар приђе да их погледа, угледа једнога необучена у празнично рухо. Цар га запита зашто није одевен како приличи, а онај ћуташе, показавши тиме презир према цару и непостојање жеље да учествује у светковини, због

ШТО ПЛАЧЕШ?

И мртви осећају и знају добра дела, која им се чине. У то хришћанин не треба да има никакве сумње. Добро дело као електрична струја шири се по целом небеском свету. Неки чиновник царски Магистријан би послат од цара некуда по важном послу. Путујући угледа Магистријан човека мртва, потпуно нага. Он се сажали, скиде своју кошуљу, обуче мртваца и чесно сахрани. После извесног времена догоди се несрећан случај с Магистријаном, наиме: он паде с коња и сломи ногу. И лежаше дуго болан у постели. Једном се сабра к њему неколико лекара, да се саветују о болести његовој. Лекари нађоше, да се нога мора одсећи. Те ноћи Магистријан није могао спавати, него је само туговао и плакао. У поноћи јави му се на једном неки човек, и упита га: „Што плачеш?“ Када му Магистријан објасни, онда непознати човек истрља руком болесну ногу, и нога постаде здрава. „Ради Бога, реци ми, ко си ти?“ - упита Магистријан. На то му непознати рече: „Погледај на мене и види, зар ова кошуља није твоја? Ја сам онај, кога си ти видео нага мртва, и кога си обукао у ову кошуљу. И ево за твоје добро дело посла ме Бог, да те исцелим. Благодарим Богу!“

чега бјеше избачен напоље. Тако је на ту гозбу било много званих, али је мало било изабраних, који учествоваше на вечери.

Друга гозба није алегориска, него је стварна. То је гозба безбожнога Ирода. Као што се зна, на њу нико од званица није одбио да дође, сви су били свечано обучени и уживали су до миле воље. Она се одвијала у пијанству, обести коју није обуздавао стид ни савест и завршила се највећим злочиним, убиством Јована Крститеља.

Ове две гозбе су слике два начина живота, две врсте уживања. Прва је слика духовне гозбе, духовног задовољства. Њу припрема Господ. Ова гозба је Црква Христова. Ми смо позвани на ту гозбу када нас позивају на учешће у богослужењима, посебно у Божанској Литургији и кроз причешћивање Божанственим Телом и Крвљу Христовом, на чињење добра, смотреност и разборитост. Не одазивамо се позиву на ту гозбу када не идемо на црквене службе, када уместо добра чинимо зло, када претпостављамо свакодневне бриге и задовољства божанском животу. Ми не долазимо у свадбеној одећи када уносимо туђе, грешно расположење у тај живот. Свако од нас много пута у току дана је позван на ову гозбу и одбија позив сваки пут када плотско и грешно претпоставља духовном и божанском.

На Иродову гозбу такође смо позвани много пута у истом дану. Ми често не примећујемо одмах да нас зло куша. Грех увек почиње од малог. Ирод је чак у почетку са уживањем слушао Јована Крститеља, он је интимно био свестан грешности свога поступка, али се није борио против греха и стигао је до убиства највећег праведника. Ми одлазимо на Иродову погану гозбу сваки пут када уместо добра бирамо зло, плотска, грешна задовољства, немилосрдност, небригу за своју душу и тако даље.

Почевши од малог, већ се тешко зауставити и ако се касније на време не освести и не буде строг

према себи, може се стићи до највећих грехова и злочина који доносе вечне муке.

И сада у свакоме од нас Јован Крститељ позива: „Покајте се, јер се приближило Царство Небеско“. Покајте се, да бисте уживали у светлим, вечним пребивалиштима гозбе Јагњета, које је заклано ради грехова читавог света и да не бисте са ђаволом делили пир злобе и мучења у тартару и мраку пакленом.

*Св. Јован Шангајски
и Санфранцискански*

ДОМ БОЖИЈИ

Дом Божији, Црква Бога живог, стуб и тврђава истине (1 Тим. 3,15). Према томе, нема потребе да се осврћемо око себе и да тражимо истину овде или онде. Она је близу. Буди у Цркви, држи све што она држи и бићеш у истини, овладаћеш истином, живећеш по њој и у њој, и због тога ћеш се испунити истинским животом. Ван Православне Цркве нема истине. Она једина чува све оно што је Господ заповедио преко светих апостола, и због тога је она истинска Апостолска Црква. Други су изгубили Апостолску Цркву, али због хришћанског осећања да само Апостолска Црква може верно да чува и указује на истину - решише да је сами устроје. То су и учинили, и име су јој такво дали. Но, име су дали, али јој суштину нису могли придодати. Јер, Апостолска Црква је преко апостола саздана Господом Спаситељем, по благовољењу Оца, благодаћу Светог Духа. Сами људи тако нешто не могу учинити. Они који то, међутим, мисле, личе на децу која се играју са луткама. Ако на земљи нема истинске (Православне) Апостолске Цркве, онда је узалудан труд да се она сазда. Но слава Господу који не дозвољава адовим вратима да је надвладају. Она постоји и биће, по Његовом обећању, до скончања века. То и јесте наша Православна Црква. Слава Богу!

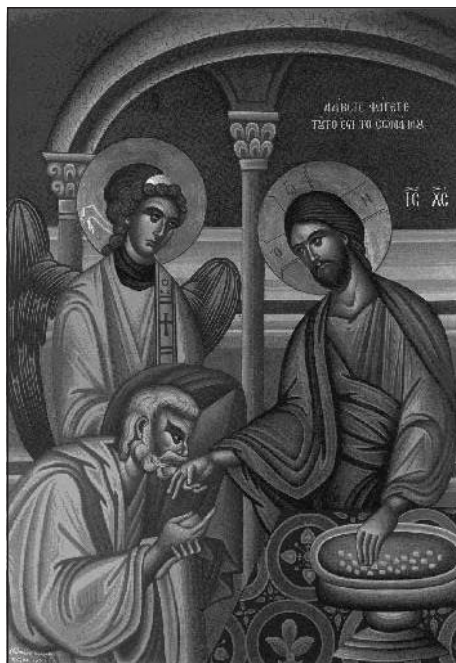
Св. Теофан Зайворник

ГЛАС УТВРЂЕЊА

Каже се да враг мрзи глас утврђења, стога што не само да мрзи утврђење, већ и сâм звук његов не може да чује. Он мрзи и сам глас којим се изговара оно што служи на поуку. И пре него што онај који пита о нечему корисном почне да дела у том смеру, и пре него што сазна да ли ће он да испуни оно што је чуо или не, већ само питање и слушање о корисном, сам глас и сам звук речи, враг мрзи и ненавиди. Због чега? Зна он да ће се његово зло одмах обелоданити чим се само почне питати или говорити о нечем корисном. А он се ничега не плаши више од тога да буде препознат. Јер, тада он већ више не може да сплеткари како хоће. Јер, ако се душа утврђује тиме што човек пита и открива све и слуша од искусног: „Ово ради, а то не чини; то је добро, а то није; то је (само)оправдање, а то (само)воља“, и такође слуша: „Сада није време за ту ствар, и други пут: “Сада је време” - ђаво не налази начин да штети човеку или да га сруши. Човек је тада, као што сам већ рекао, усмерен и са свих страна утврђен. На њему се испуњује (изрека) да је спасење у многим саветима. Лукави то неће и то мрзи, (јер хоће да чини зло). Он се радује због оних који немају вођства. Због чега? Стога што они падају као лишће.

Сети се онога брата кога је лукави волео и о коме је говорио ави Макарију: „Имам једног брата који се врти као чигра кад ме види“. Такве он воли и због таквих се он радује, јер су без управљања и не предају се човеку који их по Богу може помагати и води-

ти. Зар није демон ишао свој братији, када га је свети видео да носи различита јела у тиквама? Зар није све нападао? Али, сваки од њих је, кад би осетио његове замке, журио и откривао своје помисли. Стога је у време искушења могао да добије помоћ. Због тога лукави није могао да их победи. Нашао је он само једног несретника који се ослањао на себе и који ниоткуда није имао помоћи. Због тога је лукави поступао са њим као са играчком. Одлазећи, он му се захваљивао, док је друге проклињао. Сазнавши од лукавог за ту ствар и за име брата, свети

Макарије је отишао до њега и нашао да је узрок његовог пада било неоткривање савести. Због тога га је враг и вртео како је хтео. И кад га је свети питао: „Како иде, брате“, он је одговорио: „Твојим молитвама, добро“. И кад га је свети опет запитао: „Не

бориш ли се с помислима“, он је одговорио: „Сада сам добро“. И није хтео ништа да открије све док га свети није на искусан начин навео да искаже шта (има) у себи. Затим га је утврдио, рекавши му Речи Божије, (па) се вратио. По своме обичају, враг је опет дошао желећи да обори овог брата. Међутим, он се постидео, јер га је нашао утврђеног и исправљеног. Више није могао да се изругује над њим. Стога се удаљио не успевши ништа да учини, будући посрамљен и од њега. Када га је свети опет упитао: „Како је тај брат, твој пријатељ“, он га већ није називао пријатељем, него непријатељем. И рече он, проклињући га: „И он се покварио. И он ме не слуша. Чак је постао љући од свих других“.

Видиш ли зашто враг мрзи глас утврђења? Стога што он увек жели нашу пропаст. Видиш ли зашто он воли оне који се ослањају на себе? Зато што му они помажу и сами себи плету замке. Колико ја знам, једини пад за монаха је да верује свом срцу. Неки говоре: „Човек пада због тога, или због тога“, а ја, као што сам већ рекао, осим овога не знам за други пад. Ако си видео онога који је пао, знај да се ослањао на самог себе. Нема ништа теже и погубније од тога.

Мене је Бог сачувао и ја сам се увек бојао ове опасности. Када сам био у општежићу, откривао сам све своје помисли старцу ави Јовану, и никада се нисам решио, као што сам већ рекао, да било шта урадим без његовог савета. Понекад ми је помисао говорила: „Зар ти то исто неће рећи и ста-

рац? Зашто хоћеш да га узнемираваш“, а ја сам јој одговарао: „Нека си проклета ти и твоје расуђивање, и твој разум, и твоја разборитост, и твоје знање. Твоје знање је од демона“. И тако сам ишао да питам старца. Понекад би се десило да је он одговарао оно исто што је и мени било на уму. Тада ми је помисао говорила: „Ето, дакле, то је исто што сам ти и ја говорила. Зар ниси само узалуд узнемиравао старца“. А ја сам одговарао помисли: „Сада је то добро. Сада је то од Духа Светог, а твоје је било зло, од демона, од страшног стања“.

Тако ја никада нисам себи дозвољавао да верујем својим помислима без распитивања. И верујте ми, братијо, да сам био врло спокојан, врло безбрижан, тако да сам се чак жалостио због тога, као што сам већ о томе говорио. Слушао сам, наиме, да нам кроз многе невоље ваља ући у Царство Божије (Дап. 14,22). Видећи да немам никакве невоље, ја сам се бојао и био сам у великој недоумици, не знајући узрок таквог спокојства, све док ми старац није објаснио рекавши: „Не секирај се. Свако ко се преда на послушност оцима има такво спокојство и безбрижност“.

Стога се и ви, братијо, постајајте да питате (за све) и да се не ослањате на себе. Схватите каква се у тој ствари налази безбрижност, каква радост, какво спокојство.

А пошто сам рекао да никад нисам био узнемирен, почујте шта ми се тада десило. Док сам још био у општежићу, једном је на мене наишла велика и неподношљива туга. Ја сам био на таквој муци и у таквој тескоби да сам скоро

био готов да испустим душу. Та жалост је била ђавоља смицалица и до ње долази услед ђавоље зависти. То (стање) је врло тешко подношљиво, премда кратко траје: мрачно је, притискајуће и безутешно. Нигде да се нађе мир него ода свуд долази само тескоба, ода свуд стешњеност. Ипак, благодат Божија брзо посећује душу. Кад је не би посетила, нико не би био у стању да поднесе (искушење). И ја сам био, као што сам рекао, у

таквом искушењу, у таквој тескоби. Једног дана, док сам неутешно стајао у манастирском дворишту и молио се Богу, изненада погледах у унутрашњост цркве и видех неког са епископским изгледом. Он као да је носио (овчији) кожух и улазио у олтар. Ја се никада нисам приближавао непознатима или посетиоцима без потребе или наредбе, али ме је тада нешто просто вукло. Пошао сам за њим. Ушавши, он је дуго стајао с рукама подигнутим према небу, а ја

сам стајао иза њега молећи се у великом страху. Мене је, наиме, због његовог изгледа обузео ужас. По завршетку молитве он се окренуо и пошао ка мени. Што се више приближавао, све више сам осећао како се од мене удаљавају туга и ужас. Затим је он, ставши преда мном, пружио своју руку, дотакао ми прса и ударајући у њим својим прстима, рекао: *Чекајући очекивах Госиода и чу ме и услиши молићиву моју; изведе ме из рова јада и из блаиног злиба; и йосиави на камен ноге моје и исправи сийоие моје, и сйави у усйа моја йесму нову, хвалосйев Богу нашем* (Пс. 39,2-4). Све ове стихове он је изговорио три пута ударајући ме, као што сам рекао, по прсима, а затим је изашао. Одмах после тога у моје срце су се уселили светлост, радост, утеха, сладост и ја сам постао други човек. По његовом изласку, пожurio сам за њим, желећи да га нађем. Међутим, то ми није успело, јер је постао невидљив. Од тога времена ја, по милости Божијој, више нисам био узнемираван тугом ни страхом, јер ме је Господ заштитио ради молитава ових светих отаца.

Ово сам вам рекао, братијо, да бисте знали какво спокојство, безбрижност и сваку утврђеност има онај ко се не ослања на себе, него све у (вези) са собом пребацује на Бога и оне који га по Богу могу водити. Научите се и ви да питате (о свему) и да се не слањате на себе. То је добро, то је смирење, спокојство, радост. Јер, зашто би се неко узалуд растрзао? Није могуће спасти се на други начин.

Поуке Аве
Дорошеја

60 година од смрти Сћева Калуђерчића

ОД СТЕВЕ ДО ФИЛИПА

Прије 60 година у Сарајеву је умро Стево Калуђерчић, просвјетни, културни и политички радник у Босни и Херцеговини краја XIX, и почетка XX вијека.

Сћево Калуђерчић 1885. год.

Стево се родио 1864. године у Сомбору. Био је син јединац. Отац Светозар, обућар, и мајка Персида рођена Милашиновић, умрли су убрзо након његовог рођења. Стево их није запамтио. Старију сестру и њега прихватила је, одгојила и васпитала као рођена мајка, њихова маћеха. Није имао рода ни са очеве, ни са мајчине стране. Био је у Сомбору последњи Калуђерчић.

Основну школу и нижу гимназију (четири разреда) завршио је у родном граду гдје је и наставио школовање у учитељској школи, у то вријеме једној од најпознатијих Српских школа у Аустро-угарској монархији у којој су се школовали учитељи понесени идејама Милетићеве ере. Из ове школе потекли су између осталих Јоаким Вујић, Јован Дучић, Исидора Секулић, др Паја Радосављевић, Никола Кашиковић и други. У трећем разреду, 1881. године, са неколико својих коле-

или хроника једне сарајевске породице¹

га истомишљеника, незадовољних наставним планом и програмом, организовао је ученички штрајк.

Као један од организатора штрајка био је удаљен из сомборске школе, па је школовање наставио и завршио у Сремским Карловцима у познатој Карловачкој препарандији. Завршни испит положио је у јуну 1883. године и одмах затим био примљен за учитеља Српске основне школе у Сарајеву гдје је стигао почетком септембра исте године.

Прије аустроугарске окупације 1878. године у Босни и Херцеговини нису постојале државне - грађанске школе. Школе су биле конфесионалне; муслиманске, српско-православне и хрватске - католичке које су држали углавном фрањевци. Учитељски кадар се у Босни није школовао, па је постојала стална потреба за његовим „увозом“.

Тадашња политика Аустро-угарске била је оријентисана на слабење утицаја Србије (Србија је Берлинским конгресом 1878. године била призната као суверена држава) на Србе у Босни и Херцеговини, па је зато избјегавала ангажовање учитеља из Србије, а учитељски кадар налазила међу Србима унутар Аустро-угарске монархије (Далмација, Славонија, Војводина, Лика...). Тако се Стево Калуђерчић у јесен 1883. године обрео у Сарајеву.

Причао ми је како је допутовао ускотрачном пругом Брод - Сарајево коју је Аустроугарска саградила убрзо након окупације БиХ. Поријеклом из равне Бачке, како је „Гиро“ дубље улазио у Босну, Стево је бивао све више фасциниран босанским планинама. До тада је за њега појам планине било Стражилово. Тако је он безмало сво вријеме провео стојећи наслонен на прозор у вагону. У то вријеме на релацији Брод - Сарајево путовало се 16 до 18 сати.

Дошавши у Сарајево смјестио се за почетак код жене која је држала преноћиште у једној чикми на Баш-чаршији код старе православне цркве гдје је у близини била и основна школа у којој је требао радити.

У којој мјери је нова средина била страна за њега најбоље илуструјеслиједећи догађај. Наредног јутра пробудио га је мујезин са сусједне Бегове џамије позивајући вјернике на сабах². Пошто никада прије није

имао прилике да чује езан³, а није ништа разумио (јер се езан упућује на арапском), помислио је да је неко у невољи и да заломаже. Пробудио је газдарицу те предложио да се човјеку помогне. Газдарица га је смирила објаснивши му о чему се ради.

У возу је, наслонен на прозор, Стево повриједио кожу на руци и инфицирао рану па је добио неку врсту сепсе. Газдарица му је дала маст за ране коју је сама справљала и за неколико дана упала се повукла. Од газдарице је Стево узео рецепт за ту маст и када је слиједеће године покушао сам да је направи изазвао је пожар јер му се смјеша за вријеме припреме запалила (ватра је била прејака а користио је између осталог, колико се сјећам, камфор, алкохол, цвијет невена, свињску маст...). Само крајњим напором комшија спрјечен је пожар већих размјера.

Српска основна школа у Сарајеву 1883. године (Сћевин црцјеж)

Сваке године у вријеме када би цвјетали невени, Стево је, уз асистенцију синова, а касније и нас унука, справљао ту маст контролишући сво вријеме, на ритуалан начин, јачину ватре. Припремљену маст дјелио је несебично свима који би је од њега тражили чувши за њену лековитост. Велика је штета што се тај рецепт за овај народни мелем у вртлогу II Свјетског рата изгубио.

1 Часопис „Kritika“, Belingsham, USA 1999, „Андрејеве свеске“ бр. 15, Београд 2000, „Босанска вила“ бр. 3, Сарајево 2001, „Word Serb“ - USA, vol XX No 1. (in english) 2003, Tucson, AZ, USA.

2 рана јутарња молитва

3 позив на молитву

Какво је Сарајево Стево нашао када је дошао у Босну причао нам је док смо се ми његови унуци скупљали код њега у вријеме када је он већ био у позним годинама.

У граду тада није било асфалта, само неке улице у центру града биле су калдрисане. Остале би у кишно еријеме биле блатњаве, а лети прањаве. Неколико

нижу гимназију у Сарајеву јер је аустроугарска власт покушавала на сваки начин да спречи раваој и манифестацију националне мисли код Срба. И код Хрвата је сличан притисак вршен на школе које су држали босански фрањевци, уз истовремено фаворизовање нових грађанских школа. Миљеник Беча, нови врхбосански надбискуп Јосип Штедлер, ужурбано је широм Бо-

- Доста нам је што си отишао у Турску⁸ па не дај Боже да одеш још и даље у Русију.

Тако је судбина хтјела да учитељ Стево Калуђерчић остане у Сарајеву.

Након годину дана момачког живота Стево се загледао у стаситу дјевојку Милену Бесаревић са којом се и оженио 1885. У браку, у којем су живјели скоро 60 година имапи су осмеро дјеце, једну кћерку и седам синова. Милена је умрла у новембру 1943. године а сахрањена на српско-православном гробљу у Сарајеву 29.11.1943. Тог дана доживио сам и прво савезничко бомбардовање стратешких циљева у Сарајеву када је страдала углавном периферија града, Бистрик, Хрид, Медреса.....

Породица Бесаревић (пored Деспића, Прњатовића, Јефтановића, ...), један од стубова сарајевског ташлихана - српске трговачке чаршије, није била одушевљена избором своје кћери. Стево је за њих био „Швабо“, „кофераш“, и за појмове богате трговачке породице човјек без капитала, па тиме неприкладан за зета. Прихватила га је и завољела једино „мама-Дада“ - Миленина мајка Даринка.

Од деда Стеве, ми његови унуци, били смо увијек спремни да чујемо причу о животном путу Јове Мариновића, брата Даринке Бесаревић, иако смо је већ знали напамет. Направивши као дјечак неки несташлук, Јово је по његовом мишљењу био од оца престрог кажњен. У знак протеста побјегао је од куће и на Баш-чаршији замолио једног од кириџија, који су са робом ишли коњским караванима од Сарајева до Београда и даље према истоку, да га у сепету, на коњу, поведе до Београда, како би се пожалио ка поступак оца, ништа мање, него кнезу Милану Обреновићу. У својој намјери је и успио, а кнезу се поступак отреситог дјечака, који се сам успио пробити до кнеза, допао. Кнез је наредио да му се омогући даље школовање о државном трошку.

Завршивши са успјехом школовање, дијелом и у Бечу, кнез га је задржао у Београду у државној служби, да би на крају био једно вријеме и министар спољних послова Кнежевине Србије. У том својству, након инцидента на Чукур-чесми и Српско-турског рата који му је успиједио, Јово Мариновић је од турског команданта града примио кључеве Београдске Калемегданске тврђаве када је коначно и последњи гарнизон турске војске 1878. године напустио Београд.

Панорама Сарајева по доласку Аустро-Угарске

кућа, у трговачком дијелу, подсећало је на град, остале су биле трошне и лриземне, улице кривудае са много ћор-сокака. Поред Миљацке узани лут, а Миљацка је текла онаква какву је природа дала. Центром града текли су тада нерегулисани потоци.

Није било трамваја, електричног освјетљења, водова, канализације. Посвуда цамије и јавне чесме те двије православне цркве, стара на Баш-чаршији, и нова, Саборна у центру града, довршена непосредно пред аустроугарску окупацију 1873. године.

Међу становништвом доминира народна ношња и само се по кроју чакшира⁴ разликују муслимани од хришћана. Сви домаћи мушкарци, без разлике, носили су фес. Европско одијевање и шешир могао се видјети само код дошљака. Сарајевске дјевојке слабо су се виђале на улици. Кафана у еропском смислу није било, једино би лети оживјела „Бабића башта“. „Швабе“ и „кофераш“⁵ састајали су се у официрској Касини, домаћи по кућним сијелима.

Стевин долазак у Сарајево пада у период када српско школство у БиХ преживљава тешке тренутке, можда најтеже од оснивања српских школа у БиХ. Нова власт је 1882. године декретом укинула једину Српску

сне и Херцеговине зидо католичке цркве, сјеменишта и клостере. Тада је сазидана и прва католичка црква у граду - сарајевска катедрала.

Бењамин Калај, дугогодишњи аустријски конзул у Београду, познавалац српског језика⁶ и прилика на Балкану, постављен је за намјесника и протектора нове власти⁷. Одмах по доласку у Сарајево уводи појам Бошњака језик проглашава „Босанским“.

За Св. Николу 1883. године, крсну славу Калуђерчић, и на Светога Саву -школску Славу у јануару 1884. нови учитељ је украсио славска жита бомбони-ма, шећерлемама и мирођијама разних боја израдивши мозаике светаца на славском житу. Видјевши то, тадашњи митрополит добробосански Сава Косановић спознао је сликарски таленат младог учитеља, испословао му је стипендију за студије на сликарској академији у Ст. Петербургу.

Понуда је била примамљива и Стево је одлучио да је прихвати. Отпутовао је у Сомбор да се опрости од својих и спреми на далеки пут. Међутим код њих је наишао на неразумјевање па су му том приликом, када им је саопштио своју намјеру, рекли:

4 панталоне

5 Тако су се погрдно звали „странци“ који су након Аустро-Угарске окупације БиХ долазили (са неколико кофера у рукама) да раде у Босни.

6 По доласку у Сарајево Калај је код Стеве Калуђерчића узимао часове српског језика.

7 Свака сличност са данашњим високим представницима сасвим је случајна.

8 БиХ је у то доба, до анексије 1908, de jure била саставни дио Отоманског царства.

О САВРЕМЕНОМ СВЕТУ

Живимо у чудно време, када сва истинска и здрава хришћанска начела бивају замењена лажним и обмањујућим начелима, често са злом намером без сумње, природно, од одвлачења људи од истинског пута истинског хришћанског Живота.

У свему овоме, може се приметити нека врста рационалистичке струје, која ради на томе да веже људе што је могуће тешње за овај привремени, земаљски живот, приморавајући их да забораве на будући, вечни живот који нас сигурно све чека.

Морамо бити потпуно свесни времена у коме живимо. Заиста, једино духовно слепи човек, или онај, који је већ продао душу непријатељима наше Свете Вере и Цркве, може да не осети дух прилазећег Антихриста у свакој ствари која се сада догађа у свету.

О каквој врсти правог јединства свих Хришћана у духу Хришћанске љубави, човек може говорити, када је Истина одбачена скоро од свакога, када је обмана на власти скоро свуда, када је истински духовни живот међу људима, који себе називају Хришћанима пресушио и замењен телесним, животињским животом, који је поред свега постављен на пиједестал и скривен идејом наводне чедности, која лицемерно оправдава сваку врсту духовних неумерености, сваке врсте моралне анархије.

Заиста, из свега овога потичу сви ти безбројни „плесови“, различите врсте „игара“, „плесова“ и забава, према којима, упркос њи-

хове неморалне, антихришћанске природе, чак и савремени свештеници имају толерантан став, понекад их сами организујући и учествујући у њима. Ужасна, неоткривена, безнадежна безскрупулозност је захватила многе људе.

Сабор америчких светих

Истинско учење вере и Цркве, ради кога су први Хришћани умиралли у таквим мучењима, постало је шупаљ звук за већину савремених „Хришћана“. Они нити знају ово учење, нити желе да га сазнају, јер су равнодушни према њему. Тупа, хладна равнодушност, према скоро свему што носи ознаку идеолошког садржаја и трагање у свакој ствари само сопствени лични напредак, јесте одлика нашег времена.

Овај мањак идеолошког садржаја, ова безскрупулозност, удру-

жена са одвајањем од истинске Вере и Цркве и равнодушности према њима, јесте основни грех, који ми, Руски Православни Хришћани, морамо покајати.

Није за нас да уживамо у себи, да се забављамо, да играмо на гробу Русије, доведеној до самртничке постеље од нас, већ пре покајање у сузама, истинског покајања, као што нас учи Света Црква, са чврстом намером да променимо радикално наш живот, да обновимо наш дух.

Као што со чува храну од труљења и чини је здравом и укусном, тако и истински Хришћани чувају свет од морално распадања и олакшавају повратак ка здрављу.

Али ако со „изгуби укус“, као што говори Јеванђеље, т.ј. „изгуби своју снагу“ (на Истоку заиста постоји со која може изгубити свој укус), онда постаје добра само да се „проспе напоље и да је људи погазе“ (уп. Јеванђеље за трећи дан Педесетнице; Матеј 5,13).

Како је ово ужасно! А ми налазимо себе у таквим временима, где је тежња која влада светом усмерена да све Хришћане учини таквом „сољу која је изгубила укус“, када је једном поништила истинску Цркву Христову, која потиче од Светих Апостола и тако лишила Хришћане благодати Духа Светога.

То је тај, тако модеран, тако звани „екуменистички покрет“ који је заснован на позицији да наводно Истинска Црква Христова не постоји на земљи и да је неопходно створити је поново... кроз сједињење свих Хришћана, који припадају различитим „црквама“

и конфесионалним удружењима и организацијама; ово ће бити учињено различитим заједничким уступцима, у питањима учења и развоја новог, заједничког система учења, прихватљивог свима и уз то, наравно, и нови поглед на свет.

А мишљење, изузетно популарно у данашње време, да је „свеједно у коју цркву идеш; након свега, Бог је један“ је у складу са овом тежњом.

Да! Бог је један, али знате, Он нам је дао једну веру; створио је Цркву за нас, а не много различитих вера и „цркава“. Ово је потврђено од стране Светог Апостола Павла, када говори: „Један Господ, једна вера, једно крштење, један Бог и Отац свију“ и да ми Хришћани треба да образујемо „једно тело и један дух“, као што смо позвани „у нади звања нашег“ (Еф. 4,4-6).

Ако постоји само једна Истинска Вера и само једна Истинска Црква, онда као последица, све остале вере и „цркве“ су лажне, нису истините.

Како онда неко може рећи да су све вере и „цркве“ исте вредности и да је „свеједно у коју ћеш цркву ићи“.

Према томе, човек може и мора говорити не о екуменистичком сједињењу свих ради стварања нове Цркве, већ само о успостављању јединства између свих оних који су отпали и једине, Истинске Цркве Христове, којој је Сам Христос Спаситељ дао велико и сигурно обећање да је „врата пакла неће надвладати“ (Матеј 16,13)

О како је велика отупљеност савести чак и оних људи, који се-

бе сматрају вернима, помраченост њихових умова и срца, јер гледајући, не виде и слушајући, не чују, нити разумеју срцем својим, како је рекао Свети Пророк (Исаија 9,10).

Ово је „отврднуће срца“ о којем је он говорио. Али постоји у нашим данима, чак још страшнија појава, која се сусреће све чешће и чешће: више или мање свесна одлука, ради земљских добара и предности, служења долазећем Антихристу. Ово је највећи степен отпадања, из кога је веома тешко устати.

Основни задатак свих слугу долазећег Антихриста јесте уништење старог света, свих његових начела и „предрасуда“ са циљем изградње уместо њега, новог света, погодног за примање његовог приближавајућег „новог власника“ који ће заузети Христово место за људе и дати им на земљи оно што им Христос није дао... Човек мора бити у потпуности слеп, потпуно туђ Хришћанству да не схвати све ово!

Ревност за Бога, ревност за Истину, није „фарисејство“, као што је „смиреност“ пред непријатељима Бога, непријатељима Цркве, пред ђавољим Злом, то није истинско и спасавајуће смирење Цариника, већ разорна само-обмана, која води у паклене дубине.

У наше време, када постоје тако јаке сумње уопште о постојању Истине, када се свака „истина“ сматра релативном и сматра се исправним да се сваки човек држи „сопствене истине“, борба за Истину захтева посебно важан смисао.

А особа која не саосећа са овом борбом, која у њој види само „фа-

рисејство“ и предлаже „смиривање себе“ пред лажним учењем, отпадањем од Истине, треба природно да буде препознат као издајник Истине, ко год он могао бити, како год он себе могао звати или сматрати.

За нас, савремене Хришћане, вера је у највећем делу, одвојена од живота: ми не живимо у пуном складу са учењима и захтевима вере. Наша вера нас тако јасно и тако одређено учи да одбацимо све трулежно и земаљско и да се сконцентришемо свим умом и осећањима на нетрулежни, вечни живот који нас чека.

Теоретски, можда, ми ово прихватимо (иако се скоро појавила посебна врста „новог Хришћанства“, које чак не жели да прихвати ово ни теоретски, већ је измислило потпуно нови, досада непознати, лажни „Хришћански“ поглед на свет, који је усмерен још чвршће ка земљи, која је наводно била преображена и освећена Христовим доласком у свет), прихватимо крај света, Други долазак Христа, Страшни Суд, и будући живот, али у животу ми живимо и деламо, као да се ништа од овога не очекује и да само треба да се учинимо комотним овде на земљи, обезбеђивањем себи сваких врсти удобности и добрих ствари.

Ми стварно не желимо да мислимо о смрти, која неизбежно чека свакога од нас и не припремамо се као што треба за будући вечни живот пред нама.

„Мир!...мир!...мир!...“ чује се сада са сваке стране: „међусобно разоружање“... мирољубиво сапостојање!... борићемо се за мир!... сви у одбрану мира!...”

Како би то било предивно, каква би светла и радосна будућност била обећана људском роду, када би само овим молбама, имале на уму онај мир о коме су Анђели певали у ноћи Рођења Христовог:

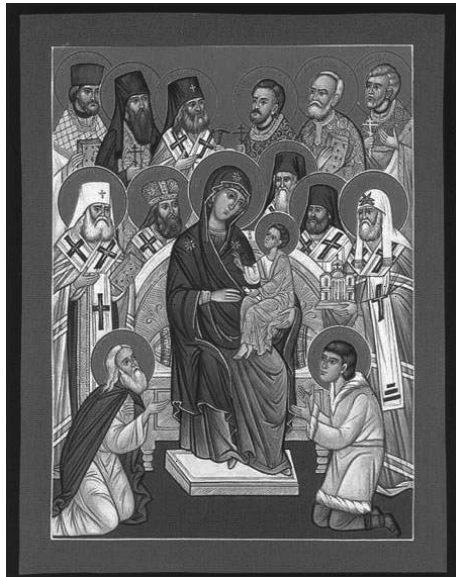
„Слава на висини Богу, и на земљи мир међу људим добра воља!“ (Лука 2,14); када би то био онај мир, који је Христос Спаситељ обећао Својим ученицима на Последњој Вечери, рекавши:

„Мир вам остављам, мир Свој дајем вам“ (Јован 14,27); када би само то био тај „мир Божји који превазилази сваки разум“ (Фил. 4,7), који је на заповест Господа, Апостол предао првим Хришћанима, који су били научени да траже мир (1 Петр. 3,11) и који су били охрабрени да га имају са Богом и са свим људима (Рим. 5,1; 12,1) Како би лепо било да се чују, када би овакве молбе долазиле од људи, у чију искреност не би могли имати ни најмање сумње, чијим речима би могли веровати у потпуности, које би долазиле од људи који би заиста били убеђени да највише добро у животу јесте управо тај мир са Богом, мир са сопственом савешћу и мир са својим ближњим у Име Божије.

Али авај! Није реч о таквом миру, о коме људи говоре сада!

Сви ови чести неприродни и помпезни говори, а понекад и хистерични вапаји за мир целог света долазе у садашње време од највећег дела људи, који или су далеко од Истинског Хришћанства или су у директној супротстављености Цркви, од људи који немају мир са Богом и са својом савешћу, већ су испуњени презиром у односима са својим ближњима.

Да ли заиста можемо веровати да људи заиста раде према успостављању мира, када су са отвореним и снажним богохуљењем објавили рат Самом Богу и Његовој Светој Цркви?

Деизис са америчким свейићелима

До скоро нису крили чињеницу да је њихов циљ био да „подстакну светски пожар?“. Када су отворено проповедали „рат класа“ као основу њухове идеологије и који у најмању руку, нису постиђени због прливања океана крви и уништења милиона људи“, само због сумње да се они не слажу са њиховом идеологијом?

Да ли можемо веровати у искрену љубав према миру, оних људи, који на речима пресићено проповедају „Хришћанску љубав“ и „потпуно праштање“, док својим делима сеју немир и неслогу и ширењем лажи и клевета, стварају непријатељство и поделе, подстичући људе против својих ближњих?

Да ли неко уопште може веровати да било каква врста сигурног

и поузданог мира, може бити успостављена на земљи уз грубо презирање Истине Божије, уз лажи и лицемерје који су тако јасне одлике живота савременог човечанства?

Где мањка Истине Божије, не може бити правог мира.

Док се одлучно боримо против и најситнијег пројављивања зла и греха у нашим сопственим душама, не бојмо се да откривамо и указујемо на зло свуда где се оно може наћи у савременом животу, не из гордости и самољубља, већ само из љубави према Истини.

Наш главни задатак у овом злом времену лажљиве бестидности је да останемо потпуно верни и одани правој истини Јеванђеља и према Творцу нашег спасења, Христу, Животодавцу, Који је устао трећи дан из гроба, Победника смрти и пакла.

Човек мора добро знати и сећати се да је Толстојево погубно учење о „неопирању злу“ у потпуности страно Истинском Хришћанству (узгред, ово учење је уништило нашу несрећну отаџбину, Русију, гурнувши је у ужасне, крваве страхоте бољшевизма); ни један истински Хришћанин не може се помирити са злом, где год и у коме год би га могао сусрести.

Сви Истински хришћани кроз целу историју Цркве, следили су пример Самога Господа Исуса Христа и Његових Светих Апостола и увек осуђивали зло и борили се против њега, чак и ако би ово могло узроковати сваку врсту озбиљних лишавања, па их чак коштало и самог живота.

*Блажени Аверкије
Цорданвилски*

ВИЂЕЊЕ ХРАЊЕЊА ЖИВИХ И УПОКОЈЕНИХ

Једанпут, док смо обитавали у Новом скиту, један сабрат паде у помисао сумње: „Ми се молимо, бдимо... све је то лепо. Али да ли на тај начин помажемо и другима или само себи самима?“ И док се спремао да исповеди помисао старцу, старац га претече с лицем на коме се видела дубока ганутост, и рече му:

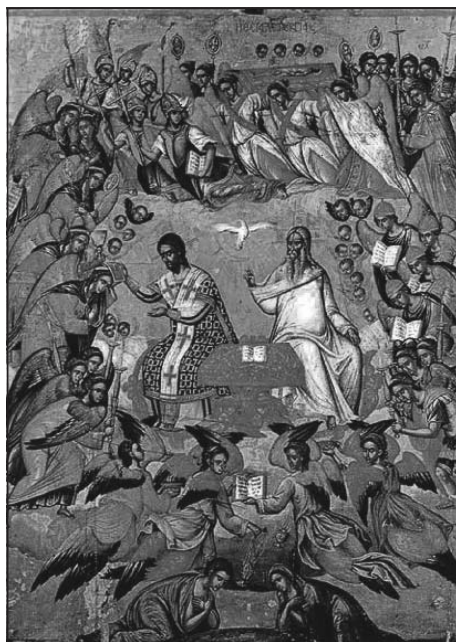
- Синоћ, дете моје, Бог ми показа следеће страшно виђење. Док сам се молио, у једном тренутку ми се показа да се налазим за једном веома великом трпезом. Стајао сам пред неким вратима која подсећаху на царске двери у цркви. Тамо унутра, у том простору, небројено мноштво народа чекаше ред. Ја бејах као први млинар. У том простору видео сам и вас као да сте близу мене. Секли сте нешто попут великих просфора и доносили мени. Остали народ је прилазио у два реда, у једном беху живи, у другом упокојени. Свима сам делио по порцију благослова, и сви одлажаху радосни. Међу њима препознао сам многе мени познате људе, чија сам имена имао записана у помјанику, и живе и упокојене.

Затим брат рече:

- Старче, то што си испричао било је за мене. Разрешо си ми недоумицу. Сада сам разумео шта молите и спомињање на проскомидији пружају целом свету.

- Пошто се, дете моје, интересујеш, рећи ћу ти нешто још веће за бројаницу, из живота мога старца. Мој старац је у свету имао неку сестру од стрица. Иако њен живот не беше тако добар, старац

је ипак веома волео. Својевремено му јавише да је његова сестра умрла, и та на непријатан начин. Правила је разне гримасе, покрете, говорила је ружне речи итд. Издахнула је у тако јадном стању. Чим је старац то дознао, он поче да плаче. Ја се зачудих толикој осетљивости и толиким сузама. Он, међутим, виде моју помисао и претече ме: „Не плачем ја, дете моје, зато што је умрла, него плачем зато што је отишла у пакао.“

„Божанска литургија“

Од тога дана старац отпоче непрекидан пост и молитву за своју сестру. Кад прође доста дана, видех старца врло радосног. „Шта се збива, старче?“ „Да ти кажем, дете моје. Пошто свих ових дана не престајаш да се молим, да бдијем, постим и плачем због моје сестрице, данас видех следеће пријатно и дивно виђење. Док сам се

молио, угледах моју сестрицу живо преда мном и она ми повика с великим умиљењем: „Данас је дан мог спасења. Данас се избавих из пакла. Данас идем у рај.“

Изненада, у истом тренутку, угледах испред себе блаженог оца Георгија. Он је савремени светитељ. Док сам био у свету стигао сам да га упознам. Он је био наумио, ако је могуће, да све грешнике избави из пакла. Сваког дана је служио литургију и помињао хиљаде имена. Затим је обилазио гробове и по читав дан вршио помен за упокојене. Пошто га, дакле, угледах у виђењу пред собом, чух га како ми задивљен говори: „Бре, бре... ја сам до сада мислио да се упокојени спасавају само литургијама и поменима, али сада видех и разумех да се они који су у паклу и бројаницом спасавају.“ И опет с дивљењем рече: „И бројаницом се свет спасава...!“

Овим виђењем обавештен сам да се моја сестрица спасла, али ми је показао Бог и силу бројанице, да може да избави душу и из пакла.“

Говорећи то брату, потресен, старац му даде благослов и пожеље му: „Благослов мој да имаш, и постарај се да, колико можеш, примениш присилу на себе у послушности и молитви, ако хоћеш да помогнеш и себи и другима.“

Монах Јосиф
Дионисијайски
у књизи Јеромонах
Харалампије
Дионисијайски

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

Пустите дјецу, и не браните им да долазе к Мени

СВЕТИ САВА СУНЧЕВУ СВЈЕТЛОСТ ДИЈЕЛИ

Не знам ко је ушао прије мене, ни ко је отворио врата цркве, али знам да сам крочивши унутра осјетила нешто што никад прије нисам, а била сам ту хиљаду пута. Мирис тамјана, звук зовна, глас владикин док је служио литургију, све то као да чујем први пут.

Питам се шта ми је, шта се то дешава са мном, осврћем се око себе, гледам у људе утонуле у молитву и своје мисли молећи Господа да им испуни само њима знане жеље. Поглед ми и даље лута и као вођен неком руком зауставља се на икони Светог Саве. Као да лутам, као да нисам ту и као да нисам то ја. Нека топлина

ми се разлијеже кроз тијело. Осјећај среће, страха, наде, жеље, скивених снова, све је ту, у мени, у једном трену, у даху, као у сну. Боже сањам ли? Шта ће бити ако отворим очи? Смијем ли? Куда ме води ова свјетлост? Боже ова топлина, као у мајчином крилу, кад би ме тјешила да је све у реду и да се ништа страшно није десило. Као да ми нечија рука милије образ, а тако је свијетло и све се види. Ја не познајем ова пут, али какве то везе има јер ми је лијепо. Баш лијепо. „Чекам васкрсење мртвих, и живот будућег вијека. Амин!“ Шта је ово, чији су то гласови, ко то говори? Како сам дошла овдје? Рука која је водила мој поглед до иконе Светог Саве, сад ми је поглед усмјерила на људе око мене. Сви су се молили на глас и све је било другачије, а не знам како. „Невена душо, устани закаснићеш у цркву.“ То је глас моје маме. Отварам очи. Никада јутро није било љепше ни свјетлије, а ја никада нисам имала толико енергије, ни толико среће као тога трена. Заиста је све било другачије.

Врата цркве била су отворена, ушла сам и погледом потражила икону Светог Саве. Тонући у ту свјетлост и осјећајући ту топлину само мени знану била сам толико сретна и задовољна, јер Свети Сава сунчеву свјетлост дијели свима онима који желе да је виде.

Невена Мумовић
VIII₁, О.Ш.
„Соколац“ у Сокоцу

МОНАСТИР

*Чесѣо ѿосјеѣиим манасѣиир
у њему нађем мир.*

*Гледам његову љейоѣу
и дивим се живоѣу.*

*Гледам лица свеѣаца,
безброј икона и иконица,
иѣа ми ѣо ѣоворе,
за љубав
људи ѣреба да се изборе.*

*Волим да одем ѣамо
јер не идем збоѣ мира само,
ѣуна сам снаѣе и надахнућа,
ѣуна сам сванућа, сванућа...*

Зорана Нинковић
VII₄, О.Ш. „Вук
Караѣић“, Вишеѣрад

ДЈЕЧИЈА СТРАНА

јер је таквих Царство небеско.

(Мт. 19,14)

БОГ ЈЕ УЗ НАС

Човјек једном прошајући Богу:
„Боже реци ми нешто“.
у шом тренућу шева зајјева
али човјек што није чуо.

Спога човјек узвикну: „Боже реци ми нешто“,
и жрљавина се проломи небом
али човјек што није примијетио.

Осврне се човјек око себе и рече:
„Боже дојусту ми да те видим“.
Сјајна звијезда засја
али човјек што није видео.

И јовиче човјек: „Боже покажи ми чудо!“.
И животи се роди
али човјек што не ојизи.

Већ разочаран пројлака:
„Само ме дошакни и знајћу да си исту“.
Због спога Бог сјусту руку и дошаче човјека
али он само ошресе лејштира са свој рамена.

И не схвати човјек да је Бог у малим,
свакодневним стварима око нас, у родитељима,
пријатељима, нијеску и вјешру, најокон -

Не тражи Бога мишљу, у празнини
У којој се мисао, тамна сјенка, губи
Уза те Бог је, увијек у близини
У стварима око тебе, у звуку и муку.

Бог ти је увијек најближи од свега
Дираш га руком, гледаш га у боји неба
Бог ти се смијеши из једног драгог лица
И лаши те из сваке ствари: нема тајне.

Не пружај мисао у празну даљину
Уза те Бог је, ошвори сва чула:

На тебе свјетлости с љетиног неба љуштити
Бог око тебе сја, претери, мирише и шуштити...

КРАЈ БАДЊАКА

У собици крај бадњака
Сједе сами дјед и бака
Свјетлости лампе таму слама
А по поду свуда слама.

У собици крај бадњака
Служи, гостин, дједа бака
Па по слами по на поду
Положила хлеб и воду.

У собици крај бадњака
Док ручају дјед и бака
Сјећају се прошле зиме
И унука малог Симе.

Рекао је да ће доћи
Не сме Божић без њеж проћи
Ал' снијегови свуда пади
Куће, поше заштити.

Нема Сима, дед прозбори
Мисао га теши мори
Дал' је пош'о, или није
Ил' ће ситићи још касније.

Што си брижан, збори бака
Он је вредан, хода лака
Не боји се зиме мрака
Родила га златног бака.

Ситић'е, ситић'е, нама Симо
Божић скупи да слаavimo
Па и Жућа лавез диже
То је Сима, Симо ситиже.

Подигне се дедо с пода
Да ослушне и прохода
Па ошкрину собна враћа
И угледа Симу баћу.

У задрљај унук деду
Гри нежа баку сиједу
И Жућа се појавио
Са ланца се ошкинуо.

У собици крај бадњака
Сједе унук, дед и бака
Жагор собом, пошло свима
То чаврља мали Сима.

с. Ј. Г.

БАКОН АВАКУМ

У Светом Писму и историји Хришћанства има много примјера људског страдања, примјера истинитих Христових мученика, обдарених оном мудрошћу за коју се молио св. Владика Николај. Међу њима је записано и име преподобног ђакона Авакума (17/30. децембар).

Авакум се родио у Босни, 1749. године. Зађаконио се у манастиру Моштаница, код духовника Ђенадија Шувака. После неког времена, турска сила и разне глобе досаде Ђенадију, и он, са својим сином Стојаном, кога је добио још док је био мирски свештеник, и са младим ђаконом Авакумом, остави Моштаницу, и пође у свијет, да тражи какво мирније мјесто. За њима тројицом пође и старица Авакумова мајка, која, сем тог сина, није имала никога од рода. Пјешице су сви четворо прешли цијелу Босну и Рујно, па су се, најпосле, настанили у Трнову, у манастиру Благовештењу, код игумана Пајсија Ристовића. Ускоро, по њиховом доласку, букне несрећна Хаџи-Проданова буна, те Турци дођоше, ухватише Пајсија, Ђенадија, сина му Стојана, и ђакона Авакума, па их све оковане отјераше у Београд и бацише у тамнице. Пајсија, с великим бројем других Срба, набише Турци на колац, затим је на реду био Ђенадија, па његов син Стојан, и на крају ђакон Авакум. Ђенадије, да би сачувао главу себи и сину свом, договори се с овим, па заједно изјаве да хоће да се потурче.

Позову на то и Авакума, али он не хтједе. Турци Ђенадија и сина

му одмах ослободе, те се оба потурче, и отац се назове: Мула-Салија, а син Рецеп.

Ђакон Авакум је био младић неописиве љепоте. Турци су узалуд силно жељели да га потурче.

Када је дошло време за погубљење, дали су му да понесе колац, на који ће га набити, а он је, носећи га београдским улицама, из гласа пјевао:

*Нема вере боље од Хришћанске!
Срб је Христов, радује се смрти;
Страшину Божју суд и Турке чека,
Па ви чин'те ишћо је вама драго!
А скоро ће Турци долијати,
Бог је сведок и његова правда!*

Гледајући то, Авакумова мајка, почне наговарати свог сина да се потурчи, те да сачува свој живот, а Бог ће му опростити, пошто то чини од велике невоље.

На такве ријечи, Авакум почне опет пјевати и пјесмом мајци одговарати:

*Мајко моја! На млеку ти хвала!
Ал' не хвала на науци ишћвој!
Брзо ћеш се обрадоваи сину,
Док пред Божје изиђемо лице;
Смрти избавља од свакијех беда;
Цвети пролећни шћек за зимом иде.
Благо шћоме ко раније умре;
О мање је и муке и жреха,
Па ишћо коме Бог и вера дадне;
А још има браће на свијету!*

Када су Турци Авакума довели на место где ће га набити на колац, опет га позваше да се потурчи, да тако млад не умре прије времена.

- „А, збиља“, рећи ће младић, смешећи се: „Умиру ли Турци кад год?“

- „Е, па умиру, дабоме!“

- „Онда је свеједно, а пре, а после: што пре умрем, о мање ми је греха...“

Видјевши велику вјеру у Авакуму и одсуство страха од смрти, Турци се смилују, те га не набију живог на колац, него му срце прободу ножем, па га, мртвог набију на колац и поставе међу остале мученике, поред пута који је од Стамбол-капије водио ка Теразијама!

Некоме ће, из перспективе 21. вијека, изгледати морбидно подсјећање на доба када је убод у срце значио милост; некоме ће Авакумове ријечи „Срб је Христов, радује се смрти!“ звучати патетично. Српска Црква, пак, чува успомену на двадесетогодишњег младића обдареног божанском мудрошћу коју многи не стекну ни за вријеме много дужег земаљ-

И НЕ УВЕДИ НАС У ИСКУШЕЊЕ

Св. Кирил Јерусалимски:

„И не уведи нас у искушење“, Господе. Да ли нас Господ овим учи да се молимо да уопште не будемо кушани? Не, јер речено је: „Сваку радост имајте, браћо моја када бивате кушани“ (Јаковљ. 1, 2). Пасти у искушење може да значи и утопити се у искушењу. Јер је искушење слично некој реци, преко које је тешко прећи. Зато неки, не утопивши се у реци искушења, препливају исту као искусни пливачи, не предајући јој се. А други нису такви, већ улазе у реку искушења и утопе се.

Као, на пример, Јуда, који је упао у искушење среброљубља, и није препливао пучину (тог искушења), већ се удавио и телесно и духовно. Петар је, пак, упао у искушење одрицања од Христа, али упавши у њега није се удавио у њему, већ је храбро препливао пучину и избавио се од искушења. Ево како други човек (псалмопевац Давид) који је дошао до савршенства Светих благодари за избављење од искушења: „Ти си вас окушао Боже, претопио си нас, као сребро што се претапа. Увео си нас у мрежу, метнуо си бреме на леђа наша. Дао си нас у јарам човеку, уђосмо у огањ и у воду; али си нас извео у одмор“ (Пс. 66, 1012). Видиш ли са каквом смелошћу говоре они који су победили искушења и који нису посустали. Речено је: „Извео си нас у одмор“. Ући у душевни мир (одмор) значи избавити се од искушења.

Св. Григорије Ниски:

„Не уведи нас у искушење“. Колика је, браћо, сила у тим речима? Господ различито и са више имена именује лукавога (непријатеља нашег), као што су: Баво (Мт. 13, 39), Велзевул (Мт. 10, 25), Мамон (Мт. 6,24), кнез света (Јн. 14, 30), човекоубица (Јн. 8, 44), лукави, отац лажи (Јн. 8, 44), и другим сличним именима. Можда је једно од најјаснијих његових имена искушење. Ову нашу прет-

поставку потврђује само устројство Молитве Господње, јер Господ после речи: „не уведи нас у искушење“, додаје мољење за избављење од лукавога, чиме означава једну исту ствар. Онај ко не улази у искушење (напаст), тај је самим тим ван власти лукавога; а ко је у искушењу (напасти), тај је у власти лукавога; следи, дакле, да су искушење (напаст) и лукави једно исто. Чему нас учи ово мољење Молитве Господње? Учи нас да будемо слободни од онога што видимо да је овај свет, а о коме је речено: „Свет сав у злу лежи (1. Јован. 5, 19). Ко хоће да буде изван домаћаја лукавога, који нас подстиче на искушења, тај мора у потпуности да се искључи из световног живота. Јер, искушење се не може дотаћи душе ако непријатељ (лукави), поставивши на злобну удицу своју световне прелести као мамац, не стави те прелести пред наше очи да би у нама побудио жељу за искушењем. Ова мисао ће нам бити много јаснија ако је поткрепимо примерима.

Море често бива страшно када се узбурка, али не за оне који живе далеко од њега. Огањ је погубан, али само за материју која гори. Рат је ужасан, али само за оне који ступе у рат. Ко жели да избегне невоље рата, тај се моли да не дође до потребе да и он ратује. Ко се боји ватре, моли се да не буде у њој. Ко се плаши мора, тај се моли да му не устреба да плови морима. Тако и онај ко се боји заразе лукавога нека се моли да не буде на мети лукавоме (тј. да не постане роб световне сујете и страсти). Пошто „свет лежи у злу“ у световним делима су скривени поводи за искушења; дакле, онај који се моли да не падне у искушење, не треба ништа друго да моли до да не буде заведен световним прелестима. Јер ко то избегне, тај ће избећи вражји мамац; његову прикривену удицу неће загристи, неће је прогутати и тако неће пасти у власт лукавога.

ског живота нити науче када ваља „стићи“, кад „утећи“, а када „на страшноме месту постојати“ те посвједочити снагу своје вјере.

Ако бисмо данас просјечног Београђанина упитали шта зна о ђакону Авакуму и осталим београдским мученицима, одговор би највјероватније био слијегање раменима. Да ли је Београд заборавио светог ђакона Авакума, а с њим и друге београдске мученике, показаше вријеме. На нама је да их бар молитвеним сјећањем вратимо из заборава не би ли се садашња а и будућа покољења тиме бар донекле одужила овим духовним горостасима, светом ђакону Авакуму и свим мученицима страшног доба турског зулума када се православна вјера бранила сопственом крвљу и када су се савременици тог доба радовали смрти предајући се у руке целата снагом своје непоколебљиве вјере и љубећи Господа Бога свим срцем својим и свом душом својом. Сјећајући се тог времена молимо данас као што свети Владика Николај у својим молитвама говори: *Мученици велике љубави, само је сјирадање ваше мање од љубави ваше. Свака љубав земалјска доноси сјирадање веће од те љубави. А ви сте се заљубили у оно што је дуже од времена и шире од простора. Шайућем души својој у оној: докле ћеш се расињати између раја и пакла? Сабери се, и крени тамо куда су мученици праве вере ходили. Шайућем јутром и вечери вама, мученицима праве вере: молиће се Богу за нас.*

Најпаша Укај
Марибор

КАКО НЕ ОСУДИТИ ОНОГА КО ЈАВНО ГРЕШИ?

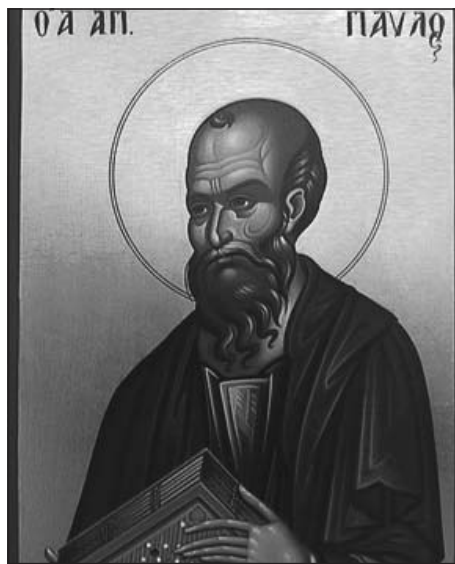
Да бисмо то постигли, потребно је да се сећамо Господа Који каже: Не судите, да вам се не суди, а исто тако и Апостола који поручује: Зато који мисли да стоји, нека пази да не падне, и још: Човече, који год судиш, јер у чему судиш другоме, себе осуђујеш (Рим. 2,1). Разлог томе је тај што нико не познаје човекова дела, осим Светога Духа Који обитава у човеку, по речи Спаситељевој.

Наиме, многи који су грешили пред људима после тога су се у тајности Богу исповедали и тако примали опроштај. Тако угодивши Њему, примили су Светога Духа, те они, које ми сматрамо грешницима, пред Богом стоје као праведни. Ми смо, додуше, видели њихов грех, али за добра дела, која су они скривено од очију људских учинили, нисмо сазнали. Због тога ми не смемо никога осуђивати, чак ни ако сопственим очима видимо човека док греша.

Чим се удаљимо десет корака од грешника, ми не знамо шта је он тајно учинио, као ни шта је Бог учинио са њим. Издајник Јуда је у предвечерје Великог Четвртка био са Христом и Његовим ученицима, док је онај разбојник друговао са злочинцима и човекоубицама. Када је, пак, освануо Велики Петак, Јуда је отишао у најкрајњу таму, а разбојник се настанио у Рају заједно са Христом. Дакле, због таквих изненадних промена, добро је не судити људима док не дође Христос, Који познаје мисли људи и Који открива тајне срца. Наиме, Отац је сваку власт дао свом Сину, тако да онај ко суди другоме или ближњему у ствари је себи приграбио титулу Судије и такав човек попут антихриста замењује Бога. Уосталом, неким Бог опрашта за њихова разноврсна искушења, а да ми то не знамо.

Други се, опет, чисте преко телесних болести и вишегодишњих страдања. Корећи покара ме Господ, али ме смрти не предаде.

И Апостол каже: А кад нам суди Господ, кара нас, да не будемо осуђени са светом (1. Кор. 11, 32). Тако је учинио и са блудником, допустивши да он буде предат сатани на погибао тела, како би се његов дух спасио у дан Суда. Из тог примера и ми видимо како се и ђавоимани, ако безропотно трпе то искушење, спасавају тим наказанем. Неки други су Бога и у самој смртној болести умолили и примили милост, као Језекија.

Има, опет, и оних који су се у тајности помирили са Богом, покајали се и, кроз неколико дана преставивши се из овога живота, спасили се, јер у чему човек буде затечен, за то му се и суди, било да се нашао у добру, било у злу. Управо онако како се Бог објавио кроз уста пророка Језекиља, рекавши: Ако човек почини сваку могућу неправду, па се одврати и учини правду, нећу се сетити његових безакоња. А у чему га нађем, у томе ћу му и судити.

Има неких који су захваљујући молитви праведних људи добили опроштај својих грехова, јер ће Бог учинити по вољи оних који Га се боје. Томе је сведок и Свето Писмо. И Арону је било опроштено, захваљујући Мојсијевим молитвама, њему који беше начинио златно теле израиљском племену у Хориву. Исто тако, Мојсијева сестра Марија беше очишћена од лепре, пошто се Мојсије помолио Богу за њу. Такође, Навуходоносор је молитвама пророка Данила добио милост од Бога.

Много пута и свети анђели, који су праве Божије слуге и који имају према Њему велику слободу, будући да пред Њим ни у чему не греше, упућују Богу прозбе. А Бог, Коме они и дању и ноћу служе и благодаре, сместа испуњава њихове жеље.

Дакле, са ангелима бива исто што и са искреним пријатељима земаљских царева, који из љубави према њима дарују живот оним осуђеницима за које су их пријатељи замолили. Наиме, свети анђели су веома човекољубиви и они састрадавају са човечијим родом, јер је и неописани Бог Логос постао тело и тако су се удостојили да Га виде, што су од постања света и желели. О томе сведоче и првоврховни апостоли Петар и Павле. Петар, наиме, каже да је Бог нама подарио блага која анђели прижељкују макар магловито да виде, то јест прижељкују да виде Бога, Кога смо се ми удостојили а видимо пре анђела. И Павле о Вазнесењу Христом узвикује на сав глас, говорећи: Тако ће бити већа радост на небу због једнога грешника који се каје (Лк. 15, 7). Због тога је сваком вернику, по његовом крштењу дат анђеол од Бога као чувар, путеводитељ и учитељ: Гледајте да

не презрете једног од малих ових; јер вам кажем да анђели њихови на небесима стално гледају лице Оца мога небескога (Мт. 18, 10). Према томе, анђеол који је човеку дат да га чува, ако нађе да онај који му је поверен воли добро и ако га види како нагони себе да чини добро, и он се труди заједно са њим и моли човекољубивог Бога за њега, тражећи да му подари спасење и опроштај грехова. И Бог му даје по његовој прозби.

Ако су праведни људи, како сам рекао, помоливши се Богу, много пута спасили грешнике, колико пре тако нешто могу учинити свети анђели?

Стога, не осуђујмо човека, ма колико га очигледно видели да греши, него га радије смирено посаветујмо и помолимо се за њега. Ако све што смо рекли није довољно да увери читаоца, додајмо и ово.

Реци ми, љубљени, ко би поверовао да је Бог, видећи блудницу Раву у Јерихону како јавно блудничити, њој опростио сваки блуд и да ју је оправдао, зато што је примила уходе из Израилја? Или ко би то исто поверовао за цариника, крадљивца, који се заједно са фарисејем Богу молио, да је једним уздахом он умилиставио Бога и отишао оправдан својој кући? Или ко би за Сампсона који је себе самога убио помислио да има удела у Светињи, како то Павле сведочи? Или за Манасију, који се педесет и две године клањао идолима и сав израелски народ навео на безакоње и који је од Бога отпао, да је у једном часу кратком молитвом Богу задобио опроштај, како то Свето Писмо сведочи? Наиме, њега је асирски цар био затворио у бакарни кавез у облику звери. Док се налазио унутра, он се помолио Богу и кавез-звер се божанском силом распукао. Тада га је анђеол Господњи повео у Јерусалим и остало време свога живота он је провео у покајању. Прескочићу

остале примере из Старога Завета и поменућу још само светога разбојника са крста, који је спасен у једном тренутку искренога покајања. Нико од људи који се налазе на земљи не би могао да поверује у обраћење разбојника, јер се тајна покајања догодила на начин скривен и неприметан. Како је могуће, питали би се, да тај гнусни човек, који је покрао многе и убијао и мале и велике, праведне и неправедне, само речима *сеји ме се, Господе* буде оправдан на самом крају свог живота и да се пре свих настана у рају?

Ово све нисам испричао околико опширно тек тако, већ зато што добро знам да је језик многих људи оштрији од било ког двосеклог мача, када је у питању осуђивање других. Такви људи, макар видели и на десетине хиљада добрих дела код неког човека, кад приметите и нечију и најмању ману, кажу да нико осим Бога није безгрешан, превиђајући његове небројене друге врлине, те само о тој безначајној мани говоре и препричавају је осталим људима. На такве ће од Бог доћи праведна казна, не само њих ради, већ и због тога што другима доносе штету и пропаст.

Свети Анастасије Синајски из књиге Евергеџинос

ОЧИ ДУШЕ

- Да ли видим добро? - питам самог себе.

- Да, видим до краја собе - одговарам.

- Не, не. Да ли видим добро? - појашњавам себи.

- Да, видим до брда - кажем послије краћег размишљања.

- Да ли видим добро? - питам полако, тихо и озбиљно. Вид се напреже, али не у даљину, већ у себе.

Тражим очима душе, и зовем Траженог: Господе Исусе Христе, Сине Божији, помилуј ме грешнога. Оживљава ме молитва, и освјетљава таму моју. Са већом жељом, понављам је, а Жељени даје још свјетлости Своје, још радости вјечности. Понављам молитву, а срце, огрубјело у гријеху, као да се поново рађа. С њега спадају наслаге гријеховног блата, у немару таложеног.

Ћутим. Срце моје, ја сав, пред Господом смо. Грешника Си удостојио своје посјете. За њу се не може бити достојно. Гледам очима душе и схватам ријечи: „Царство Божије унутра је у вама“ (Јеванђеље по Луки, 17, 21). Заиста: Царство! Заиста, тек сад бих могао рећи да видим.

Одлази Господ за трен од мене недостојног. Оно што ми оставља то је вид, и сјећање на виђено.

Гледам, и тражим. Молим се. И очи тијела и очи душе, уз Божију помоћ, држим отворене. Чекам да Господ, милости Своје ради, опет удостоји грешника да Га очима душе гледа. И надам се да ће ме удостојити непрестаног виђења свјетлости Његове када моје вријеме престане и уђем у вјечност.

Господе помилуј.

ПОВЕСТ О ДЕЛАТНОЈ ВЕРИ

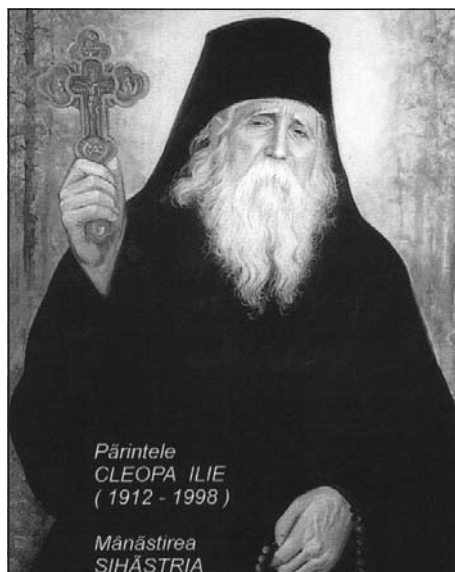
Бејаше у Цариграду неки златар који прављаше сатове, прстене, нарукнице и ствари за свету Цркву: путире, Јеванђеља, дискосе, сасуде за Свети Престо, било шта. И бејаше веома побожан. Он је имао узречицу: „Велики је Бог!“ А жена његова га прекораваше што сувише често говораше тако. Он, уз сваку реч казиваше: „Велики је Бог!“ Кад би му неко рекао штогод, он говораше: „Да, хришћане, велики је Бог!“ Други би му рекао да ће што настрадати, он говораше: „Ништа, јер велики је Бог!“ Други би га корео, а он говораше: „Ништа, јер велики је Бог!“ Толико је често казивао ову реч, да сви говораху: „Код оног златара што казује да велики је Бог“. И веома многи долажаху код њега.

„Брате, да ми направиш прстен“ - „Направићу, брате, јер велики је Бог!“ „Хоћеш ли ми калајисати путир?“ - „Калајисаћу, јер велики је Бог!“ „Хоћеш ли ми оковати Јеванђеље?“ - „Оковаћу, јер велики је Бог!“ „Хоћеш ли ми направити нарукницу?“ - „Направићу, брате, јер велики је Бог!“

Дочуо је и цар Лав Мудри - јер беше за његово време - да има неки златар кји уз сваку реч казује: „Велики је Бог!“ И рече: „Искушаћу га, да видимо говори ли из вере или се навикао да казује тако!“ Цар се прерушио, обукао се грађански и отишао је код тог златара са врло скупим прстеном. На прстену имађаше камен што се назива „камен остриге“, најскупочији камен, што се веома

тешко налази. Има једна рибица што пребива на дну мора.

Како се тешко налази ова рибица! Али се у њој налази овај камен, звани „острига“. Колико је траже рониоци и морнари! „Хеј, нађемо ли камен остриге, купићемо толико двораца!“ Толико је скупочен. Доликовало је да цар има камен остриге. Одакле ли га је он примио у наследство?! И камен беше велик и уграђен у прстен.

Одлази прерушен цар код овог златара:

- Добар дан, мајсторе!
- Добар дан, брате, јер велики је Бог!

- Можеш ли да ми поправиш прстен?

- Поправићу, господине, јер велики је Бог! Где је прстен?

- Ево, овде је запакован!

- Стави га тамо, господине, на полицу, јер има тамо још неко прстење!

- Пази, јер мој прстен има драги камен!

Али цар беше узео камен.

- Остави га, господине, јер велики је Бог! Стави га у ону кутију!

Није га ни погледао, јер беше веома заузет.

- Хеј, али нека ти буде на памети, да којим случајем не нестане мој камен! Ово је скупочени камен.

Али му није тачно рекао какав камен има.

- Брате, неће нестати, јер велики је Бог!

- Када да дођем? Кад ће бити готов прстен?

- Дођи за осам дана! Јер имам још посла на неким Светим сасудима, па ћу очистити и оно прстење, јер их се више сакупило.

- А тада ће бити готов?

- Готов, господине, јер велики је Бог!

- Збогом!

- Збогом, јер велики је Бог!

Али цар беше узео камен са прстена, и како Цариград беше на обали мора, бацио је камен у море. Ово је рекао: „Изгубићу га! Али ћемо видети да ли онај што вели да велики је Бог, да видимо да ли ће у га Бог избавити из мора?“ И баци га у море.

Након осам дана долази код њега цар, такође прерушен.

- Познајеш ли ме, брате?

- Познајем те, господине, јер велики је Бог! Дао си ми прстен на оправку.

- А јеси ли га оправрио?

- Јесам!

- А да ли још има камен?

- Господине, рече златар, ја сам поправио прстен, али нисам нашао камен на њему!

- Охо! Знаш ли ти с ким говориш? Ја сам цар Лав!

Склонио је на страну хаљине и показа му царске ознаке.

- И шта ако си цар?

- Ако ми не даш камен, глава оде!

- Ништа, величанство, јер велики је Бог!

- Јел' тако? Показаћу ја теби колико је велик! Ако ми за три дана не вратиш камен на прстен, погубићу те.

- Величанство, ако ме оставиш три дана, велики је Бог, мислим да ћу ти га вратити!

- Али откуд да вратиш ти онакав камен? Видећу те ја! Ево имаш три дана, и за три дана да поставиш камен на место!

А жена почела плакати:

- Тешко мени, изгубио си камен са царског прстена!

- Хеј, жено, ћути, јер велики је Бог!

- Човече, каже она, па цар ће ти за три дана одсећи главу! Али ће и мени одсећи главу, и свима! Чујеш ли да је имао драги камен, камен остриге.

- Жено, ћути, јер велики је Бог!

- Та види га, море, шта говори!

И почела га је прекоравати, али он је имао веру у Бога. Жена, будући огорчена тога дана, отишла је на пијацу да купи неку рибу и мислила је: „Тешко мени, сад ће му одсећи главу! Ово је цар био! И чујеш какав је драги камен имао?“.

Деца исто тако говораху:

- Тешко нама, татице!

- Хеј, деца, велики је Бог! Гледајте своја посла.

Када је дошла жена кући, имала је велике рибе, купила је на пијаци, и кад распори прву рибу, нађе у њеном стомаку каменчић, али га она не познаваше. Леп, веома јако сијаше.

- Види, море човече, шта је ово? Када сам секла рибу, нашла сам га овде.

Погледа га он.

- Хеј, жено, ово је камен са царског прстена! Рекао сам ти да је велики Бог!

- Шта говориш?

Мийрофан, зајворник Задонски

- Да га ја сад оперем. И кад га је ватио у прстен, за чудо се уклопио. Ехе, нека, очистићу га ја добро и поставити му га! Ћути! Видиш да велики је Бог!

Узе он прстен, добро га очисти, очисти и камен и постави га на место. Цар дође за три дана, овога пута обучен у униформу.

- Познајеш ли ме?

- Познајем те, величанство, јер велики је Бог!

- Је ли готов прстен?

- Готов је, величанство, јер велики је Бог!

- Јеси ли камен поставио?

- Поставио сам га, величанство, јер велики је Бог!

- Видећу те ја колико је велики! Дај прстен овамо!

Дође цар, и кад погледа прстен, загледа га добро, обрне га на све стране и каже:

- Хеј, човече, ако сам ја овај камен извадио одавде и бацио га у море, па га видим овде натраг, заиста и ја онда велим да велики је Бог! Како си га нашао? Ко ти га је донео? Где се могао наћи овакав камен, вредан колико и царство?

- Величанство, велики је Бог! Ето жена је донела рибу са пијаци и нашла га је у стомаку једне рибе.

Тада је цар рекао:

- Од данас си мој саветник, и држаћу те уз себе целог живота, јер сам спознао да ти не казујеш „велики је Бог“ само устима. Ти, кад казујеш ову реч, казујеш је из дубине срца и имаш веру у Бога ваистину делатну, постојану и стамену веру у моћ Божију. Ти имаш тако снажну веру, да у свему успеваш, јер је Бог с тобом, јер ти не само што говориш језиком, него верујеш од срца. Прави си верник!

Од тога дана узео га је за саветника на двору. И тако је тога златара са вером његовом да „је велики Бог“ учинио Бог великим на земљи и сигурно и на небу, после његове смрти.

*Сћарац Клеоџа
ВЕЛИКИ ЈЕ БОГ,
Беседе, поуке и
разговори*

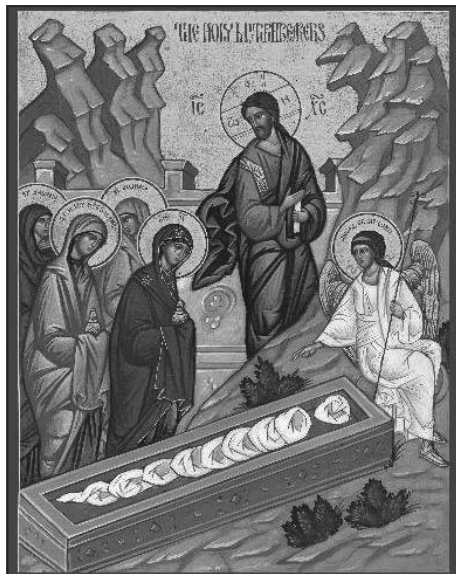
ЧЕКАМ ВАСКРСЕЊЕ МРТВИХ И ЖИВОТ БУДУЋЕГ ВЕКА

Неутешна и бескрајна би морала бити наша туга за нама блиским када умиру, кад нам Господ не би поклатио живот вечни. Бесмислен би наш живот био ако би се завршавао смрћу. Каква је корист онда од врлине, од добрих дела? У праву су онда они који говоре „јешћемо и пићемо, јер ћемо сутра умрети“. Али човек је створен за бесмртност, а Својим Васкрсењем Христос отвори двери Царства Небеског, вечног блаженства онима који у Њега вероваху и живљаху праведно. Наш земаљски живот је припрема за онај будући и нашом смрћу завршава се та припрема. „Човеку следује да једном умре, а потом суд.“ Напушта човек тада све своје земаљске бриге, тело се распада, да би поново устало при општем васкрсењу. Али душа његова наставља да живи и ни на трен не прекида своје постојање. Кроз многа јављања мртвих могуће нам је да делимично знамо шта се догађа са душом кад она из тела излази. Када се прекине њено гледање очима телесним, тада се открива њено гледање духовно. Оно код оних који умиру често почиње још пре упокојења и они, видећи оне који су око њих и чак разговарајући са њима, виде оно што други не виде. А када изађе из тела, душа се обрете међу другим духовима, добрим и злим.

Она обично тежи онима који су јој духовно блискији, а ако је, док се налазила у телу, она била под утицајем неких, остаје зависна од њих и по изласку и тела, ма коли-

ко непријатни јој били када их сретне.

Током два дана душа користи извесну слободу, може да посећује места на земљи која су јој драга, а трећег дана креће у друге просторе. При томе она пролази кроз мноштво злих духова који јој стају на пут и окривљују је за различите грехе, на које су је они сами навели. Према откривењима, постоји двадесет таквих препрека, такозваних митарстава; на сва-

ком од њих се искушава ова или она врста греха; прошавши кроз једно, душа доспева у друго и тек када успешно савлада сва искушења душа може да настави свој пут, а да не буде одмах бачена у пакао. Колико су ужасни ти злodusи и њихова искушења показује то што је Сама Богородица, кад јој је арханђел Гаврило најавио скори крај, молила Сина Свога да је избави од тих злодуха и што се, испуњавајући Њену молбу Сам Господ Исус Христос појавио са

Неба да прихвати душу Своје Пречисте Мајке и вазнесе је на небо. Страшан је трећи дан за душу преминулог и зато су јој тада посебно потребне молитве за њу. Срећно прошавши искушења и поклонивши се Богу, душа током наредних тридесет седам дана посећује небеска насеља и бездане паклене, не знајући још где ће се наћи и тек четрдесетог дана одређује јој се место до Васкрсења мртвих. Неке душе се налазе у стању наслађивања будућом радостју и блаженством, а друге у страху од мука вечних, које ће коначно наступити после Страшног Суда. До тада су још могуће промене у стању душа, посебно кроз приношење за њих Бескрвне жртве (помињање на Литургији), а такође и кроз друге молитве. Колико је при томе важно помињање на Литургији показује следећи догађај. Пред откривање моштију св. Теодосија Черниговског (1896. год.), свештеник који је обављао пресвлачење моштију је, пошто се уморио, задремао седећи крај моштију и угледао је пред собом светитеља који му је рекао: „Захваљујем ти што си се око мене потрудио. Још те молим, када будеш вршио Литургију, помени родитеље моје“ - и изговорио је њихова имена (јереј Никита и Марија). „Како ти, светитељ, од мене молитве тражиш, када си сам крај престола небеског и људима пружаш милост Божију“ - питао је свештеник. „Да, то је тачно - одговорио је св. Теодосије, - али приношење на Литургији, јаче је од моје молитве.“

Зато су корисна покојницима и опела и кућне молитве за упокојење, и добра дела која се чине њима у спомен као, на пример, милостиња, дарови црквама, али им је посебно корисно помињање на Божанској Литургији. Било је много јављања упокојених и других догађаја који потврђују колико је благотворно спомињање покојника. Многи који су умрли кајући се, али нису успели да то покажу за живота, ослободили су мука и добили су упокојење. У Цркви се увек упућују молитве за упокојење преминулих и чак на дан силаска Светог Духа, у молитвама које се обављају на коленима, на вечерњој служби постоји посебна молитва за „оне што су пакла заточници“. А свако од нас ко жели да покаже своју љубав према преминулима и да им пружи стварну помоћ, најбоље то може да уради кроз молитву за њих, посебно њиховим спомињањем на Литургији, када се честице које се узимају за живе и за мртве стављају у Крв Господњу уз речи „Очисти, Господе, грехе овде поменутих Твојом Крвљу пречистом, молитвама светитеља Твојих“. Ништа више и боље не можемо да учинимо за мртве него да се молимо за њих, дајући им помен на Литургији. То им је увек потребно, а посебно у оних четрдесет дана, у којима душа преминулог пролази свој пут до вечног боравишта. Тело тада ништа не осећа, не види ближње који су се окупили, не мирише му цвећа мирис благи, не чује говоре надгробне. Али осећа душа молитве што се за њу упућују, постајући захвална и духовно блиска онима који их творе.

Рођаци и ближњи преминулих! Чините за њих оно што им је потребно и што је у вашој моћи. Не трошите средства на спољашње украшавање ковчега и гроба, него на помоћ онима којима је потребна, у спомен на блиске покојнике, на цркве, где се за њих упућују молитве. Укажите милост преминулом, побрините се за душу његову. Све нас очекује тај пут; како ћемо тада желети да нас помену у молитвама својим! Будимо и сами милосрдни према покојницима. Чим се неко упокоји,

Св. Јован Шанђајски

одмах зовите или обавестите свештеника да прочита „молитву по изласку душе“, која је одређена да се чита над свима православнима одмах по њиховом крају. Постарајте се да се, ако постоји могућност, опело изврши у цркви и да се пре опела над покојником чита Псалтир. Опело не мора бити раскошно, али се мора обавити

у потпуности, без скраћивања; немојте тада мислити о себи и својим погодностима, него о премином, од кога се заувек опраштате. Ако је истовремено у цркви неколико покојника, немојте се противити томе да их заједно опоју. Боље нека опоју двоје или више покојника заједно и још ће усрднија бити молитва свих њихових ближњих који су се окупили, него да опело буде за сваког појединачно и да се, у недостатку снаге и времена, скраћује служба, када је свака реч молитве за преминулога као кап воде жедноме. Обавезно се одмах побрините да се обави „сорокоуст“, тј. свакодневни помен на Литургији током четрдесет дана. Обично се у црквама, у којима се одвија свакодневна служба, преминули који су тамо опојани помињу током четрдесет дана и више. А ако је опело у цркви где нема свакодневне службе, ближњи морају сами да се побрину и да закажу „сорокоуст“ тамо где постоји свакодневна служба. Добро је такође давати на помен у манастире и у Јерусалим, где је непрекидна молитва на светим местима. Али се „сорокоуст“ мора почети одмах после смрти, када је души посебно потребна молитвена помоћ и зато се помињање почиње у најближем месту у коме постоји свакодневна служба.

Бринућемо се о онима који на други свет одлазе пре нас, да бисмо за њих учинили све што можемо, сећајући се да су „блажени милостиви, јер ће бити помиловани“.

*Св. Јован Шанђајски
и Санфранцискански*

РЕЧ РОДИТЕЉИМА

*А Филистјеји кад видјеше где
поиби јунак њихов побјеђоше.*

(1 Цар. 17, 51)

Ви знате, возљубљени слушаоци, да су родитељи, у циљу доброг хришћанског васпитања, дужни да усађују у срца своје деце не само добро, него и да побеђују, искорењују све лоше. Код деце, рођене у првородном греху и окружене грехом, има много чега лошег; која лоша наклоност или страст треба пре свега да се искорењује код деце, на борбу са којом од страсти и порока превасходно треба да се усредсреди пажња родитеља? Примећено је да сваки човек, а следствено и свако дете, има неки главни недостатак, једну главну страст, и ако би ти хришћански родитељу, имао десеторо деце, све једно, лако се може десити, да код сваког од њих буде своја посебна главна страст. Једно дете је по природи нарочито наклони гордости, самољубљу, упорности, друго је наклони шкртости и похлепи, треће је наклони осећајности, четврто ка зависти и злурадости, пето ка лењости и беспослености и тд. Главна страст обично бива један од седам грехова, такозваних смртних грехова. С тим примећеним и главним грехом у детету и треба да се родитељи боре у првом реду и да га сваким начином искорењују, тако рећи, у зачетку. Погледајмо сада, зашто над њим, превасходно треба однети победу и како лакше препознати ту болест своје деце.

Сви ви знате причу о диву филистејском - Голијату. Када су се једном супротставиле филистејска и израилска војска, иступио је надмени Голијат, почео је да се смеје над Израилћанима и са самоувереном гордошћу изазвао било кога од њих на само. Нико се није осмелио да се супротстави необичном диву, док млади пастир Давид са надом на помоћ Божију није иступио против њега само са праћком и док га није поразио до смрти једним хитрим и силним ударцем. И ево, видећи да је силни див умро, филистејци су се тог тренутка разбежали. Послушајте прилог тој историји по предмету наше беседе. Међу различитим греховним на-

клоностима, урођеним твојој, оче, деци, јесте свог рода Голијат, т.ј. једна највећа и најјача наклоност, или главна страст. Против те последње ти и следује, пре свега да се бориш, њу баш и треба пре свега победити. Јер ако буде поражен Голијат страсти, који напада душу твоје деце, то ће се остали пук расејати сам од себе.

Ако хоћеш да очистиш твоје поље од корова, то прво мораш да јој умртивиш корење: тада ће сами од себе да се осуше и отпаду њени листови и гране. А главна страст твог детета је корен, из кога су израсли сви остали греси и недостатци. Ако истргнеш из срца твог детета тај коренски грех, то ће се и други греси, такорећи, осушити и отпасти. Ако хоћеш да пресуши поток, треба да ископаш извор. Па главни и вољени грех твог детета је тај извор, из кога проистичу сви други греси и пороци. Исуши тај извор, удаљи главни недостатак, тада ће ишчезнути и сви други недостатци. Из реченог следује, да цео успех васпитања зависи највише од тога да се убије главна страст у срцима децом.

Ми смо већ не једном говорили и доказивали, да васпитање треба почињати од најранијег узраста, од рођења. Ако је то могуће рећи о целокупном делу васпитања, то пре о борби против главне страсти. Одавде и проистиче врло важно правило: побеђуј што је могуће раније главну страст твоје деце. Што дуже будеш чекао, то ће силнија и јача бити страст и тиме ће бити тежа са њом се изборити. Једном је један отац довео, - прича нам јеванђелиста Марко у свом Јеванђељу (гл. 9), - сина, поседнутог злим духом, Спаситељу, пошто Његови ученици нису могли да истерају тог духа из болесника. Зашто, поставља се питање, нису могли ученици Исусови да истерају тог злог духа? Разлог томе се може видети из питања, које је поставио Исус Христос оцу бесног: колико дуго је обузет злим духом твој син? - и из одговора оца на то питање: од детињства. Та необична сила, којом је могао зли дух да болесног баца час о земљу, час у

ватру и воду, објашњава се, као што видите тиме, да је он овладао њиме још у детињству и још увек га нико није истерао.

Исто тако - приметите, хришћански родитељи, - може бити и са духом гордости, са духом сујете, среброљубља и шкртости и са сваким другим, који обитава у срцима ваше деце. Ако он не буде изгнан из њих у најранијем узрасту, то ће се он засијати тако јако и добиће такву силу, да ће се после моћи победити или само са највећим напором, или пак неће уопште бити могуће победити га својим силама, и већ ће бити потребна чудесна благодатна помоћ да би се дете ослободило од њега. Јесте ли ви толико узвишени, да можете да тражите и да се надате на такво чудо? А ако нисте, онда употребљавајте све мере да изгоните тај дух главне страсти из срца децих, док је још могуће, сопственим силама.

Но да би имали одговарајући успех у излечењу те главне природне болести ваше деце, за то је треба прво препознати. Одавде и проистиче следеће, врло важно питање о том, како родитељи могу да распознају главну страст код свакога од своје деце?

За тај предмет или у том циљу ћемо предложити оваква правила.

Труди се пре свега да спознаш твоју сопствену главну болест, твоју сопствену страст која тобом господари. Ко добро зна самог себе, том неће бити тешко да спозна и друге. Ако је таква теза уопште истинита, тим пре у односу на родитеље. Отац, мајка који добро знају своје сопствено срце, којима је позната њихова слаба страна, њихов вољени главни порок, лако га могу познати и код своје деце, пошто деца врло често наслеђују лоше наклоности својих родитеља, син или ћерка у највећем броју случајева имају управо оне главне недостатке, од којих болују отац и мајка. Али то самопознање је врло велика и тешка уметност, која може да се достигне највећим напорима и посебним старањем уз помоћ божанске благодати. Ако хоћете, хришћански родитељи, да достигнете са-

мопознање, онда треба да пажљиво посматрате сами себе, да посматрате наклоности и тежње свог срца, да усрдно молите Бога за просвећење, чешиће да испитујете своју савест, повремено да исповедате своје грехе и уопште да тежите истинском благочешћу. Јер једино истински благочестиви човек може добро знати себе. Али ако ти, због недостатка у теби истинског благочешћа, ниси познао како треба самог себе и главни свој недостатак, онда ти, можда, добро знаш твоју половину, твоју супругу или твог мужа, знаш врло добро њену/његову слабу страну. И то те може навести на прави пут при распознавању главних недостатака твоје деце. Посматрај само што упорније за свим пројављивањима воље деце твоје, и ти ћеш, оче, открити, можда, код твоје ћерке тај исти недостатак, који ти тако често примећујеш код твоје жене, а ти, жено, проучавај поступке твог сина, и ти ћеш, може бити, приметити у њему исте лоше наклоности, које се тако често појављују код твог мужа и причињавају ти тако много жалости и непријатности.

Онда послушај шта говоре остали о твојој деци. Туђи људи обично боље виде недостатке код твоје деце него ти сам, пошто они нису заслепљени лажном љубављу. Па ако неко, на пример, свештеник или учитељ, са dobrим намерама обраћа твоју пажњу на овај или онај недостатак твог детета, не љути се на њега у неразумном осећању повређене родитељске гордости, напротив, буди му за то захвалан и користи се тим упозорењима, које он теби даје. То може послужити, наравно, само на корист теби и деце твоје.

Воли још децу твоју благоразумном хришћанском љубављу. Неразумна, лажна љубав, каква она, на жалост, у највећем делу бива код родитеља према својој деци, бива један од најчешћих узрока, зашто они не примећују многе недостатке своје деце, зашто они у њима виде само добро и чак пројаве њиховог лошег понашања понекад сматрају dobrим особинама. Не затварај своје очи на лоше поступке деце, не ослепљуј себе лажном гордошћу, боље смири се и понеси невелику по-

вређеност свог самољубља, него да после видиш своју децу порочну и искварену.

На крају, пажљиво прати своју децу, нарочито онда, када они не знају, да их посматрају. Управо, прати их у време игре, када се налазе међу равни-ма и сличнима њима, када се већим делом открива њихова истинска природа и пре свега откривају се добре и лоше наклоности.

Св. Јоаким и Ана

Главна страст човека - ви знате, возљубљени слушаоци, - има пресудно, одлучујуће значење у целом делу искорењивања свега злого; зато се трудите свим силама, не пропуштајте никаква средства, само не би ли је открили и разјаснили. Све док то не достигнете, пре тога се не можете надати на успех доброг васпитања. Пронађена и јасна у вашим очима главна страст детета - то је, може се рећи, залог и основа за пун успех. Са надом на Божију помоћ почињите потребну борбу и не престајте да се борите до краја, до потпуног истребљења познатог порока. Ако успете да тако ишчупате корен греха, онда ће мало-по-мало ишчезнути и сва коров грехова у врту срдаца ваше деце и онда ће очи Бога и светих Његових анђела на кривицу гледати с љубављу и благонаклоношћу.

Свештеномученик Владимир,
миџиројолић КијеВСКИ и Галички

Превод са руског:
Гојко Средовић

СИЛА ЈЕВАНЂЕЉА

Љубави обилни Господ, Који хоће да се сви спасу и у разум истине да дођу, открио је мени по милости Својој ово познање, чудесним начином, без икаквог посредништва људског.

Пет година сам био професор у лицеју, и пролазио животни пут мрачним стазама разврата, забављајући се метежном философијом, по распућима свијета, а не по Христу. И, вјероватно бих и погинуо потпуно, да нисам живио са побожном матером својом и сестром својом, поштенom и побожном дјевојком.

Једном, шетајући се по булевару, срео сам се и упознао са прелијепим младим човјеком, који је о себи рекао да је Француз, ухапшени студент, који је недавно утекао из Париза и који за себе тражи посао гувернанта. Његова изузетна образованост ми се свидјела, и ја сам га позвао да буде гост код мене. Зближили смо се.

У току два мјесеца он ме је често посјећивао; понекад смо се заједно шетали, скитали; заједно смо ишли у друштва, разумије се, најраспуштенија.

На крају, он је дошао код мене и позвао ме у једну од таквих јазбина; да би ме брже убиједио, почео је да хвали изузетну веселост и пријатност мјеста на које ме је звао. Након што је проговорио неколико ријечи, одједном је почео да ме моли да изађемо из мог кабинета, у којем смо сједили, и да пређемо у примаћу собу. То ми

се учинило чудно; ја сам га, рекавши да сам ја већ примјетио да он никако не воли да сједи у мом кабинету, питао: шта је томе узрок? Додатни разлог да га задржим у кабинету још је био и то што је примаћа соба била у сусједству са собама мајке и сестре, и не би било прилично тамо разговарати о таквим празним темама. Он је, пак, наставио да инсистира да изађемо, наводећи разноразне изговоре, да би, напokon, отворено рекао слједеће:

- Ево, код тебе, на полици, међу књигама, постављено је Јеванђеље; ја тако поштујем ту књигу, да ми је тешко да у њеном присуству разговарамо о нашим расијаним предметима. Изнеси је, молим те, одавде, и тада ћемо говорити спокојно.

Ја сам се, вјетропир, осмјехнуо на његове ријечи, узео са полице Јеванђеље и рекао: што ми не рече раније! И, давајући му је у руке, рекао: на, сам је однеси у другу собу!..

Само што сам га дотакао Јеванђељем, он је истог тог тренутка ишчекао.

То ме је тако запрепастило, да сам од страха пао на под и оне-свјестио се. Укућани су, чувши шум, утрчали у кабинет, и тек након пола сата су ме освјестили. Напokon, када сам се дозвоао, осјетио сам тако јак страх, трепет, мучно узбуђење и потпуно одузете руке и ноге, да се уопште нисам могао помјерити. Доктор којег су позвали дао је дијагнозу: парализа, изазвана неким великим потресом или страхом.

Читаву годину послјије тог случаја, уз брижљиво лијечење, ја

сам лежао без икаквих побољшања, тако да сам схватио да је било неопходно да дам оставку и напустим научну каријеру.

Сйраница рукописног Јеванђеља

Остарјела мајка моја ускоро је умрла; сестра је „расположила посветити себе манастирском животу“. Постепено, и ја сам „потпуно оздравио“. И одлучио се да „посветим себе отшелничком животу“... Сада се крећем према осамљеном скиту који стоји близу Соловјецког манастира на Бијелом мору, и зове се Анзерски.

*Из књиџе
„Казивања једног
божјоуражипшеља
свом духовном оцу“*

НЕКОЛИКО ДОБРИХ САВЕТА

Буди прилежан у читању светих списа, о нарочито у читању Светога Писма. Оно ће одагнати од тебе све нечисте помисли. Ако са усрдношћу будеш читао поменуте списе и испуњавао заповести Божије, Божија милост биће са тобом.

Више воли прекор и грдњу, него поштовање и част; више воли умор тела него одмор и недостатак потребних ствари него сувишак излишних.

Када си у цркви не мисли о световним стварима, нити о томе како ћеш уредити своје земаљске послове.

Не откривај своје мисли свакоме, да не саблзниш ближњег. Не исповедај свима помисли своје, но само онима који могу излечити душу твоју.

Према свакоме буди пријатељски расположен, али нека ти свако не буде саветник.

Владај се тако да те сви људи благосиљају.

Клони се лажи, јер ће лаж одагнати од тебе страх Божији. Уста твоја нека говоре само истину.

Не куни се нити заклињи ни у истинитој, а камоли у сумњивој ствари или послу.

Ако си почео неки посао, па видиш да није по вољи Богу, одмах га напусти.

Угледај се на оне који су бољи од тебе, који љубе Бога свим срцем својим и који чине добра дела. Њих питај и од њих савета тражи.

Од световних људи који световно мисле и говоре само о земаљским стварима, уклањај се.

Не дружи се са гордим људима, већ са кротким и благима.

Буди у свему скроман: у покрету тела, у говору, у оделу, у седењу, у устајању, у дому своме, у свему пред свим и сваким.

Ако би те ко и невиног прекорео за какав грех који ниси починио, не љути се, већ се смири, и Бог ће те наградити.

Не гневи се и не буди злопамтило на онога који те је разљутио, јер може бити да си и сам у томе крив.

Не плаши се људског презирања и клеветања. Свако ко побожно хоће да живи биће гоњен, клеветан и презиран.

Не остављај вољу Божију ради испуњавања воље људске и не нарушавај Божије заповести из уважавања према пријатељству људском.

Прей. Анђионије Велики

ЗБОГ ЧЕГА СЕ ОСЕЊУЈЕМО КРСНИМ ЗНАКОМ?

Због чега се ми осењујемо крсним знаком? Крсним знаком се осењујемо тј. крстимо се, прво ради тога да би тај знак на нама видео Бог. Да, браћо, Бог види када се ми крстимо, када стављамо на себе знак крста. А неки од вас се крсте немарно, брзајући, и нимало се не удубљују у то што чине! Грех је тако крстити се! Ваља се крстити са пажњом и страхопоштовањем. Кажеш - нема силе у крсту?! Није тачно, има у крсту силе, и то велике, када се крстиш како треба - са вером и страхопоштовањем, и мислећи о томе шта заправо чиниш. Крсни знак је знак због кога Бог обраћа Своју пажњу на нас и због кога на нас излива Своју спасоносну доброту. Крсни је знак онај печат због кога Бог прима наше молбе. Молити се, знаменујући се крсним знаком, значи молити се, искати нешто у име Исуса Христа: „Ја нисам дошао сам, мене је Исус Христос послао к Теби, Господе! А да је то стварно тако, сведочи печат Његов на мени - крсни знак!“

Ако, пак, мислиш, човече, да у крсту нема силе, зашто се онда уопште и крстиш? Или никако не стављај на себе крста, и онда ће сви знати да ниси Хришћанин, или га стављај онако како треба: не брзајући, са страхопоштовањем и пажњом, удубљујући се у то што чиниш!

Значи, ми се осењујемо крсним знамењем да бисмо привукли на себе благодат Божију.

И још се крстимо тога ради да би то видео лукави, наш неприја-

тељ - ђаво. Да, браћо, нека и лукави види како се ми осењујемо крсним знаком, нека види зато што он тај знак не воли. Као што се боји Самог Исуса Христа, тако се исто лукави боји и знака Христовог - Крста. Крст је најпоузданије оружје против ђавола, најјача заштита од њега, најоштрији меч

против - непријатеља... Крсни знак чува нас и штити од сваке непријатељске силе. Када ваљано ставимо на себе крсни знак, онда нас Анђео Христов чува и штити. Ђаво бежи од крсног знака, а Анђео нам на крсни знак прилази.

Најзад, ми се крстимо и ради тога да бисмо пред другима исповедали Исуса Христа, Који је распет на Крсту - да, нека људи виде Кога ми то исповедамо, у Кога верујемо, у Кога се надамо, Кога волимо, Кога поштујемо! А тебе је, међутим, понекад стид да се прекрстиш! Знаш ли ти какав грех тиме чиниш? То значи да се стидиш што си Хришћанин - стидиш се што припадаш Христу, што у Христа верујеш, у Христа се надаш, Христа поштујеш и волиш!...

Не, немој се стидети да признаш да си Хришћанин, да си Христов, иначе ће се Исус Христос постидети да те призна Својим на Страшном суду Своме и неће хтећи да те прими у Царство Небеско.

Према томе, ми се крстимо ради тога да бисмо показали да смо Хришћани, да би то видео Бог, да би видео Анђео-Чувар наш, да би видео лукави и да би људи видели да смо Хришћани.

По томе како се човек крсти, може се одредити и какав је Хришћанин. Чак се може и овако рећи: „Како се ко крсти, тако и верује“!

У духовном животу у свему се почиње од малог. Ко испуни мало, утврђује се у већем. Из мајушног семена страхопоштовања израста велико стабло хришћанске побожности.

*Свјетии Серафим
Саровски*

*превео са руског
Р. Л.*

О ХРАБРОМ ИСПОВЕДАЊУ ВЕРЕ

Чедо моје, знај да ће у последње дане настати времена тешка, како говори Апостол. И, гле, због оскудице у побожности, и у црквама ће се појавити јереси и расколи и, као што су предсказивали Свети Оци, тада на архијереским престолима и у манастирима неће бити људи

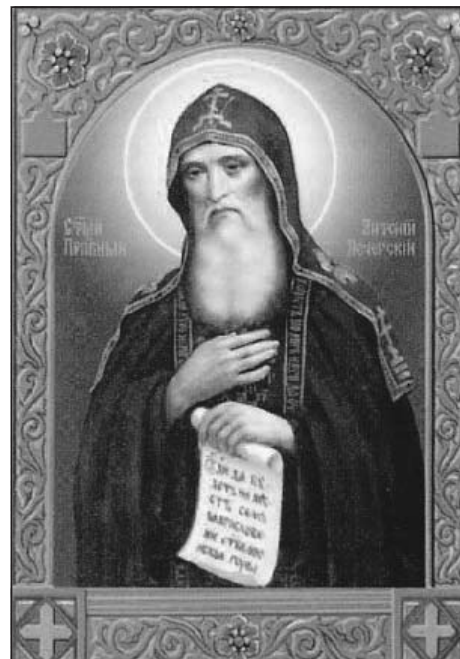

опитних и искусних у духовном животу. Због тога ће се јереси ширити посвуда и прелестиће (обмануће) многе. Непријатељ рода људскога дејствоваће лукаво да би, ако је могуће, на јерес навео и изабране. Он неће почети да грубо одбацује догмате о Светој Тројици, о божанствености Исуса Христа, о Богородици, него ће неприметно почети да унакажава Предање Светих Отаца од Духа Светога - учење саме Цркве. Довијања непријатеља и његове „типике“ приметиће веома мали број њих, оних који су наји-

скуснији у духовном животу. Јеретици ће завладати Црквом, свуда ће поставити своје слуге и побожност ће бити занемарена. Али Господ неће оставити слуге Своје без заштите и у незнању. Он је рекао: „По плодовима ћете их познати“. И то по плодовима, то јест по деловању јеретика, настој да их разликујеш од правих пастира. Ти духовни лупежи, који разграбљују духовно стадо „не улазе на врата у тор овчији него прелазе на другом месту“, као што је рекао Господ, то јест, ући ће на незаконит начин, уништавајући насиљем Божије уставе. Господ их назива разбојницима.

Заиста, њихова права дужност је прогањање истинских пастира, њихово затварање, јер без тога се не може ни стадо разграбљивати. Зато, сине мој, кад у Цркви видиш поругање божанственог чина, отачкога Предања и Богом установљеног поретка знај да су се јеретици већ појавили, мада ће можда до одређеног времена скривати своје зловерје, или ће неприметно унакажавати божанствену веру, да би боље успели, обманујући и варајући неискусне. Прогањаће не само пастире, него и слуге Божје, јер ђаво, који руководи јересју, не трпи благочашће. Као вукове у овчјој кожи препознај их по њиховој горделивој нарави, сластољубљу, властољубљу - то ће бити клеветници, издајници, који свуда сеју мржњу и злобу, зато је Господ и рекао да ћемо их по плодовима познати. Истинске слуге Божје су - смирене, братољубиве и Цркви послушне.

Велике притиске од јеретика трпеће монаси и монашки живот тада ће бити изругиван. Осиротеће обитељи, смањиће се број монаха. Који остану, трпеће насиље. Ови мрзители монашког живота, који имају само изглед побожности, настојаће да иноке привуку на своју страну, обећавајући им

Св. Антоније Кијево-Печерски

заштиту и световна добра, а претећи изгнањем онима који се не покоре. Од ових претњи малодушни ће бити веома понижени. Ако доживиш то време, сине мој, радуј се, јер тада ће верници, који не буду имали других врлина, венце добијати само за стајање у вери, по речи Господњој: „Сваког, ко Ме призна пред људима, признаћу и Ја пред Оцем Својим небеским“.

Бој се Господа, сине мој! да не изгубиш припремљени венац, да

ИЗ ЖИТИЈА СВЕТОГА ЈОВАНА МИЛОСТИВОГ

не будеш одбачен од Христа у та-
му најкрајњу и муку вечну. Хра-
бро стој у вери и, ако је неопход-
но, с радошћу трпи и прогоне и
друге невоље, јер ће са тобом би-
ти Господ... и свети Мученици и
Исповедници са радошћу ће гле-
дати на твој подвиг.

Али, тешко у те дане монасима
који су се везали за имање и бо-
гатство и који због љубави према
комфору буду били ради да се
потчине јеретичима. Они ће успа-
вљивати своју савест, говорећи:
„Сачуваћемо и спасићемо мана-
стир и Господ ће нам опростити“. Несрећни и заслепљени, уопште
и не помишљају на то да ће преко
јереси и јеретика у манастир ући и
демони, и тада они више неће би-
ти свети манастир него - голе зи-
дине, од којих ће заувек одступи-
ти благодат.

Али, Бог је јачи од врага и ни-
кад неће оставити слуге Своје и
истинских хришћана ће бити до
краја света, али ће они бирати
усамљена, пуста места. Не бој се
невоља, него се бој погубне јере-
си, јер она одгони благодат и
одваја од Христа. Зато је Христос
и заповедио да јеретика сматрамо
као незнабошца и цариника.

И тако, крепи се, сине мој, у
благодати Христа Исуса, са радо-
шћу хитај на подвиг исповедни-
штва и подношења страдања, као
добри војник Исуса Христа (2.
Тим. 11,1 - 3), Који рече „Буди ве-
ран до смрти и даћу ти венац жи-
вота“ (Откр. 2,10). Њему са Оцем
и Светим Духом част и слава и си-
ла у векове векова. Амин.

*Св. Анађиолије
Ойђински*

Тринаест бродова Алексан-
дријске Цркве бригом и
старањем св. Јована Мило-
стивог кретало се натоварено жи-
том и осталим намирницама. Ме-
ђутим, негде у Јадранском мору
снађе их жестока бура и они ума-
ло потонуше. Сав товар несташе у
мору, а његова вредност беше три
хиљаде и три стотине литара зла-
та.

Задужени за брод стигоше праз-
них руку у Александријску луку,
а морнари, плашећи се патријар-
хове казне, одмах отидоше у цр-
кву да се помоле. Када је та вест
стигла до св. Јована Милостивог,
он се нимало не узбуди. Патри-
јарх је цео случај приписао Богу и
послао морнарима писма, којим
их ослобађа сваке одговорности
за причињену штету, а присутни-
ма с миром понови Јовове речи:
„Господ даде, Господ узме, браћо
моја“. Дозвавши морнаре к себи,
он им рече да се не плаше никакве
казне због штете са његове стра-
не и да ће се Господ постарати за
будућност.

Одмах се велико мноштво на-
рода окупило пред патријархо-
вим двором, да му пружи утеху у
тој великој несрећи. Свети патри-
јарх, чим се појави пред народом,
између осталог, упути им и ове
речи: „Немојте туговати због
штете настале у морској бури.
Нико други није одговоран, него
ја и само ја. Наиме, до ове несреће
не би дошло да ми разум нису по-
мутиле горде мисли о томе где да
нађем туђе благо да га предам на-

роду, благо које Бог даје. Бог је
допустио ову несрећу да би пони-
зио моју охолост и тако ме сми-
рио. Бог добро зна да преузноше-
ње постаје разлогом за милосрђе
код онога ко не пази. Управо из
тог разлога сиромаштво смирава
самољубивог и гордог човека -
сиромаштво смирује човека, како
каже Писмо.

Тако сам ја постао повод за два
зла - сопствену охолост, а вашу
несрећу. Ја сам због своје сујете
изгубио награду за милосрђе, али
и постао узрочник губитка толи-
ког новца. Сада преузимам на се-
бе све грехе душа које ће се наћи у
невољи због глади. Једино ако
Бог, ако не због мене, онда ради
Своје родитељске бриге према
невољницима не нађе начин да
удовољи, онако како Он зна, по-
требама своје деце. Он је, наиме,
рекао: Нећу те оставити самога у
невољи. Будући да је то рекао
Бог, наравно да ће Он испунити
своје обећање.“

Они који беху ту дошли да уте-
ше светог патријарха, сами оти-
доше утешени. Али и светитеље-
ва жива вера у Бога веома брзо
беше награђена: од тога искуше-
ња није прошло много времена,
када Бог удвостручи иметак но-
вине Јову, те тако он могао да
помаже несрећницима и сиромаш-
тима још великодушније и ште-
дрије него раније.

ГОРДОСТ ЈЕ У СТАЊУ ДА ПОГУБИ ХРИШЋАНИНА

Неки Вал, пореклом из Палестине, дође у нашу пустињу и остаде са нама много година. Он је успео, захваљујући великим изнуравањима којима се беше предао, да достигне до великих висина подвига. Међутим, на несрећу, пошто није пазио, оклизнуо се о страст гордости и демон га тако обману, да је он мислио да општи са анђелима и да га они свакодневно служе.

Тако се једнога дана догодио следећи случај, који много говори о његовој прелести. Беше се почело смркатвати. Сунце већ беше зашло. Вал се и даље бавио рукодељем - шио је зембиље. А кад је наступила права помрчина, њему из руку испале игла. И, како ми причају познаници, демон му упали свећу и пронађе иглу! После те згоде несретник се сав наду од гордости.

Други пут, неки странци, који беху дошли у госте поклонили су братству мало поврћа. Преподобни Макарије, игуман, поделио га је свима, пославши у сваку келију по шаку дарованог поврћа. Није заборавио, разуме се, ни на несретног Вала, већ и њему посла као благослов од тих плодова. А он не само да није примио дар љубави, већ је увредио, ударио и опсовао брата, који му дар беше донео, набусито му рекавши: „Реци Макарију који је послао овај дар да ја нисам мањи од њега и да зато он не мора мени да шаље благослов!“

Макарије из таквог његовог понашања схвати да је Вал у прелести и после неколико дана посети га у његовој келији, не би ли му упутео очинске савете. Између осталог, рекао му је: „Брате мој, враг се поиграва са тобом. Припази се и престани да му верујеш, и моли Бога да те избави из те замке“. Вал није придавао никакву важност саветима духовника. Управо супротно, дрско му је од-

говарао и није га слушао. После овога ђаво се свсвим уверио да га Вал у свему слуша. И шта би још могао да учини, не би ли га још више завео? Демон се преруши у обличје Спаситеља Христа и дође му ноћу у посету, користећи у својој работи распаљену машту самољубивог Вала. У лажном обличју Спаситеља ђавола је пратило на хиљаде демона који у рукама држаху свеће. Лик Спаситеља помаљао се из једног ватреног точка. Један од демона, који се налазио на челу демонске свите, рекао му је: „Вале, Христос те је заволео због чистоте твога живота и богоугодног живљења. Сада је пошао к теби и твојој келији да те види. Изађи из келије, стани тамо, видећеш га како стоји мало даље, а потом се сагни и поклони му се“.

И заиста, прелашћени Вал изађе из своје келије и виде чудновату чету светлосаца (људских обличја са свећама), а са даљине од отприлике једног километра и антихриста, који се, како рекосмо, беше прерушио у Спаситеља. Вал паде на земљу и поклони му се. Након тог демонског виђења његов ум се тако страшно смути, да је после неколико дана дошао у скитску цркву и игуману повикао тако да га сви чују: „Ја више немам потребе да се причешћујем овде, зато што сам ових дана видео својим очима Христа“.

После тога оци га дохватише, везаше ланцима на годину дана и стадоше непрекидно молити Бога да га исцели од демонске страсти. Поред тога што су га извређали и оставили га везаног, одузевши му сваку могућност да се рукама било чиме бави, избили су му из главе његове маштарије и тако га потпуно исцелили. Разне страсти се лече управо супротивним лековима, те се стога гордост лечи презиром и увредама.

Једнога дана блажени ђакони Евагрије, Албин и ја скупа пођосмо у посету преподобним оцима Кронију, Јакову и Пафнутију, желећи да од њих сазнамо који су узроци пада браће која се одричу монашког чина и губе своје достојанство.

Ти оци - праве светиљке које својом светлошћу разазнају помисли и настројења људи - изразили су следеће мишљење. Све што се дешава у животу људи, рекли су нам, можемо поделити на ствари које се дешавају благоизвољењем Божијим и на оне до којих долази допуштењем Божијим. Све радње које се врше по правилима врлине и доприносе слављењу имена Божијег остварују се благоизвољењем Божијим.

Насупрот томе до оних радњи које доносе духовну штету човеку, изазивају опасност и на крају доприносе човековом наравственом паду, долази по допуштењу Божијем, а оне се дешавају захваљујући непромишљености или гордости оних које је напустила божанска благодат због њиховог владања. Немогуће је, кажу оци, да онај ко правилно мисли о вери и благочестиво живи буде остављен од божанске благодати и да падне у грехе који доносе стид, или у демонску прелест.

Оне који настоје да испуне врлину вођени ништавним поводом, као што су човекоугодништво и помисли гордости, или имају зле циљеве, Бог напушта и они падају у грехе који су сразмерни њиховим грешним циљевима. Бог ово допушта да би они, уочивши промену, познали опасност и да би исправили своје грешне намере и рђава дела. Човек греши некад намерама, а некад делима. Примера ради, када покварени човек даје милостињу млађој жени намери да је навуче на разврат, он тад греши у својим намерама. Са друге стране, када

О НИКИТИ ЗАТВОРНИКУ, КОЈИ ПОСЛЕ БЕШЕ ЕПИСКОП НОВГОРОДА

човек удељује милостињу болесницима, странцима или сиромасима са добрим намерама и чистим циљем, али шкртари у ономе што даје, или даје ропћући, он, иако стреми добром циљу, грешни на делу, зато што милостињу треба давати штедро и радо, јер Бог љуби онога који драговољно даје.

Преподобни оци говорили су и следеће. Многи људи су од Бога примили одређена преимућства. На пример, једни су надарени за своје послушање, други опет уметни у подвигу, тако да се са лакоћом подвизавају. Међутим, ако се та преимућства не користе на добро или не доприносе испуњавању светог циља, тада ни дело које произилази из преимућства, нити надареност помоћу које је послушање извршено не доносе човеку никакву духовну корист, коју у себи носи преимућство. Управо супротно, тада преимућство постаје узрок штете. Онај ко је надмен из себељубља, јер зна да лепо говори, не узвраћа Богу ову своју надареност и не сматра Њега Оним Ко му је даровао то умеће. Такав мисли да преимућства припадају његовој природи, као и сами плодови његових залагања.

Тада и Бог од таквог човека удаљује анђела Своје промисли ког му беше даровао и таквог човека, сада већ остављеног без икакве помоћи, мучи демон.

Онај ко се узноси својом надареношћу пада у разврат, како би противприродни или скотски греси одагнали од њега демона гордости.

*Паладије,
у књизи
„Евергеџинос“*

Беше у дане преподобног игумана Никона брат један по имену Никита. Он, желећи бити слављен од људи, замисливши велико дело не Бога ради, поче да моли игумана да ступи у затворништво. А игуман му забрањиваше говорити: „О чедо, нема ти користи да беспослен седиш, зато што си млад; боље ти је да останеш међу братијом и двориш их, и неће ти се ускратити твоја плата. Сам си видео брата нашег, светог Исаакија Пештерника, како беше прелаштен од бесова. Само га је велика благодат Божија спасла ради молитава преподобних отаца Антонија и Теодосија, који све досад многа чуда чине.“ А Никита говораше: „Нипошто се нећу преластити таквом ствари. Молим од Господа Бога да и мени пода дар чудотворства.“ Одговарајући Никон му рече: „Преко твоје моћи ти је мољење; пази, брате, да се не узнесеш и паднеш. Наша смерност ти налаже да служиш светој братији, и ради њих ћеш бити увенчан због послушања твога.“ Али Никита се никако не обазре на то што говораше игуман, него како хтеде, тако и учини, зазида за собом врата и тако остаде не излазећи.

После не баш много дана беше прелашћен од ђавола. У време свог појања, наиме, чу глас како се моли са њим и осети неизрецив миомир, и тиме се прелести говорећи у себи: „Кад ово не би био анђеол, не би се молио са мном, нити би било мириса Духа Светога.“ И поче да се прилежно моли, говорећи: „Господе, јави ми се Ти сам јасно, да Те видим.“ Тада му дође глас: „Нећу ти се јавити, пошто си млад, да се не би узнео и пао.“ А затворник са сузама рече: „Нипошто се, Господе, нећу прела-

стити, јер бејаш научен од игумана мога да се не обазирем ка ђаволој прелести, а ти шта год ми кажеш учинићу.“ И тада душепогубни змај, добивши власт над њим рече: „Није могуће човеку који је у плоти да ме види, и зато ћу послати анђела свога да остане с тобом, а ти чини његову вољу.“ И одмах стаде пред њега бес у лику анђела. Монах му се павши поклати као анђелу. И рече му бес: „Ти се немој молити, него читај књиге, и тако ћеш се наћи да беседиш са Богом, и из њих ћеш моћи дати корисну реч онима који ти буду долазили. А ја ћу стално молити Творца свога за твоје спасење.“ Преластивши се, монах се никако не мољаше, него приону на читање и учење, видећи беса како се непрестано моли за њега, и радоваше му се као анђелу који чини молитву за њега. Онима који му долажаху бесеђаше о душевној користи, и поче да пророкује, па наста о њему велика слава, тако да се сви дивљаху збивању према његовим речима.

Посла тако Никита код кнеза Изјаслава говорећи: „Данас би убијен Глеб Свјатославић у Заволочију (Глеб, син Свјатослава, унук Јарослава Мудрог, најпре кнез Тмуторокана, а потом Новгорода, убијен 1078. г. Заволочије - новгородска област), брзо пошаљи сина свога Свјатополка на престо Новгорода.“ Како рече, тако и би: за неколико дана се сазна за Глебову смрт. И отац се затворник прочу као пророк, и пуно га слушаху кнежеви и бољари.

Бес не зна оно што ће се десити, него оно што сам учини и научи зле људе - да убију или украду - то он и објављује. Кад долажаху код затворника да чују од њега утешну реч, бес, тобожњи анђеол, говораше му све

што се преко њега дешавало, он про-
роковаше, па то и биваше.

И нико се не може надметати са
њим у књигама Старог Завета, јер га
читаваог наизуст знаше: Постање, и
Исход, Левите, Бројеве, Судије, Цар-
ства и сва пророштва по реду, и све
књиге јудејске знаше добро. А Еван-
ђеље и Апостол, у благодати предате
нам свете књиге на утврђивање наше
и подуку, њих никад не хтеде ни да
види, ни да чује, ни да чита, нити даде
другима да му о њима говоре. И сви-
ма према томе би јасно да је прела-
штен од врага.

И то не трпљаху они преподобни
оци: Никон игуман, Јован који после
њега беше игуман, Пимен Испосник,
Исаија који беше епископ града Ро-
стова, Матеј Прозорљиви, Исаакије
свети Пештерник, Агапит Лекар,
Григорије Чудотворац, Николај који
беше епископ Тмуторокана, Нестор
који написа летопис, Григорије, тво-
рац канона, Теоктист који беше епи-
скоп черњиговски, Онисифор Про-
зорљиви. Ови сви богоносци дођоше
код прелаштенога и помоливши се
Богу, отераше беса од њега, те га ви-
ше не виђаше. Изведоше га напоље и
испитиваху га о Старом Завету, хо-
тећи да од њега шта чују. А он се ку-
њаше да никада није читао књиге: он
који беше наизуст знао јудејске књи-
ге, сад ни једне речи не познаваше и,
просто речено, ниједну (писмену)
реч не знаде, а блажени га оци једва
научише писмености.

И отад се предаде уздржању и по-
слушању, и чистом и понизном живо-
ту, тако да све превазиђе врлином;
доцније га поставише за епископа
Новгорода због његове превелике
врлине. И многа чуда он учини: кад
једном беше суша, помоли се Богу и
сведе кишу са неба, и пожар у граду
угаси. И сад га са Светима поштују,
светог и блаженог Никиту.

*Из Кијево-Печерског
пайиерики*

О ПОКАЈАЊУ

Онај ко жели да се спасе
увек ваља да има срце
спремно за покајање и
скрушавање: „Жртва је Богу дух
скрушен, срце скрушено и пони-
штено не одбацује Бог“ (Пс. 50,
19). У таквој скрушености духа
човек са лакоћом може да безбед-
но пролази крај лукавих замки
ђавола, чије су све снаге управље-
не на то да смуте дух човеков и у
тој смутњи да посеју свој кукољ,
по речи јеванђелској: „Господа-
ру, ниси ли ти добро семе сејао на
својој њиви? Откуда, дакле, ку-
кољ? А он рече им: Непријатељ
то учини.“ (Мт. 13, 28)

Почетак покајања рађа се од
страха Божијег и пажње према
себи, како говори Свети Мученик
Бонифатије: страх Божији је отац
пажње, а пажња - мати унутарњег
спокоја. Страх Господњи буди
уснулу савест, која чини да душа,
као у некој води чистој и непому-
ћеној, сагледава своју незграп-
ност - тако се рађају клице и раз-
растају корени покајања.

Ми целога живота својим падо-
вима греховним жалостимо вели-
чанство Божије па смо зато и ду-
жни да са смирењем просимо у
Господа опроштај дугова својих.
А може ли облагодаћени човек
после пада да се подигне кроз по-
кајање? Може! По Псалмопесни-
ку, „отиснух се да паднем, али ме
Господ прихвати“ (Пс. 117, 13).
Када је Свети Пророк Натан раз-
обличио Давида у греху његовом,
овај се покајао и добио опроштај
(2. Цар. 12, 13). Погодан је за ово
и пример једног пустињака, који
је, пошавши за воду, крај извора

пао у грех. Но, вративши се у ке-
лију, он је увидео своје сагреше-
ње и опет почео да проводи под-
вижнички живот, као и пре. Враг
га је смућивао, предочавајући му
тежину греха и старајући се да га
одвуче од подвижничког живота.
Но, војник Христов постојавао је
на своме путу. Овај случај Бог је
онда открио неком блаженом оцу
и заповедио му да у грех палог
брата прослави због такве победе
над ђаволом.

Када се искрено кајемо у греси-
ма својим и обраћамо Господу
своме Исусу Христу свим срцем.
Он нам се радује, приређује свет-
ковину и сазива на њу пријазне
Му Силе, показујући им драхму,
коју је опет пронашао, тј. царски
лик Свој и подобје (у нама покај-
ницима). Подигавши на плећа за-
блуделу овчицу, Он је приводи к
Оцу Своме. У обиталиште свера-
досних Бог настањује и душу чо-
века који се покајао, заједно са
онима који од Њега нису ни одбе-
гли. И зато не будимо лени да се
обратимо милостивоме Владици
нашем брзо, и не предајмо се ла-
комислености и очајању, због те-
шких и неизбројних грехова сво-
јих. Очајање је најпотпунија ра-
дост за ђавола. Оно је грех к смр-
ти.

Покајање за неки учињени
грех, између осталог, састоји се и
у томе да га човек више не чини.
Као што за сваку болест постоји
лечење, тако и за сваки грех по-
стоји покајање.

*Свети Серафим
Саровски*

ПРЕУЗНОШЕЊЕ ИЛИ ПРЕЦЕЊИВАЊЕ СЕБЕ

Раздражљивост, гнев, нетрпеливост, таштина - разуме се, све су то рђава дела. Али добро је већ то што сте свесни њихове рђавости. Потражите узрочнике њихове и притисните их, па ће и ишчистија ова пропасти сама по себи. Погледајте има ли у Вама прецењивања себе, односно постојања осећаја да, тобоже, представљате нешто значајно, или, да то дефинишемо негативним одређењем, одсуства осећаја да сте нико и ништа. Тај је осећај дубоко скривен, али он управља свиме у животу. Од њега долази први и основни наш захтев - да све буде по вољи нашој, и чим није тако, ропћемо на Бога и на људе се срдно. Одатле и уверење да смо све кадри сами учинити и устројити, и када посегнемо за средствима за која се определимо, очекујемо да ће све бити управо онако како смо замислили. Пошто дело своје отпочињемо без усрдне молитве, и на исти га начин настављамо, и завршавамо га са ропцањем уколико није све онако како смо намислили, у нама се рађа и осећај самодовољности уколико се све одвија по нашој вољи. Бога у свему томе замишљамо као спољашњег посматрача, а не као главног актера. Пажљиво се, дакле, преиспитајте да видите има ли овога у бићу Вашем, и ако тога има макар и у малој мери, постарајте се да оживите у себи осећај своје ништавности у сваком погледу. И свагда се Господу за то молити. И што дубље у себи изградите и убеђење, и осећај да је Господ уредитељ свега и у спољашњем, и у унутарњем животу.

Без Господа се ништа суштаствено добро не може укоренити у нама. Ако је тако, значи да је потребно приволети Му се. Не треба прекидати ни властите трудове и напоре, али полагати наду у њих не смемо; и ништа од тих самих напора не треба да очекујемо, уколико их Господ не благослови.

*Свeтiи Тeофан
Зaйвoрник,
„Азбучник духовног
живога“*

НЕ ИЗБЕГАВАЈ СЛУЧАЈЕВЕ КАДА ТИ СЕ ДАЈЕ ПРИЛИКА ДА УЧИНИШ ДОБРО

Ако хоћеш да напредујеш у врлини без заустављања, треба добро да пазиш и никако да не дозволиш да ти исклизне из руку нешто што ти може дати повод да учиниш добро. Зато не поступају добро они који на путу добродетељи по сваку цену избегавају тешкоће, које би баш могле да им послуже на добро. На пример, ако желиш да стекнеш трпљење не би требало да избегавах оне људе и послове и прилике које те највећма изводе из стрпљења. Напротив, предусрећи их радо, и одлучи да ћеш трпети непријатност, само се припреми да је поднесеш с непоколебљивим спокојством духа. Ако будеш друкчије поступао, никада нећеш стећи трпљење.

Исто тако треба да се односиш према послу који ти се не допада, или сам по себи, или зато што ти га намеће човек кога не волиш, или зато што те одвлачи од посла који се теби допада. Не би требало да се уклањаш од њега, него, напротив, да му приступиш да га радиш и урадиш као да ти је најпријатнији посао и да не бежиш од узнемирења душе које ће ти он донети, нити да помишљаш како би био савршено миран да тога посла није. Иначе, нећеш се никада научити како да подносиш непријатности које ће на тебе наћи, а нећеш имати ни правог мира који желиш, ако из угађања себи бежиш од таквих случајева, јер

савршени мир не живи у срцима оних који угађају себи.

Исто ти то саветујем да чиниш и с мислима које те по који пут нападају и збуњују, на пример, кад се сећаш на људске неправде и на што слично. Не прогони те мисли и не угушуј их док не оду саме због трпљења с којим их подносиш. Нека те смућују и муче, оне ће те уједно учити стрпљивом подношењу непријатности уопште. Ко ти буде о томе говорио друкчије и саветовао да је боље бежати од таквог случајног неспокојства, тај ти саветује да престанеш тежити добротели коју се трудиш да стекнеш.

Истина је да нови војник који није искусан у борби боље чини када бежи од прилика које могу да га збуне, него када им се излаже и када се бори против њих. Ипак, ни он не треба увек да бежи него да поступа пажљиво и опрезно: понекад да прими борбу, а понекад да и не обраћа пажњу на то искушење. Само у односу према телесној страсти није умесно тако поступати; ту бежи од свих случајева које је могу распалити због њене неукротљивости и лужаве подмуклости злог духа, који уме покренути похоту да пошто-пото тражи задовољење.

„Невидљива борба“

*Свeтiи Никодим
Аџиорит*

ЧУДНИ СУ ПУТЕВИ ГОСПОДЊИ

(наставак са 25. стране)

јају у којем су га држали. Пошто је одузетост попустила, дохватио је руком презнојено чело, па га обрисао покривачима. Руке су га јако бољеле око зглобова. Осјетио је да му је пицама влажна. Опицавши је руком, схватио је да му се догодило оно што се назива полуција или истјечење сјемена.

– Шта се ово догађа? – тихо је упитао сам себе, знајући да не зна одговор.

Још није у потпуности дошао себи, али је морао устати и отићи до купатила, све вријеме се бојећи поновног сусрета. Било је око три сата ноћу кад се вратио у собу. Скинуо је плаху са кревета и, умтавши се у ћебе, дуго је лежао анализирајући ново искуство. У неко доба, опет је заспао.

Ујутру, пробудивши се раније, затекао је мајку у кухињи. Суботом, пошто би се вратила са пијаци, обично би поспремала стан и кувала мало свечанији ручак, а поподневне сате би проводила читајући. Заједно су доручковали. Никола је дјеловао присебније него претходних дана без обзира на синоћна дешавања. Завршивши са доручком, упутио се на Аду.

Сунце је неочекивано претворило тај дан у право прољеће, због чега су многи измилили из својих домова. Стигавши до ресторана *Језеро*, одмах се спустио до језера, гдје је одлучио одбацити један дио свог пређашњег живота. Извукао је из ципа сиву кутију од филма за фотоапарат, отворио је и истресао у шаку двадесет таблета и бацио их у воду. На извршење тога чина итекако га је подстакло синоћни догађај. Мало постајавши крај језера, окренуо се и вратио на стазу, те наставио шетњу према банџију. Мислио је на ужасну посјету коју је синоћ имао. Још је био под снажним утисцима који су, на неки начин, разбили осјећање тешког очаја, које је данима господарило њиме.

Много људи је тог дана било на Ади – на шеталишту, на спортским теренима, на травнатим површинама... Никола је полако корачао иза једног младог брачног пара који је неколико корака испред шетао са својим малцем. Иако су га успорили, није их прстигао. Проматрао их је. Одмах у њему оживје сјећање на нерођено дијете, које би, да је рођено, било узроста овог дјечачића који је трчкарао око својих родитеља и

пружао руке ка оцу, молећи га да га носи јер се уморио. Сјетио се и Јелене. Како ли је она проживјела и проживљава тај ужасан гријех? Једном му је рекла да никад себи неће опростити. Он ју је тјешео изрекавши гомилу бесмислених обећања о заједничком животу и дјечи чим се мало осамостале. Неколико мјесеци касније су се разишли. Тада су били поприлично млади, што опет није довољан разлог за оно што су учинили, јер не постоји ниједан разлог да се уништи живот свога дјетета. Не знајући праву истину о абортусу, мислили су да је то једино рјешење.

Сада, док су га проматрале плаве очице овог дјечака, које су преко очевог рамена гледале у њега, био је скрхан болом. Сузе су журнуле низ лице и, осјетивши се немоћним да их сакрије и заустави, спустио се до језера, мало даље од знатижељних погледа случајних пролазника.

Ту доле, на обали, био је сам. Понео се на једну од чуварских осматрачница, сјео, и, окренут леђима свијетлини која је шетала стазом двадесетак метара даље, руком отирао сузе. Још су оне хтјеле тећи, али их он некако присили да стану, а потом је дуго остао сједити и гледати ка другој обали, влажних очију и мутна погледа. Понека суза га превари и клизну низ лице.

Испред њега се простирао живи јесењи пејсаж, некад давно насликан Ријечју Божјом, а сада обучен у шаренило мајсторски нанесених боја, окупаних у сјају подневног сунца. Стабла старих врба и добар дио друге обале огледали су се на површини језера, по којој је једва примјетно, покретано благим вјетрићем пловило опало лишће. Живост и смисао овом врхунском стваралачком дјелу давале су живе људске душе које су се могле видјети на другој страни. Некад раније Никола би гласно изразио своје дивљење или дубоко уздахнуо пред љепотом описаног, или би чак раздраганим покретом показао своју припадност тој слици, коју је сада са великим болом гледао. Јако презирући сам себе у немоћи да себи опрости зла своје прошлости, зајмирио је, не дајући очима да гледају љепоту Божје творевине. Али и у том мраку, осјетио је топле зраке сунчеве свијетлости како га милују по образима. Исто тако су зраке Божје милости погладиле његово срце призивајући га покајању. Али те зраке, невидљиве тјелесним очима и тешке за осјетити човјеку одгојеном у материјалистичком друштву, морале су још мало причекати на његов одговор.

Пошто је провео читав сат на тој осматрачници, кренуо је назад осјетивши велики умор. Ноге, отежале као кладе, једва су га довукле до станице гдје је сачекао аутобус којим се вратио кући. Био је примјетно

малаксао. Тешка душевна стања и ријетки оброци исцрпили су тијело које је свакодневно одлазило у дуге шетње. Кад се вратио кући, мало се окријепио појевши нормалан оброк и отишао у своју собу.

Сједио је за радним столом, загладан у књиге што их је посудио од тета Софије. Нетакнуте су стајале на столу како их је ономад оставио. Прво је узео ону већу, дебљу, коју је чика Милан донио са Свете Горе. Гледао је фотографије неких четврт сата, па онда узео ону другу, мању књижицу и, пруживши своје уморно тијело преко кревета, отворио је и почео читати. Тема га је одмах заинтересовала, јер мисао о смрти и оном свијету често је била присутна код њега посљедњих дана. Са доличном пажњом читао је *Слово о смрти*, светог Јефрема Сирина:

„... Заиста, почетак мудрости јесте страх Господњи. Онај је мудрац који се боји Господа.

А ко се Бога боји, тај држи све заповијести Његове, потпуно твори вољу Његову и извршује ријеч Његову.

Зато задобиј страх Божји, заволи уразумљење и мудрост; ову цијелу и она ће те вјенчати вијенцем живота.

Страх Божји стоји над свим знањима; гдје страха нема, тамо нећеш наћи ничега доброга.

Пут Господњи је прави пут. Њиме ходе мудри. А ко не ходи овим путем, тај блуди по безизлазним биједима...

Заволи страх Божји и иди путем Његовим не клецајући. Тада ћеш обрести стазе живота које ће те привести ка Царству небеском...

Смрт, која је страшна свакоме и која ужасава смртне, представља се као пир богобојажљивоме. Чак се смрт боји да се приближи ономе ко се Бога боји, и само се онда примиче к њему када јој је (Богом) наређено, да разлучи душу његову од тијела...

Ми смо извратили прекрасни поредак Божји и сад се бојимо животиња и бјежимо од њих, зато што је нестало у нама страха Божјег...

Ништа не може одољети страху Божјем, а страх овај побеђује свако мучење, сваку смрт. Ништа не може одољети страху Божјем јер је он опојасан великом силом. Он је раван љубави, а љубав је равна милосрђу, а три ове добродетељи јесу – Божја обитељ.

Ко се боји Бога, тај не може сагрјешити. И ако он уздржи заповијести Божје, то ће бити удаљен од сваког нечестија.

Ко гријеши, од њега је удаљен Бог; и зато га зли дух испуњава страхом; и он увијек живи у мучитељној бојазни.

Пошто смо ми престали бојати се свевлашћу Божју, то је дошао гријех са својим ужасима и навео на

нас страх и трепет. Ко твори гријех, од њега гријех потребује страха и тај мора пред њим дрхтати и скривати га, зато што је гријех – смртни отров. Гријех доноси са собом страх; и чим учинимо гријех, морамо га скривати, зато што гријех не жели да се објави као гнусан и гибелан.

Зато што је гријех гнусан, то се он крије. Зато што је он отров, то се таји. А кад не би био тако мрзак, то он не би искао прикривености; и када не би био тако једовит, то не би желио да остане у тајности. Ко чини гријех, од њега гријех тражи да се боји, да крије у себи гријех и не испољава га, иначе би била јавна гнусоба гријеха. Гријех се боји укора, бјежи од стида, стиди се своје ругобе и не воли да види свјетлост...

Па кад тајно гријешење уноси у грешника толики страх, то како велик је ужас његов када се гријех објави? И кад гријех још овдје (на земљи) баца грешника у ужас, то какво ли мучење производи у њему када стане пред Судију? И лопов и прелубник осјећају стид кад их угледа један човјек; у каквом ли ће стиду стајати тамо када на њих буду гледали и небо и земља!

Ниједна помисао неће тамо остати неоткривена, ниједан поглед очију неће избјегнути од суда. И срамна ријеч, изречена тајно и шапатам, биће у онај дан објављена пред праведним Судијом, који ће тајне судити јавно. Он ће позвати и небо и земљу да присуствују са њим на суду; и горњи и доњи предстаће са страхом и трепетом. И небеске војске и пукови преисподњи устрептаће пред немилујућим Судијом, који ће доћи прашањем ужасом и смрћу.

Небо ће се савити у ужасу; небеска свјетла ће пасти као зрела смоква са смоковнице и као лишће са дрвећа. Сунце ће помрчати од страха, поблиједиће мјесец у дрхату, потамњеће сјајне звијезде у страху пред Судијом. Ужаснуто море усколебаће се, усахнуће, ишчезнуће и нестане га. Прах земаљски биће обузет пламеном и све ће се обратити у дим. Планине ће се растопити од страха као олово у огњу и сва брда као запаљено платно задимиће се и срушиће се.

Устаће Бог на суд и узнијеће се над непријатељима својим. Твар ће бити обузета ужасом и биће као мртва. Устаће Бог на суд и сваки поредак пашће у растројство; и биће за твар неподношљив гњев и јарост Судије. Устаће Бог на суд и небо и земља разориће се, сав свијет разрушиће се, сва љепота његова ишчезнуће...

Када праведници једва могу остати живи посред ужаса суда, то куда ће се сурвати нечастиви и грешници?...

Цар силази са свога мјеста да изврши суд над земљом. С великим страхом и трепетом прате га војске Његове. Ови моћни чиновни долазе да буду свједоци грозног суда; и сви људи, колико их је било и јесте на земљи, стаће пред Цара. Колико их је год било и буде рођених у свијету, сви ће доћи на ово збориште да виде суд.

Зајечаће звук трубе да пробуди оне који су у гробовима и на глас посљедње трубе устаће сви мртваци. На миг Сина Божјега, брже него што је трен ока, сабраће се сви умрли на мјесто суда.

Смрт ће бити обузета ужасом и изригнуће сав свој плијен и неће оставити ниједног мртваца, а да га не изнесе на судилиште. Земаљском праху биће заповијеђено да одијели прах умрлих и неће остати ниједан трун (праха од људских тијела) који се не би јавио пред Судијом.

Кога је прогутало море, кога су прождерали дивљи звјерови, кога су раскљувале птице, ко је изгорио у огњу – сви ће се у најкраћем тренутку времена пробудити, устати и јавити. Онога ко је умро у утроби матери и није ступио у живот, учиниће пунољетним тај тренутак, који ће повратити живот мртвацима.

Младенац чија је мати умрла заједно с њим у вријеме бременитости, јавиће се при васкрсењу савршеним мужем и познаће матер своју и она ће познати дијете своје...

Оној грешници која је избацила из себе зачети плод, да не види овога свијета, тај плод њој неће дати да види нови вијек (ако се не покаје). Као што она није дозволила њему да се наслађује животом и свјетлошћу у овом вијеку, тако ће и он њу лишити живота и свјетлости у оном вијеку. Као што се она ријешила да извргне превише плод свој из утробе, да га сакрије у мрак подземни, исто ће тако она, као мртав плод утробе, бити избачена у таму крајњу. Такова је отплата прелубницама и прелубницама који ударају на живот дјеце своје. Судија ће њих казнити вјечном смрћу, низринуће их у бездан мучења, испуњен зловољом трулежи...

Тамо су праведници велики и именити због праведних дјела, а зли су рђави и ниски због свог порочног живота. Тамо ће, по заповијести Судије, добри бити одлучени од злих и први ће се узнијети на небо, а последњи гурнути и бездан; једни ће ући у царство, а други отићи у пакао. Тада ће једногласно и горњи и доњи ускликнути: *Праведан си Ти, Господе и прави су судови Твоји* (Пс. 118,138). Праведан је Господ и прав. „Ко је творио добро, томе је добром и плаћено“ – рећи ће они који стоје са десне стране Судије. „Ко је творио

зло, томе је злом и плаћено“ – рећи ће они с лијеве стране...

Ко је на земљи гријешно и вријеђао Бога и крио недјела своја, тај ће бити вргнут у таму крајњу, гдје нема ниједне луче свјетлости. Ко је скривао у срцу свом лукавство и у своме уму завист, тога ће сакрити страшна дубина пуна огња и пепела. Ко се предавао гњеву и није имао љубави у срцу своме, тај ће бити предан ангелима (сатаниним) на жестоке муке.

Ко није дијелио хљеба свога са гладнима, није помагао нуждом гњеченога, тај ће у мукама вапити и нико га неће чути.

Ко је у богатству своме проводио живот сластољубиво и раскошно и није отварао врата своја биједницима, тај ће у пламену просити себи једну кап воде и нико му је неће дати.

Ко је скрнављив уста своја псовкама и језик свој хуљењима, тај ће потонути у смрадни кал и биће лишен могућности да отвори уста.

Ко је грабио и угњетавао друге и дом свој богатио неправедним имањем, тога ће повући к себи немилостиви демони и његов удно биће уздисање и шкргут зуба.

Кога је овдје распаљивала срамна похота сладострашћа и прелубочинства, тај ће заједно са сатаном вјечно горити у геени.

Ко је преступао забране од свештеника и потирао заповијести самога Бога, тај ће бити подвргнут најтежим и најужаснијим од свих мучења.

Бог од Бога, истинити Бог од истинитога Бога! Исповиједамо да си Ти – преблаги Бог. Нека нам помогне благост Твоја и не допусти да би ми са сатаном заједно пошли у ад и муку. Знамо да си Ти милосрдан; осјени нас крилима Свога милосрђа. Исповиједамо да си Ти свјетлост, а ми слуге, које стоје под Твојом руком; не допусти да нас од тебе истргне лукави и сачувај нас од противљења Твојој власти. Знамо да си Ти праведан; буди нашом правдом, Господе! Знамо да си Ти наш Спаситељ; спаси и избави нас од лукавога. Славимо Те, Свесветога; освети нас Својим тијелом и крвљу. Да Ти запоју хвалу Тобом испуњени, који једу Тијело Твоје и пију драгоцјену Крв Твоју. Теби наша хвала, а нама милост Твоја, Преблаг, Милосрдни према грешницима! Амин.

наставак у следећем броју

СЈЕЋАЊЕ

† АЊА ЈЕФТИЋ
(1980 - 2008)

Наша драга Ања трагично је преминула 11. децембра 2008. године у саобраћајној несрећи наомак Требиња. Заупокојена Литургија служена је 12. децембра у Манастиру Тврдош, гдје је обављено опијело и сахрана.

Ања Јефтић рођена је на Св. Луку, 31. октобра 1980. године у Сарајеву. До 1995. године и свршетка рата у БиХ живјела је у Илијашу, а после потписивања Дејтонског споразума са породицом се преселила у Требиње. Ту је завршила општу гимназију, а потом је 1999. године положила пријемни испит на Одсеку за српски језик и књижевност Филозофског факултета у Бањој Луци.

Четворогодишњи студиј крунисан је дипломским радом из предмета Српска књижевност средњег вијека, код проф. др Луке Шекаре, на тему: *Личности и дјело инока Исаје у историји српске књижевности и културе*. Дипломски рад је одбранила на Видовдан 2004. године. Дипломирала је са просјечном оцјеном 9,50 и тако постала добитник Златне плакете Универзитета у Бањој Луци, која је намијењена најбољим студентима Универзитета.

У новембру 2004. године уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, Одсек наука о књижевности. Наредних годину дана провела је у Београду, слушајући предавања и полагајући испите. У јуну 2007. године прихваћена је пријава магистарске тезе под називом: *Водич по Свјетлој земљи Гаврила Тадића и дружи сродни сјиси у српској традицији*, под менторством проф. др Томислава Јовановића.

Још у току студија почела је да ради као спољни сарадник за бањалучки часописа Патриот, у којем је од 2003. до 2005. године објављивала чланке из историје српске књижевности. Од 2004.

године постаје и извршни уредник богословско-филозофског часописа Видослов, који ће уређивати све до краја живота, од његовог 33. до 45. броја.

Приредила је и објавила 2004. године и бесједе, интервјуе и предавања епископа Захумско-херцеговачког и приморског Григорија, у књизи *Долази час и већ је наступио*, а у издању Манастира Тврдоша, Херцеговачке Грачанице и Братства Светог Симеона Мироточивог.

Од 2005. године асистент је на Одсеку за српски језик и књижевност на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Изабрана је за асистента на предмету *Српска књижевност средњег вијека*, код проф. др Бранка Летића.

Ања је била уистину свестрано обдарена личност. У жижи њеног научно-истраживачког рада било је бављење српском, и шире словенском, медијевистиком, нарочито бављење културолошком, књижевним и филолошким специфичностима друге половине српског 14. вијека, покрета исихазма и византијском-српским и српко-руским паралелама. С тим у вези је, ради учења руског језика, током 2008. године боравила два мјесеца на студијском усавршавању у Петрограду, као стипендиста Министарства науке и технологије Републике Српске.

Поред осталог, и стваралачки се бавила књижевношћу. Писала је поезију и прозу, објављивала је путописе и приказе књига. Била је лектор и коректор, сарадник свог духовника и епископа, владике Захумско-херцеговачког и приморског Григорија.

Сви ми који смо је добро познавали, оног трену када смо сазнали да се упокојила, схватили смо да за њу другог пута и није било, осим пута ка Христу у Царство Небеско. Ту, крај Њега, осјетила је Присуство јаче него иначе. Као тиха свјетлост уподобила се Свјетлости Тихој, Једином Човјекољупцу, Господу и Спасу нашем Ијесу Христу. И настанила се у Царству, без бола, туге и уздаха.

Волимо је вјечном љубављу и надамо се сусрету код Дародавца свих добара када ћемо јој рећи колико нам је значила, она на чијем лицу се одражавала истинска боголикоост и богочежњивост.

Нека је блажен помен души твојој праведној, мила наша!

Д.Ј.

СЈЕЋАЊЕ

† АЛЕКСАНДРА
ПЕТРОВИЋ
(2002 - 2008)

Молим ти се драги Боже за рајско насеље нашој драгој Александри

26. новембра навршило се 6 дугих година без вољене наше Александре.

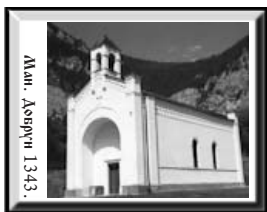
Александра, јагње мило, 6 година ево већ је а још не добијамо одговор од инспектора шта си коме крива. Умела си да волиш и старо и младо. Сви су теби били драги. Волела си другарице и поштовала учитеље. Све си нас слушала и учила све што је Богу мило, да поштиш и Богу се молиш за све нас. И за тату кад путује и за маму кад је глава боли и за баку да оздрави кад се разболи. И за све се редом молила и све волела. Али се нађе неко чудо што му то све смета.

Драги Боже, молимо те, пошљи нам снаге да овај бол издржимо. Опрости нам наше грехе а нашој драгој Александри подари рајско насеље. Да се весели са анђелима, тамо где је вечна радост. Молимо ти се, ми грешни, научи нас милости твојој. Амин.

Волимо те, Александра наша мила. Ти си у нашим срцима где год да смо.

Бака се моли и узда у драгог Бога и Мајку Свету, да те види у Рају. Смилиј ми се драги Боже, грешној.

Александра, твоји најнај дражи

ДАБРОВ

ИНФОРМАТОР

Број 38

САВИНДАНСКА ПОСЛАНИЦА

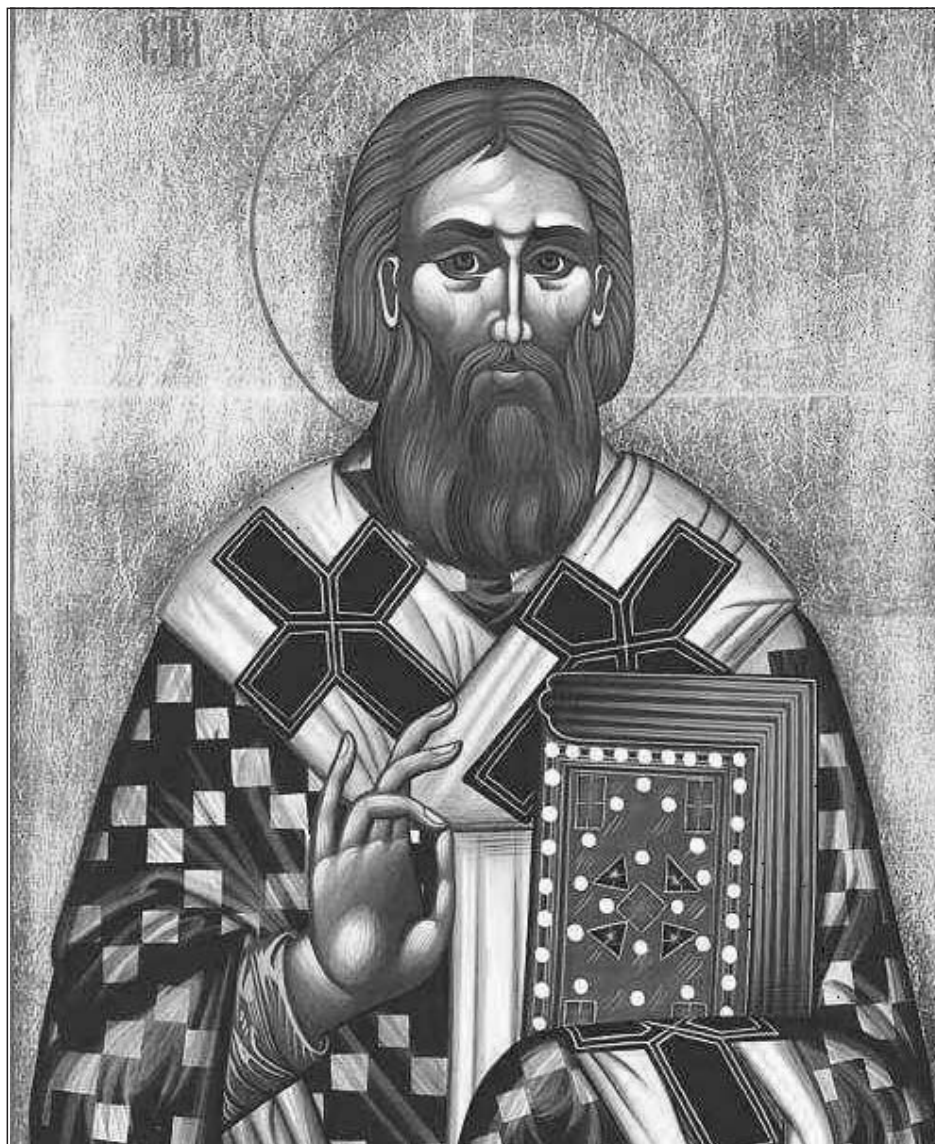
**НИКОЛАЈ
ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ
СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ
МИТРОПОЛИТ ЕПАРХИЈЕ
ДАБРОБОСАНСКЕ,
СВЕМУ СВЕШТЕНСТВУ,
МОНАШТВУ И
БЛАГОЧЕСТИВОМ
НАРОДУ СРПСКОМ,
БЛАГОДАТ, МИЛОСТ И
МИР ОД БОГА И
СВЕТОГА САВЕ
УЗ СВЕРАДОСНИ
ПОЗДРАВ:**

**БОГОМ ВАМ
БЛАГОСЛОВЕНА
КРСНА СЛАВА
- СВЕТИ САВА!**

Драга дјецо духовна,

Жао ми је што не могу бити с вама свугде и на сваком месту док светкујете школску и општу народну славу - Светога Саву.

Зашто сви, а нарочито деца, воле Светога Саву? Зашто га с великом љубављу дочекују и прослављају? Зато, јер је Свети Сава најлепше Дете које је родила српска мајка!

Ви већ добро схватате да ја не говорим о спољашњој лепоти овог српског Светитеља и Кнеза из лозе Немањића. Нема сумње, он је имао и спољашњу лепоту, која је привлачила свакога ко га је својим очима видео, својим ушима слушао и својим срцем се дивио. Дакле, не мислим на лепоту коју прашина прља, болест квари, смрт уништава и гроб са земљом изједначава. Због такве лепоте једва бисмо Светога Саву могли славити, а најмање називати Светим.

Наш Светитељ је имао једну другу лепоту која нити се мења, нити пролази. То је унутарња лепота, духовна лепота једног Божјег човека. Та лепота је лепша од пољског цвећа и од дуге небеске. Јача је од смрти, и трајнија од времена.

Његова лепота се најпре види при избору између два добра. Он је имао да бира између царства земаљског и Царства небеског. Када је био, драга децо, ваших година, отац му је поверио једну област у Херцеговини да се учи и вежба у управљању државом, али је он у срцу своје гајио нешто више и трајније - како се стиче Царство небеско. Растко Немањић је изабрао ово друго, веће, трајније, вечније. У нашој историји много година доцније, као и Растко, исто је поступио један витешки Кнез српски. Био је то Свети Кнез Лазар Косовски, који је рекао:

„Земаљско је за малена царство, а небеско увек и до века.“

Живимо у материјалистичком времену, па је управо сада значајно да знате како је Свети Сава изабрао Царство небеско, пре него би се определио за неко овоземаљско царство, а могао је. И пред Косовску битку са Турцима, Свети Кнез Лазар се

такође определио за Царство небеско. Ето лепих примера српском народу у овом варљивом времену - да Срби размишљају и одлуче се коме треба служити! То се може учинити на разне богоугодне начине, само о овоме треба мислити, владати се према узвишеним светосавским идеалима. У свему овоме потребна је смерност човека, која га води вољи Божјој. Када читамо Оченаш, молимо се: „Нека буде воља Твоја!“ А извршавање воље Божје значи још и драговољно служење другим људима, својим ближњима.

Растко, што је крштено име највећег Српског Детета, напустио је родитељски дом и са монасима Русима упутио се у Свету Гору, да би се обукао у црну монашку ризу и предао се потпуно вољи Божјој и претпостављеним, искусним у духовном животу, монасима: Русима у Русику и Грцима у Ватопеду. Овде се

учио свему ономе што краси монаштво светогорско. Из овог разлога су молитва, пост и дуги подвизи били код њега веома пријемчиви, и убрзо је манастирској сабраћи био пример за углед. Трудио се у свима испосничким подвизима, и о свему томе допирале су вести и до Немањине породице у Србији. Сва је монашка послушања вршио овај млади кнез Немањић, и није их се стидео. Сав изнемогао од поста, неиспаван од бдења и молитава, искрвављених и босих ногу корачао је по оштром светогорском камењу; био је слуга свију, па и мањих од себе, покоран свима. То је пут који води небеској слави бившег Растка Немањића, господина и господског сина.

У овом тренутку хоћу да нарочито напоменем вама, српска децо: мислите о овим идеалима, и напомињите их себи у срцу и владајте се према њима. Ако хоћете да будете добра деца својих родитеља, узорити хришћани, деца Оца Небеског, добри ученици, ваљани грађани и родољуби, честити и корисни људи сутрашњице, када порастете и заснујете своје породице и отворите радна места, знајте да најпре морате имати смерност Светога Саве. Смерност његова говори вам - не тражите господарење, него служење. Управо то и од вас очекује овај велики српски Светитељ, просветитељ, законодавац, књижевник и учитељ свију. Он вам је благословио породично гнездо где сте рођени и однеговани, основао вам Цркву и установио школу. То тројство, породица, Црква и школа, он је објединио, и то тројство увек је актуелно и мора свагда бити у међусобној вези и садејству.

У Цариграду је недавно одржан састанак поглавара свих Помесних Цркава, који се у својој Поруци обраћају и младима: „Нашу пажњу усмеравамо посебно на младе, и позивамо их да активно учествују како у богослужбеном и освећујућем животу, тако и мисионарском и социјалном раду Цркве, и да предњу изнесу своје проблеме и ишчекивања, с обзиром на то да представљају не само будућност, већ и изражавају садашње стање Цркве“. Ово што препоручују поглавари Помесних Цркава, својевремено је било дело и задатак Светога Сава. Он је изграђивао Цркву Божју у народу, подизао је цркве и манастире по српским земљама, зидао школе и болнице, градио државу на добрим темељима и изграђивао душу народну.

Данас неки млади људи седе скрштених руку поред животног пута и смишљају како ће коме да напакују, и доносе одлуку коме ће и на који начин своје ближњем наудити. Наше време је пуно таквих несрећних догађања по све нас, а нису примерена народу из кога потичу.

Свети Сава није био такав. Он је јасно запазио да је човеков живот кратак и да је прави човек позван да нешто добро гради и уради. Затим, он је стварао и ствара, зидао и зида. Он је био највреднија пчела која је оставила пуну кошницу меда, увек пуну, да би се из ње хранила српска деца, а и данас се хране. Опет велим, драги моји, запамтите ово и поново велим - запамтите. Иначе, о делу Светога Сава могло би се говорити данима, и ја вас, драга деца, упућујем да о њему и његовим остварењима по српски народ читате на часо-

вима у школи или на факултету, као и у породичном кругу дома.

Свети Сава је увек био и остао наш савременик, увек био и остао ваш вршњак, деца наша драга, вазда дете. А Господ Христос је рекао: „Ако не будете као деца, нећете ући у Царство небеско“ (Матеј 18,3). Ову поруку Спаситељеву Свети Сава је свесрдно примио. Он је и данас чедо Божје, у Царству Христа свога љубљенога. Он је жив на небесима и моћан на земљи. Он није неки човек који је био и прошао, у смислу да су га сви заборавили и да га се нико више не сећа! Он живи и сада као што је живео пре осам векова, и радује се нашем успеху. Сава је најлепше Дете које је мајка српска родила, Анђео народа српског, Анђео деце српске. Зато га сви искрено волимо и прослављамо.

Трудите се да и ви сви стекнете ову небеску лепоту. У данашњем времену он је најпотребнији нама, нашој Отаџбини, нашим породицама, нашој Српској Цркви и нашим српским школама, тој тројци које би требало да увек буду и јединица.

Честитајући вам Крсну славу Светог Саву, ја вас још једном молим да не трчите за лепотом земаљском, пролазном, која је само сенка, само варка. Него радије јурите за лепотом непролазном, лепотом душе и карактера, духовном лепотом данашњег Светитеља српског. У вашем труду нека вас увек благосиља Свети Сава Српски!

Поздрављам све вас радосним поздравом: Срећна вам Крсна слава - Свети Сава!

О Светом Сави, 2009. године

**+ МИТРОПОЛИТ
ДАБРОБОСАНСКИ
НИКОЛАЈ**

НОВИ СВЕШТЕНИК СРЕДОЈЕ АНДРИЋ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај служио је у недјељу, 2. новембра, Свету архијерејску литургију у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, уз саслужење осам свештеника и једног ђаконa Митрополије дабробосанске.

Током литургије митрополит Николај је у чин свештеника рукоположио ђаконa Средоја Андрића и поставио га за пароха у Вишеграду.

Господин Николај честитао је свештенику и бесједио о узвишености свештеничког позива.

Митрополит Николај је у петак, 31. новембра, на празник Светог апостола и јеванђелисте Луке и Светог Петра Цетињског, на Цетињу служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење Његовог високопреосвештенства митрополита црногорско-приморског господина Амфилохија и Њихових преосвештенстава епископа будимљанско-никшичког господина Јоаникија, липљанског господина Теодосија, диоклијског господина Јована и умировљеног захумско-херцеговачког господина Атанасија.

РЕКОНСТРУКЦИЈА И РЕСТАУРАЦИЈА САБОРНОГ ХРАМА У САРАЈЕВУ

У току су радови на реконструкцији и рестаурацији Саборне цркве Рођења пресвете Богородице у Сарајеву за које су потребна средства од око два милиона КМ.

Старјешина Саборне цркве свештеник Борислав Ливопољац рекао је да већ низ година постоје разна оштећења у виду пукотина на темељима, прокишњавања крова, напрлина и пукотина на сводовима и луковима, те да се она увећавају и умножавају и тиме угрожавају храм.

Према његовим ријечима, комплетни радови на реконструкцији и рестаурацији храма, уколико буду обезбијеђена потребна средства, могли би да буду завршени у наредне три године.

„Тренутно се изводе радови на реконструкцији темеља цркве и то са спољне стране. Прошле године обављено је испитивање тла и темеља цркве. То је радио Грађевински факултет из Сарајева и ти истражни радови плаћени су више од 35.000 КМ“, рекао је Ливопољац.

Истакавши да се Црква обратила за помоћ свим нивоима власти од општина Стари Град и Центар, преко Града Сарајево и Кантона, до нивоа Федерације БиХ и БиХ и упознала их са проблемом, Ливопољац је рекао да је Кантонални завод за заштиту споменика Сарајево издвојио 60.000 КМ за санацију темеља храма са спољашње стране.

„Наредних дана требало би да буде потписан уговор о радовима на санацији темеља стубова у унутрашњости храма који ће коштати око 40.000 КМ и та средства ће обезбиједити Црквена општина Сарајево - Саборна црква из добијених донација“, изјавио је Ливопољац.

Он очекује да ће сљедеће године почети обнова сводова, стропова, лукова и зидова цркве.

„Након тога би требало да почну радови на изградњи подног гријања и реконструкцији електроинсталација. Послије тога слиједе конзерваторско-рестаураторски радови везани за осликавање цркве, чишћење, односно скидање патине са иконостаса итд“ - појаснио је старјешина Саборне цркве.

Према његовим ријечима, за предвиђене радове Црквена општина обезбиједила је све пројекте за шта је издвојила више од 60.000 КМ.

„Окончањем ових радова храм би требало да зисија оним сјајем који и заслужује и поново постане најлепши вјерски објекат у БиХ и оправда предратни назив нова или господска црква“, истакао је Ливопољац.

Он је подсетио да су на Саборној цркви послје рата неколико пута обављане адаптације, прије свега обнова фасаде и кровне конструкције, али да је највећи пројекат било освјетљење храма, које је званично пуштено у рад у јануару ове године.

„Комплетан пројекат коштао је 200.000 КМ, од чега је кантон Сарајево дао 120.000, Град Сарајево 58.000 КМ, а остало Црквена општина.

У ПОСЈЕТИ СПЦО У БЕЧУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај боравио је од петка, 7. новембра, до недеље, 9. новембра, у посјети Српској православној црквеној општини у Бечу.

Митрополит Николај је у суботу, 8. новембра, на Митровдан, у бечком храму Васкрсења Христовог, а у недељу, 9. новембра, у храму Светог Саве, служио свете архијерејске литургије, уз саслушање свештенства Српске, Руске, Бугарске и Цариградске патријаршије.

Господин Николај је дипломираног теолога и докторанта Слађана Васића на Митровдан рукоположио у чин ђакона, а у недељу у чин презвитера.

Митрополит Николај је у пригодним бесједама присутном народу пренио благослов и поздраве Његове светости патријарха српског господина Павла.

Подсетио је да се из Дабробосанске митрополије у вријеме грађанског рата иселило 280 000 вјерника у разне крајеве свијета.

Истакао је да главни задатак Срба треба да буде умножавање породица, јер су од 1941. године изгубили око 10 милиона душа.

Митрополит је захваљан Богу што Срби у Бечу имају три своја храма и што се храмови граде свуда, али је нагласио, да првенствено морамо властити дом учинити црквом у малом.

„Родитељи су увијек били најтоплији учитељи и зато дјецу треба тако васпитавати да прво поштују своје родитеље“ - нагласио је господин Николај и посавјетовао све Србе у расејању да се труде да служе за примјер свима другима и да увијек буду са свима у dobrим односима.

СВЕТА АРХИЈЕРЕЈСКА ЛИТУРГИЈУ У ХРАМУ СВ. ВЛМУЧ. ГЕОРГИЈА У МИЉЕВИЋИМА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 16. новембра, на православни празник Обновљења храма Светог великомученика Георгија - Ђурђиц, у храму Светог великомученика Георгија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење пет свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Ђурђиц је и крсна слава храма, па је митрополит Николај освештао славско жито и преломио славски колач, након чега је обављена литија око цркве.

На литургији је пјевало Српско пјевачко друштво „Слога“ из Сарајева, под диригентским вођењем ђакона Душка Сандића.

Митрополит Николај је, након што је свештенству и парохијанима честитао славу, у пригодној бесједи говорио о светом великомученику Георгију.

Храм Светог великомученика Георгија у Миљевићима, који је модификована копија Старе српске цркве Светог Архангела Михаила у Сарајеву, освештан је прошле године. Темелји цркве освештани су 2000. године, а освештао их је Његово преосвештенство епископ захумско-херцеговачки господин Григорије.

Осим централног олтара посвећеног светом Георгију, црква има и два споредна олтара, који су посвећени светом свештеномученику Петру Дабробосан-

ском и светом мученику Вукашину.

Црквена општина у Источном Новом Сарајеву основана је 1996. године, након егзодуса Срба из Сарајева последице потписивања Дејтонског споразума.

Након што је већи дио тадашње Црквене општине Ново Сарајево припао Федерацији БиХ, а мањи Републици Српској /РС/, дотадашњи парох долачки протојереј-ставрофор Војислав Чаркић прелази са избјеглим народом у РС и у Миљевићима подиже капелу и тако формира нову црквену општину и парохију.

Парохија је тада имала 230 домаћинстава чији се број из дана у дан повећавао након што су Срби који су избјегли из Сарајева одлучили да ту живе, тако да она данас има више од 600 домаћинстава.

ЦРКВА СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ОСИЈАМА КОД КАЛИНОВИКА

У мјесту Осија, општина Калиновик, парохија миљевинска, завршена је изградња храма посвећеног Светој Тројици и парохијског дома - задужбине породице Драшковић.

Преостало је да у храму и парохијском дому буду завршени унутрашњи радови како би на прољеће наредне године могли да буду освештани.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај сјетио је Осија у уторак, 18. новембра, гдје су га парох миљевински јереј Душко Лаловић, члан Грађевинског одбора Миодраг Драшковић и члан Црквеног одбора из Миљевине Жељко Шарић упознали са радовима.

Градња цркве почела је 2007. године, а исте године је њене темеље 4. августа, на празник Свете Марије Магдалене - Благе Марије, освештао митрополит Николај и служио Свету архијерејску литургију. Господин Николај је након литургије служио помен за 21 становника села које су 1992. године побиле муслиманске снаге.

Мјештани Осија страдали су и у Другом свјетском рату, а храм се подиже у помен свих преминулих чланова породице чији су посмртни остаци сахрањени на гробљу поред цркве.

Кум цркве је Раде Ђорић са Врела Босне, а кум звона Вукић Распоповић из Подгорице. Храм је изграђен прилозима вјерника прикупљеним од Требиња до Новог Града, из Црне Горе, Србије, Аустралије, Канаде и САД, а за све активности највише је труда уложио Данислав Драшковић.

Намјера је иницијатора градње храма и уређење порте и изградња око 1500 метара пута до магистралног пута Сарајево - Фоча.

СЛАВА СТАРЕ ЦРКВЕ У САРАЈЕВУ

Стара српска православна црква Светог архангела Михаила на Башчаршији у Сарајеву прославила је у петак, 21. новембра, крсну славу Сабор светог архангела Михаила и осталих небеских сила бестјелених Аранђеловдан.

Свету архијерејску литургију служио је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење пет свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је освештао славско жито и преломио славски колач, те честитао свима који Аранђеловдан славе као крсну славу.

У пригодној бесједи господин Николај је истакао да када читамо молитву за славско жито читамо је и за живе, који су трпезу припремили, а и за преминуле, јер за Бога нема мртвих. Митрополит Николај је додао да смо сви под гријехом и да нам је задатак да се Богу молимо.

Подсјетио је да Стара црква потиче још из 15. вијека, прије долазка Турака у ове крајеве, и да је као најстарији храм у Сарајеву свједочанство вјере српског народа.

НОВИ ПОСЛЕНИЦИ НА ЊИВИ ГОСПОДЊОЈ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедјељак, 24. новембра, на православни празник светог Стефана Дечанског - Мратиндан у храму Свете Тројице у Рогатици служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење шест свештеника и два ђакон Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је у току литургије рукоположио ђакон Младена Микавицу из Рудог у чин свештеника, а Миљана Рађеновића из Рогатице у чин ђакон.

У пригодној бесједи господин Николај је говорио о животу и дјелу Стефана Дечанског.

Честитајући свештенику Младену Микавици и ђакону Миљану Рађеновићу рукоположење, митрополит Николај им је скренуо пажњу да су они будући пастири Христовог стада, нагласивши да је свештенички позив један од најодговорнијих, јер су свештеници задужени да се брину о душама својих вјерника.

Господин Николај је у недјељу, 23. новембра, служио Свету архијерејску литургију у манастиру Успенија Пресвете Богородице у Добруну у току које је у чин ђакон рукоположио Младена Микавицу.

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ „ЗАБОРАВЉЕНИ ЗЛОЧИН - СТАРИ БРОД“

У манастиру Успенија Пресвете Богородице у Добруну промовисана је књига „Заборављени злочин - Стари Брод“, коју су, уз благослов Његовог високопреосвештенства митрополита дабробосанског господина Николаја, издали Издавачка кућа „Дабар“ и Српско соколско друштво „Соко“.

Књига је зборник стручних радова са научног скупа који је љетос одржан у Рогатици, а у којем се из историјског угла гледа на покољ око 6 000 српских цивила који су починиле усташке јединице Јуре Францетића у прољеће 1942. године у селима Стари Брод и Милошевићи, на обали Дрине, низводно од Вишеграда.

У књизи су забиљежена и свједочења ријетких преживјелих који потврђују и њемачке изворе да се бјежећи од усташке каме у набујалу Дрину заједнички бацило више од 300 српских дјевојака.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ РУКОПОЛОЖИО ЂАКОНА МИЉАНА РАЂЕНОВИЋА У ЧИН СВЕШТЕНИКА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у сриједу, 26. новембра, на православни празник светог Јована Златоустог, у цркви Светог пророка Илије у Сокоцу, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење пет свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је током литургије рукоположио ђакона Миљана Рађеновића из Рогатице у чин свештеника.

Господин Николај честитао је свештенику Миљану Рађеновићу рукоположење и благословио његов будући свештенички рад, нагласивши да увијек, прије свега, треба да служи Богу, својој светој Цркви и својим вјерницима, те да буде узор хришћанског живота.

Миљан Рађеновић ће бити свештеник у храму Светог Пантелејмона на Вучијој Луци, општина Источни Стари Град.

ПОСЕТА ОТПРАВНИКА ПОСЛОВА АУСТРИЈСКЕ АМБАСАДЕ У БиХ МИХАЕЛА ВЕНИНГЕРА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 27. новембра, у својој резиденцији у Митрополији у Сарајеву примио отправника послова амбасаде Аустрије у БиХ господина Михаела Венингера.

Митрополит Николај је упознао госта са веома добрим односима црква и вјерских заједница у БиХ.

На састанку је било ријечи и о Српској православној цркви /СПЦ/ у Аустрији и животу српских православних вјерника у тој земљи.

Венингер, као веома добар познавалац српског народа и СПЦ, рекао је у разговору са митрополитом Николајем да му је познато са каквим се проблемима СПЦ и њени вјерници сусрећу на Космету.

Венингер је носилац Ордена Светог Саве првог степена, који му је уручио Његова светост патријарх српски господин Павле док је био аустријски амбасадор у Београду 1993. године.

ИЗДАВАЧКА КУЋА „ДАБАР“ ПРОСЛАВИЛА КРСНУ СЛАВУ

Издавачка кућа Митрополије дабробосанске „Дабар“ прославила је у суботу, 30. новембра, крсну славу - Светог апостола и јеванђелиста Матеја.

Освећење славског жита и ломљење славског колача обавио је парох из Рудог протојереј-ставрофор Саво Брадоњић.

У протеклих 11 година издавачка кућа „Дабар“ штампала је 37 бројева часописа „Дабар“, чији је уредник игуман манастира Добруна синђел Калистрат Бабушић, а редакцију чине бројни свештеници и монаси Митрополије дабробосанске и новинари из Вишеграда.

Према ријечима дугогодишњег члана редакције и искушеника манастира Добрун Ђорђа Ђурића, осим овог афирмисаног духовног часописа, „Дабар“ је до сада објавио 35 књига духовног садржаја и стручне књиге за потребе Богословије и Богословског факултета у Фочи.

Технички уредник свих „Дабрових“ издања синђел Јован Гардовић најавио је да ће редакција ове издавачке куће почетком наредне године из манастира Добруна преселити у нове просторије, у склопу конака манастира Светог Николаја у Добрунској Ријеци, код Вишеграда, метоха манастира Добруна.

УПОКОЈИО СЕ У ГОСПОДУ ПАТРИЈАРХ МОСКОВСКИ И ЦЕЛЕ РУСИЈЕ АЛЕКСЕЈ II

МИТРОПОЛИТОВО САУЧЕ- ШЋЕ РУСКОМ АМБАСАДОРУ У БИХ ПОВОДОМ СМРТИ ПАТРИЈАРХА АЛЕКСИЈА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај упутио је саучешће Његовој екселенцији амбасадору Руске Федерације у БиХ господину Константину Шувалову поводом смрти Његове светости патријарха московског и све Русије Алексија II.

„У овом тешком часу по православној Руској цркви, али и по цијели православној хришћанској род, изражавамо Вама лично, а преко Ваше Екселенције и цијелом богољубивом руском народу, наше искрено саучешће и дубоко жаљење због овог великог губитка" - стоји у митрополитовом писму саучешћа руском амбасадору у БиХ.

Митрополит у писму наглашава да је патријарх Алексиј био велики човјек, истински свједок Христов и проповједник Христове вјере, наде и љубави, борац за чистоту вјере православне и јединство хришћанске Цркве, искрени пријатељ Српске православне цркве у цјелини, што је и показао небројено пута.

„Сјећамо се његове несебичне подршке у најтежим временима грађанског рата у нашој земљи, када је искрено настојао да се нађе пут ка истинском и праведном миру, као и његовог дирљивог односа према колијевци српског народа и српске Цркве - Косову и Метохији. Осјећајући овај губитак као свој, истински саосјећамо са народом Руске Федерације, молећи се Васкрситељу нашем Господу Исусу Христу, да слугу свога Алексија

прими у своје Божанско наручје и дарује му покој и Царство небеско" - истакао је митрополит Николај.

У СТАРОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ У САРАЈЕВУ ОДРЖАН ПОМЕН ПОВОДОМ УПОКОЈЕЊА ПАТРИЈАРХА АЛЕКСИЈА II

Поводом упокојења Његове светости патријарха московског и све Русије Алексија II одржан је помен у суботу, 6. децембра, у Старој православној цркви Светог архангела Михаила у Сарајеву.

Помен је служио Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај, уз саслужење сарајевског свештенства.

У пригодној бесједи митрополит Николај је говорио о величини и значају који је за вријеме овоземаљског живота дао упокојени патријарх Алексиј II напретку Руске православне цркве и православља у свијету.

„Када је он служио литургије храмови су увијек били пуни народа" - рекао је митрополит Николај.

Господин Николај посебно је истакао велику љубав коју је патријарх Алексиј II показивао према српском народу и Српској православној цркви, додавши да је вијест о његовом упокојењу у српском народу и Српској православној цркви примљена са великом тугом.

Митрополит Николај је рекао да је намјеравао да патријарха Алексија II одликује Златним орденом Светог Петра Сарајевског.

Нагласио је да су у Митрополији дабробосанској и другим епархијама у 12.00 часова звона са црквама и

манастира објавила упокојење патријарха Алексија II, те да су одржали помени.

Његова екселенција амбасадор Руске Федерације у БиХ господин Константин Шувалов рекао је да је патријарх Алексиј II био „заиста велики патријарх".

„У вријеме док је он био патријарх број православних храмова у Русији порастао је за три пута, са 10 000 на 30 000. Прије 20 година, када је он постао патријарх, није било више од 20 манастира, сада их је око 750" - истакао је Шувалов.

Према његовим ријечима највећи успјеси патријарха Алексија II били су што се руски народ вратио Цркви и спајање Руске православне цркве у Русији и Руске православне цркве у иностранству.

„То се ријетко дешава у свијету препуном раскола међу црквама и то што се десило право је чудо" - нагласио је Шувалов.

Према његовим ријечима, патријарх Алексиј II био је велики ауторитет, не само код православца, него и код других вјера у Русији.

„Садашња туга у цијелој Русији само говори колико је велики био његов ауторитет" - рекао је Шувалов.

Он је навео да је патријарх Алексиј II био истакнути фактор свјетовног православног свијета, те заштитник и проповједник истинске православне вјере и није допуштао да она буде изопачена.

„Он је био човјек који је промовисао православну вјеру и мир у свијету" - истакао је Шувалов.

Руски амбасадор у БиХ подсјетио је да је патријарх Алексиј II био истински пријатељ Срба и српског народа, те да је био познат његов чврст став што се тиче Косова и Метохије.

Он је захвалио митрополиту Николају и српском народу на исказаном сасјећању поводом упокојења патријарха Алексија II.

У ЧИН СВЕШТЕНИКА РУКОПОЛОЖЕН ЋАКОН МЛАДЕН ДРОБЊАК ИЗ МОКРОГ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недељу, 7. децембра, у храму Успенија Пресвете Богородице у Мокром, општина Пале, служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење седам свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај је током литургије у чин свештеника рукоположио ђакон Младена Дробњака из Мокрог, који ће бити парох у храму Светог великомученика Георгија у Миљевићима, општина Источно Ново Сарајево.

У пригодној бесједи господин Николај је присутним вјерницима у храму указао на важност поста у православљу, током којег настојимо душу сачувати од гријеха, а тијело од овоземаљских уживања.

Митрополит Николај је поручио да све то чинимо да би се што достојнији причестили тијелом и крвљу Господа Исуса Христа.

Протумачио је одјељак из Јеванђеља по Луки, који је прочитан на литургији, а у којем се говори о милостивом Самарјанину, нагласивши значај тјелесног милосрђа у хришћанству.

Честитајући новорукоположеном свештенику Дробњаку рукоположење, господин Николај му је рекао да током служења свом народу и Цркви увијек мора имати на уму ријечи Господа Исуса Христа да је душа човјечија скупља од цијелог свијета.

ОДРЖАНА АКАДЕМИЈА ПОВОДОМ 100 ГОДИНА СОКОЛСТВА У ВИШЕГРАДУ

У препуној сали Народног дома манастира Добрун у уторак, 16. децембра, одржана је свечана академија поводом 100 година од оснивања соколског покрета у Вишеграду.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај и председник Српског соколског друштва „Соко“ из Добруна Хаџи Благоје Андрић подсјетили у својим бесједама на вријеме настанка и развоја ове организације, те на њен значај за опште васпитавање младих.

Присутнима се кратким подсјећањем на активности Соколарског друштва у Вишеграду обратио и Милија Јовичић из Вардишта, најстарији живи вишеградски „соколар“, подсјетивши да је са својим четама у Вељем Лугу и Вардишту Соколско друштво из Вишеграда између два свјетска рата било највећа и најмасовнија организација у граду на Дрини и Рзаву.

Истакнуто је да су без сваке сумње соколска друштва била окосница спортског, али и културног живота у свим градовима и већим мјесним подручјима, а све их је повезивала свеславенска патриотска нит.

Рад „Сокола“ у Вишеграду прекинут је у периоду послје Другог свјетског рата, а поново је обновљен 2004. године, уз подршку митрополита Николаја и манастирског братства у Добруну.

„Соко“ данас у оквиру фолклорне, спортске, драмске, рецитаторске, издавачке, грађевинске, хуманитарне и секције кућне радиности окупља велики број младих људи.

У знак захвалности на великој помоћи у раду „Сокола“ Андрић је митрополиту Николају уручио орден „Сокола“ са златним зрацима.

Сребрни орден „Сокола“ добили су Управа манастира Добрун, предузеће „Хидроелектране на Дрини“, општина Вишеград, Милија Јовичић - најстарији живи соколаш из Вардишта, први председник обновљеног „Сокола“ Милан Комад, те Милорад Кошарац, Љупко Тасић, Недељко Ђуровић, Раде Вујовић, Зоран Симеуновић, Славиша Тасић и фолклорна секција „Сокола“.

У умјетничком програму Академије наступиле су „Соколова“ драмска и рецитаторска секција, те хор „Свети Ђорђе“ из Ужица.

НИКОЉДАН НА СОКОЦУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај и Његово преосвештенство епископ банатски господин Никанор су у петак, 19. децембра, на православни празник Никољдан, служили Свету архијерејску литургију у храму Светог Пророка Илије на Сокоцу, уз саслужење четири свештеника и четири ђакона Српске православне цркве.

Никољдан је крсна слава митрополита Николаја.

Након литургије и причешћа вјерника, епископ Никанор честитао је крсну славу митрополиту Николају, свештенству и вјерницима који прослављају овај празник, пожељевши свима да истрају у овим, како је рекао, не баш лаким временима за Цркву и народ Божији.

„Сваки пут када служимо Свету литургију, а посебно на велики дан Светог оца Николаја, угодника Божијег и молитвеника, и захвални смо Богу што нам даје снаге, вјере и молитве да молимо заједно са свима светима и да му се у свако вријеме нашег живота обраћамо да нам да све оно што нам је потребно у нашем спасењу“, рекао је епископ Никанор.

Господин Никанор је истакао да Господ то чини, не толико нашом заслугом, колико својом љубављу и милошћу, посебно преко својих светих угодника, међу којима је и свети Никола, које је прославио због њиховог живота на земљи док су били и њему служили, а посебно сада у царству Божијем.

Епископ Никанор рекао је да су светитељи посредници наши пред Богом.

Митрополит Николај је захвалио епископу Никанору на топлим ријечима, благодаривши што је дошао на Соколац да заједно са вјерницима прослави велики празник и да пресјече славски колач и прислужи славску свијећу.

„Даће Бог да се сусрећемо и да о великим стварима Цркве увијек озбиљно разговарамо и чинимо што је најбоље и што наш српски народ од нас очекује“ - рекао је господин Николај.

СПД „СЛОГА“ ОДРЖАЛО КОНЦЕРТ ДУХОВНЕ МУЗИКЕ ПОВОДОМ 120 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

Српско пјевачко друштво /СПД/ „Слога“ одржало је у уторак, 23. децембра, концерт православне духовне музике у Дому Оружаних снага у БиХ у Сарајеву чиме је обиљежило 120 година постојања и рада.

На репертоару концерта нашла су се дијела страних и домаћих аутора - Рахманинова, Бортњанског, Мокрањца итд.

Пред препуном салом, хором је дириговао професор црквене музике и појања на Музичкој академији у Источном Сарајеву ђакон Душко Сандић, а наступили су солисти сопран Драгана Рогановић, тенор Радослав Нунић и баритон Стефан Мојсиловић.

Професор на Музичкој академији у Источном Сарајеву Бранка Бошњак говорила је прије почетка концерта о раду и дијеловању „Слоге“ од њеног оснивања до данас.

Она је истакла да је „Слога“, као прво сарајевско пјевачко друштво, основана 1888. године, под именом Српско православно пјевачко друштво „Слога“, а да је идеја о оснивању друштва потекла из редова сарајевских Срба знатлија које су предводили Ристо Максимовић и проте Стијепо Трифковић и Ђорђе Петровић, који је био и члан и утемељивач СПД „Слога“.

Према њеним ријечима, послје анексије БиХ од Аустроугарске, „Слога“ је ојачала везе са Србијом и више је пута одлазила на концертне турнеје у Београд, а 1928. године, на 40. годишњицу свога постојања, постаје члан Југословенског певачког савеза у Београду и добија орден Светог Саве петог степена.

„У том периоду „Слога“ је посједовала властите некретнине, а једна од њих је била и садашња позната зграда „Слоге“ у Сарајеву, која је била популарни културни центар младих. Зграда је 50-их година прошлог вијека национализована од комунистичких власти, и од тада се СПД „Слога“ залаже да јој она буде враћена“ - истакла је Бошњак.

Она је навела да су многи диригенти, мање или више познати, заслужни за духовни континуитет „Слоге“ и у најтежим временима попут Косте Травња, Фрање Мађејовског, Љубомира Бајаца,

Цвјетка Рихтмана, проте Милорада Ајвазовића, Бранка Глумца и других.

„Слога“ у свом дугом и непрекинутом трајању пружа драгоцену слику успона и падова у развоју српске музике, откривања националног музичког идентитета, грађанског духовног узрастања и развоја културног живота друштва у цјелини“ - нагласила је Бошњак.

Од многобројних признања која је хор у свом дугогодишњем раду добио издвајају се Орден Светог Саве петог степена из 1928, грамате Митрополије дабробосанске из 1996. и 1999. и Орден Светог Саве првог степена из 2002. године.

„Слога“ данас има око 40 чланова, који активно учествују на светим богослужењима у сарајевским и другим црквама у Митрополији дабробосанској.

Већина композиција на садашњем репертоару мјешовитог хора „Слоге“ има извориште у традиционалном једногласном црквеном и народном појању, скупљеном и обрађеном од Корнелија Станковића, Стевана Мокрањца, и других српских композитора.

Друга значајна тачка је стара српска музика коју чине средњовјековни мотиви из периода од 14. до 18. вијека, а изводе је углавном солисти уз пратњу исона.

Трећу групу музичких састава, које изводи СПД „Слога“, чине богослужбена и умјетничка дијела великих руских композитора.

Честитке поводом јубилеја 120 година постојања и рада СПД „Слога“ упутили су предсједник и премијер Републике Српске Рајко Кузмановић и Милорад Додик, потпредсједник Федерације БиХ Мирсад Кебо и замјеник међународног представника у БиХ Рафи Грегоријан.

У МАНАСТИРУ СВЕТОГ САВЕ КОД ВИШЕГРАДА РАДИОНИЦА ЗА ИЗРАДУ СВЕШТЕНИЧКИХ ОДЕЖДИ

У манастиру посвећеном спаљивању моштију Светог Саве на Врачару, који се налази на Горњој Лијесци код Вишеграда, налази се радионица у којој игуман Симеон и искушеник Стеван шију и везу одежде за свештенство и монаштво.

Према ријечима игумана Симеона у овој радионици праве се свештеничке одежде од бруката, мантије, камилавке, прслуци, схиме, расе, епитрахили, те везу пешкири за иконе и све што је потребно за богослужење.

Скупљени материјал за одежде производи се у Грчкој, Италији и Њемачкој и до њега је веома тешко доћи.

Манастир је набавио и нову машину за везење на којој се срном, златним нитима и свилом везу украси на свештеничким и владичанским одеждама и украшавају остали одјевни предмети.

„Да бисмо на машини извезли неки одјевни предмет или нешто друго, потребно је на рачунару нацртати и направити квалитетну припрему. Све остало је задатак машине, која аутоматски и брзо извезе оно за шта би везиљама требало дана и дана" - рекао је игуман Симеон.

Оваква врста радионице једина је у Дабробосанској и сусједним епархијама.

Игуман Симеон тврди да је све више наруџби за кројење и шивење и да ће радионица ускоро моћи да издржава цијели манастир с обзиром на то да његова парохија има само 65 домаћинстава.

Храм Светог Саве на Горњој Лијесци, проглашен је манастиром у марту ове године када је Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај у њега увео монаштво.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ НА МАТЕРИЦЕ СЛУЖИО У ХРАМУ ПРЕОБРАЖЕЊА ГОСПОДЊЕГ У САРАЈЕВУ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недјељу, 28. децембра, на православни празник Материце, у храму Преображења Господњег у Новом Сарајеву служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење два свештеника и једног ђакона Митрополије дабробосанске.

Након што је причестио вјерујући народ, митрополит Николај је у пригодној бесједи честитао свима који су се причестили, а свим мајкама празник - Материце.

Господин Николај позвао је мајке да се моле за своју дјецу и дарују их на свој празник, те да се угледају на Пресвету Богородицу и мајке светитељке које су служиле Богу.

Храм Преображења Господњег у Новом Сарајеву

БОЖИЋНИ ИНТЕРВЈУ ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕЩЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА ИНФОРМАТИВНОЈ СЛУЖБИ МИТРОПОЛИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ „ДАБАР ИНФО“

- Ваше високопреосвешћенство, повод за овај интервју је предстојећи најрадоснији православни празник - Рођење Господа Исуса Христа. У каквој атмосфери и ситуацији православни вјерујући народ ове године дочекује овај Празник у односу на прелазне?

Митрополит Николај - Рођење Господа Исуса Христа један је од највећих догађаја у историји човјечанства. Свети апостол Павле каже да је „велика тајна побожности“ то што се превјечни Бог јавио у пролазном и немоћном човјечијем тијелу - Бог се понизио да би човјека узвисио. Рођење Христово је плод превелике љубави Божије према људима и Његовог старања за наше спасење.

Господ Христос долази у свијет и Својом благодаћу уноси нову младост, освјежење у један онемоћали организам. Ако рођење било којег дјетета доноси радост једној породици, њиховим пријатељима и сусједима, колика онда треба да буде ра-

дост цијелог човјечанства због рађања Сина Божијег који долази да нам покаже и прокрчи пут спасења. Зато Божић и јесте тако радостан празник - празник рађања и обнављања.

Иако је Божић празник радости због рађања Сина Божијег, многи ту радост не могу осјетити и испољити на прави начин. Многи наши вјерници желе, али, због разних опструкција, још увијек не могу да се врате на своја огњишта. Многи се налазе у колективним избјегличким смјештајима или се потуцају од немила до недрага као подстанари. Многи наши вјерници немају стално запослење, а и ако га имају, примања су недовољна за издржавање породице. А шта да очекујемо ако основна ћелија друштва - породица - нема од чега да живи?

Често у јавности чујемо упозорења како ћемо нестати са ових простора због „бијеле куге“. Ми у Цркви стално напомињемо како је рађање и васпитање дјеце благослов Божији и основна сврха брака, а породице са више дјеце благо су једног народа и земље. Међутим, уколико они који воде ову земљу не учине нешто више од досадашњег како би помогли родитељима са више дјеце и охрабрили и подстакли оне који желе да имају дјецу, али се због опште неимаштине не усуђују да то и постигну, ми ћемо полако али сигурно, нестати са лица земље.

Упркос свим невољама које наши вјерници трпе, ипак се у свим нашим храмовима осјећа тај дух радости који Божић доноси, нарочито међу дјецом која чистог срца и отвореног ума прилазе Господу и свједоче вјечну истину да се Бог јави у тијелу.

У поруци вјерницима поводом Божићног јосја рекли сје да данас у свијету превладава стање свеопштијег човјековог пада. И кардинал Винко Пуљић истакао је у Божићној поруци поводом католског Божића да су данашња култура, брз темпо живота и

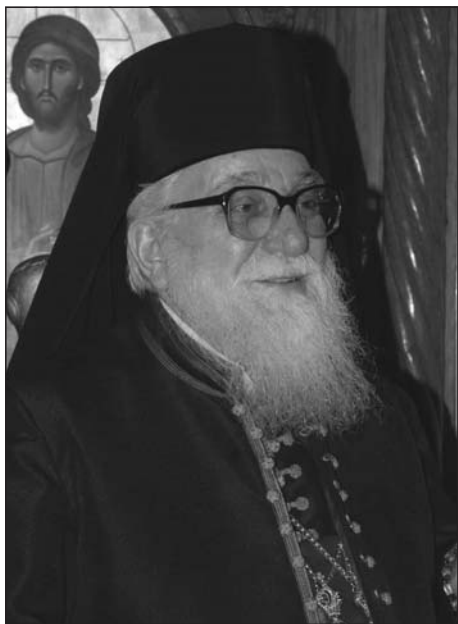
шрка за профитом разбили породично заједништво, пореметили скалу вриједности и ошјетили разумјевање правој смисла живота. Да ли је ситуација заиста тако суморна и доје је излаз?

Митрополит Николај - Ово је заиста вријеме свеопштег пада људског рода, а извор овог пада налази се у човјекском удаљавању од Бога. Морална испаченост се данас на сваком кораку приказује као нешто нормално, док се праве моралне вриједности које свој извор имају у хришћанству често нападају као конзерватизам и назадњаштво. Уз ово, данас имамо и актуелну глобалну економску кризу, која је настала као плод сумануте трке за зарадом великих свјетских компанија, а највећи утицај те кризе неће се много одразити на богате, него ће највише претрпјети сиромашнији слојеви друштва.

Честе подјеле, сукоби и ратови које имамо широм свијета, у правилу настају под утицајем великих сила које желе да наметну своју контролу. Технолошки и економски напредак човјечанства доводи до безобзирног уништавања Богом створене природе и незаситог исцрпљивања природних ресурса.

Све ово ремети систем вриједности код човјека, па имамо резултат да је породица, та основна заједница, изгубила свој значај у друштву. Нашу дјецу претварамо у индивидуе које тешко функционишу у заједници: тешко се одлучују на брак, породицу, а лако се разводе јер нису спремни на компромисе. Многи не разумију да љубав значи одрицање и жртвовање за другог, и то треба да је обострано. Љубав значи прихватање другог онаквог какав он јесте, а не да тог другог обликујемо по својим мјерама и жељама.

Излаз из ове кризе је у повратку стварним вриједностима које нису заборављене, али су негдје у запећку. Треба да се запитамо шта од свега за шта се

боримо заиста има праву вриједност за нас, а шта је само резултат неког пролазног хира или моде.

Послушајмо глас Христов и волимо ближње своје као што волимо себе; не скупљајмо своја блага на земљи, гдје све пропада, него скупљајмо своја добра дјела која пред Господом никада неће нестати. Чувајмо нашу породицу, а кроз то заједништво свједочићемо заједништво и у ширем друштву. Чувајмо и нашу околину, јер је и то творевина Божија која није дата само нашој генерацији, него и нараштајима који долазе из нас.

Може ли њу Црква помоћи?

Митрополит Николај - Православна Црква има мисију и обавезу да у савременом свијету истиче и свједочи праве вриједности и да позива цијело човјечанство на уједињење у Христу, у чијем се загрљају надиласе све овоземаљске поделе и сукоби. Свјесни смо да и ми, православни хришћани, заједно са осталим вјерујућим или не вјерујућим људима у свијету дијелимо одговорност за савремену кризу, те имамо дужност и да допринесемо њеном превазилажењу.

У њосљедње вријеме Српска православна црква је у јавности иприсушна, чини се, више него икад иприје, али, на жалост, не у њозиивном смислу? Какав је ваш ситав о свему њишо се догађало?

Митрополит Николај - Црква је богочовјечанска установа у којој се дијалог непрестано одвија. Она није, напросто, окамењени скуп једнообразних фигура, него жива дијалогска заједница у којој има и различитих мишљења. Ради тога и постоји институција црквеног сабора, гдје се настоји да се од тих различитих гледишта постигне једно, које је најбоље за Цркву и спасење.

Кроз цијелу историју хришћанства имали смо саборе, на којима су падале и тешке ријечи, али се увијек долазило до најспасоноснијег рјешења управо путем дијалога. На првом апостолском сабору у Јерусалиму, кад је било питање око примања хришћана из незнабоштва, апостол Павле се успротивио апостолу Петру, оптуживши га да је дволичан, али је и тај сабор завршен једнодушном одлуком.

Лично мислим да се сва питања у Цркви могу и требају рјешавати у оквиру

саборског дијалога, али допуштам слободу да има и другачијих мишљења.

Разумијемо и потребу јавности да се информише о догађајима у Цркви, јер ту јавност чине и наши вјерници. Међутим, не разумијемо потребу неких медија да од свега па и од, у овом случају, једноставног размимоилажења у мишљењима граде скандал, па смо могли читати и слушати како се у Цркви прави неки пуч, раскол и поделе. Могуће је да су овоме допринијеле и неке исхитрене изјаве из црквене јерархије, али и ћутање које често буде узрок медијског нагађања.

Исповремено, у Мишрополији дабробосанској је њозиивна ситиуација - обнављају се храмови, изграђени су или се граде нови, обнавља се монаштво, рукојложили сће досћа нових свештеника, све је више народа у храмовима?

Митрополит Николај - Ми у Митрополији дабробосанској благодаримо Богу на свим даровима Његовим, јер Он дијелује, а ми се трудимо да у свему будемо Божји сарадници, онолико колико нам допуштају људске слабости. Имамо добре свештенике, који су често узорни домаћини и родитељи. Народ све више долази у храмове како би узео учешћа у заједници Тијела и Крви Христове. Надамо се и Богу се молимо да се овај раст и прогрес настави.

Уз помоћ људи добре воље, тамо гдје постоји потреба, граде се нови храмови, а оно што је оштећено и срушено настојимо поправити и изградити. Све се ово чини у славу Божију, а на духовну корист наших вјерника.

Садашњи приоритет нам је духовна обнова наших вјерника, а важнија од изградње рукотворених храмова је изградња храма Духа Светога, храма љубави Божије у нашим вјерницима. Тиме градимо живу Цркву у којој се наши вјерници, наша дјеца, васпитавају у Христу, како би лакше одољели искушењима овог свијета и времена.

У свему овоме велики допринос даје и вјеронаука у школама, која је оплемењила читав образовни систем, а и многе душе, како наставника у школама, тако и њихових ученика. Али, на овоме још треба радити и не смијемо дозволити да вјеронаука у нашим школама буде

маргинализована или унижена. Вјеронауку морамо унапређивати и омогућити да свако своју вјеру добро упозна и њоме живи. Једино тако моћи ћемо се с дужним поштовањем односити према другима и сазнавати и уважавати међусобне разлике.

Кад је ријеч о вјерујућем народу, ипретходна конституација узлавном се односи на дијелове Мишрополије у Републици Српској, док је ситиуација у Федерацији БиХ лошија?

Митрополит Николај - Претходни рат у нашој земљи отворио је многе ране. Много пута поновио сам чињеницу да се из Митрополије дабробосанске за вријеме рата иселило око 280 000 наших вјерника. Ти наши вјерници данас су расути широм свијета и не могу или не желе више да се врате на своја огњишта.

Оно што до нас стоји, ми смо учинили: већина срушених и оштећених храмова је обновљена, а за сваки од тих храмова имамо задуженог свештеника који редовно обилази преостали мали број вјерника. Сада гледамо у државне власти које повратницима требају гарантовати запослење и опстанак на том подручју, јер ријетко ће ко ризиковати егзистенцију своје породице само због лијепих обећања и љубазних позива на повратак.

Иако су њолиничарима и званичницима у Федерацији БиХ њуна усћа иприче о њовраћку, конституиивност, мултиетичност, мултиконфесионалност иид, њосебно када ипричају о Сарајеву, бројке и ситиистички њодаци говоре сасвим друђачије?

Митрополит Николај - Једна од рана прошлога рата је и то што су Сарајево напустили многи његови становници, а међу њима и огроман број Срба. Данас је Сарајево скоро једнонационални град. Међутим, ово није бољка само Сарајева већ и других градова који су прије рата имали мултиетничко становништво. Можда је Сарајево само један од најрадикалних примјера, јер кад се из једног града исели више од 150 000 припадника једног народа тај се град тешко може више називати мултиетничким.

Без обзира на ово, многим српским интелектуалцима и политичарима за мјерам што се лако одричу Сарајева, говорећи да је то нечији туђи град и да у њему Срби и не живе. Сарајево је одвајкада било и српски град и оно је један од доказа да православни Срби нису некакви дошљаци у ову земљу, него да смо овдје своји на своме. Поред многих задужбина Немањића, Павловића, Косача и других српских велможа, доказ овоме је и сарајевска Стара црква која је одолијевала и зубу времена и непријатељски настројеним властима, као споменик нашег вјековног постојања у овом граду и у Босни и у Херцеговини.

Моја је велика нада и жеља да се православни српски народ врати у Сарајево и друге крајеве у БиХ одакле је силом изгнан, али и да се сви избјегли врате својим домовима, без обзира којем народу или вјери припадали. Ово је моја жеља и нада свих нас у Цркви, али за остварење ове жеље многи у овој земљи морају да се потруде.

Мада је досија ђирмјера ђомоћи федералних властии у обнови храма, кад је ријеч о повраћку одузетих црквених имовине и даље нема ђомака?

Митрополит Николај - Враћање имовине једно је од најосјетљивијих питања у односима Цркве и државе. Подсјетићемо да је након Другог свјетског рата начињена историјска неправда и опљачкана огромна имовина, само што је та пљачка извршена „легално“ од државе.

Држава и приватна лица већ годинама користе ту опљачкану имовину, међу којом је и црквена која је стечена трудом, прилозима и одрицањем генерација наших вјерника. Нека нико не мисли да проклетство ове земље и несреће које су је задесиле не лежи и у томе што су силници поплљували на онај „удовичин динар“ приложен њеној Цркви.

Након свих ових година, поштено би било да се бар опљачкана имовина врати свим оштећеним власницима, ако се већ не мисли давати и нека надокнада за њено кориштење. Међутим, шта се дешава? Умјесто да се имовина враћа, годинама се врти прича о закону о реституцији који никако да се усвоји, а имамо прилику да видимо да нам се оно што би требало вратити још више распарчава и продаје, и опет „легално“ -

овдје, наравно, мислим на закон у Федерацији БиХ којим се дозвољава откуп и укњижење национализованих станова. Пошто знамо да нигдје у свијету, па ни код нас, право кориштења није пречу од права власништва, на овај начин је учињена нова пљачка и на стару накалиемљена нова неправда.

У свему овоме, најболније је питање враћања зграде Сарајевске богословије. Ова школа, која је споменик високог школства у БиХ, и која је одњеговала бројне генерације православних свештеника, културних радника и интелектуалаца, изгнана је из Сарајева 1941. године од усташких власти. Комунистичке власти су то изгнанство аминовале, а ни данашње власти, сем значајног броја лијепих ријечи и празних обећања које нам упућују, не чине ништа да ову прву високу школу у Сарајеву и БиХ врате у њену колијевку.

Искрено, ми у Цркви смо разочарани таквим односом, јер смо свјedoци да се одређеним вјерским заједницама враћају школе, хотели, чак и дијелови јавних површина, а кад је у питању Српска православна црква, врши се опструкција за сваки педаљ имовине.

Не могу да нагласим од каквог би значаја било за толико жељени међурелигијски дијалог да се овдје врати Богословски факултет који данас дјелује у Фочи и колико би то поправило слику Сарајева у очима српског народа. Али, очигледно је да многима у овом граду и у овој земљи смета и минимални број православних Срба, па како онда да допусте да се у Сарајеву образују православни свештеници и интелектуалци.

Било је ђокушаја аџаџовања и Међународне заједнице, али ђу је, чини се, дошло до несђоразума?

Митрополит Николај - Ми смо захвални Међународној заједници што је препознала значај наших настојања и заинтересовала се за проблем враћања имовине, односно Сарајевске богословије. Иако је ово питање односа власти БиХ и Цркве, Међународна заједница својим ауторитетом и савјетима може много помоћи.

Што се неспоразума тиче, он се односи на неодржани септембарски састанак Цркве са представницима различитих нивоа власти у ФБиХ, који је организовао замјеник Високог представника у БиХ. Ми смо три дана прије

састанка молили да се овај састанак одложи за четири-пет дана како би и један члан Светог архијерејског синода Српске православне цркве могао на њему учествовати. То није уважено и састанак је отказан, а позив за нови састанак до данас нисмо добили.

Ми се надамо да је овдје ријеч само о неспоразуму, јер не можемо вјеровати да се воља за разговорима, организовањем састанка и рјешавањем проблема односила на период од само једног дана. У сваком случају, ми смо, као и до сада, спремни да се са свим релевантним чиниоцима власти, уз добродошлу помоћ Међународне заједнице, договоримо око услова за преузимање наше зграде Богословије, с тим да посљедњу ријеч у име Цркве има Свети архијерејски синод.

Посљедњих година све се више ђовори о јачању екуменскођ ђокрећиа у свијетју и уједињењу хришћана. Какав је ваш сђав о ђоме?

Митрополит Николај - Ријеч „екуменизам“ у ушима многих православних хришћана често има негативан призив, јер га поистовјеђују са издајом вјере, чињњем неких компромиса у вјери или унијаћењем, које се кроз историју на разне начине појављивало на нашим просторима. За Цркву, међутим, овај појам има далеко дубље и важније значење.

У духу отворености Цркве према цијелом човјечанству, Христове заповијести о љубави и Његове молитве за јединство Апостола, дужност нам је да православље свједочимо свагда и на сваком мјесту, па и у оквирима екуменског дијалога. Међутим, о питању вјере ми не можемо пренебрегнути чињеницу да је православна Црква истинска Црква Божија и да се управо у њој очувао дух древне Цркве из првих вијекова хришћанства. Стога је наш суштински озив у екуменском покрету да потвр - димо да истинско јединство хришћана није јединство на основу минималног заједништва у вјери између различитих деноминација, него да је то јединство у Богу - јединој Истини - и да се супростављамо сваком релативизму.

Тренутно се у оквирима екуменског дијалога наша Црква ангажује на зближавању и сарадњи онолико колико је то сада могуће, а све кроз призму јединства древне Цркве и канона Васељенских сабора.

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ СЛУЖИО СВЕТУ ЛИТУРГИЈУ У ЗЕНИЦИ

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у недељу, 4. јануара, на православни празник Оци, у храму Рођења Пресвете Богородице у Зеници служио Свету архијерејску литургију, уз саслужење два свештеника и два ђакона Митрополије дабробосанске.

Митрополит Николај честитао је причешће онима који су се за тај чин припремили постом и молитвом, очевима њихов празник Оци и свим вјерујућим који су присуствовали литургији наступајући Божић.

У пригодној бесједи, господин Николај је рекао да нам долази дан радости Христовог рођења велики празник када се сјећамо своје дјеце и у молитиви и у њиховом даривању.

„Данас помињемо све из Старог и Новог зајета који су израсли у честите очеве“ нагласио је митрополит Николај.

Господин Николај је истакао да породица, Црква и школа требају да буду једно и да се стално допуњују како би нараштаје припремили за живот.

„Желимо да међу људима буде добра воља и да се сви као дјеца Божија међусобно поштујемо, волимо и помажемо“ поручио је митрополит Николај.

БОЖИЋНИ ПРАЗНИЦИ

05.01.2009

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ ПОДЈЕЛИО ПАКЕТИЋЕ ДЈЕЦИ ИЗ ВИШЕЧЛАНИХ ПОРОДИЦА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у понедељак, 5. јануара, у Источно Сарајеву подјелио 100 пакетића за дјецу из вишечланих породица из општина Источно Ново Сарајево, Источна Илиџа, Источни Стари Град и Трново у Републици Српској.

Пакетићи су обезбијеђени захваљујући Митрополији дабробосанској, а организатор акције је Удружење породица са четворо и више дјеце „Наша будућност“ из Источног Сарајева, које окупља 280 породица.

Митрополит Николај је прије подјеле пакетића свим присутним честитао наступајуће божићне празнике, нагласивши да тамо гдје има много дјеце много је и благослова и породица је богатија.

Господин Николај је подсјетио да је Божија воља да се рађамо и множимо, упозоривши да уколико то не чинимо, гријешимо се о Божију вољу.

Високопреосвећени је рекао да очекује да ће власти у РС наставити да помажу оваква удружења и оне које она окупљају.

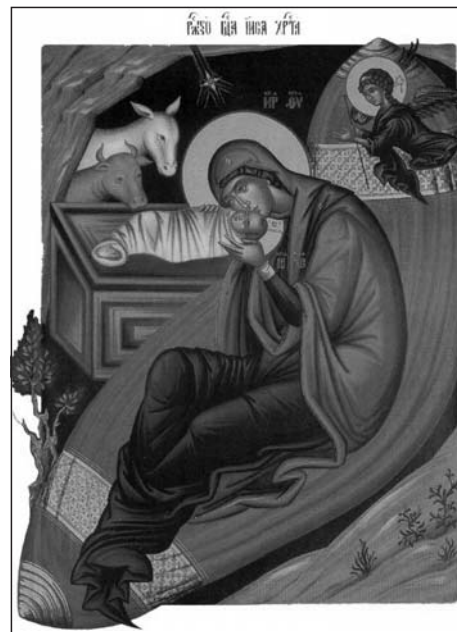
07.01.2009

МИТРОПОЛИТ НИКОЛАЈ БОЖИЋНУ ЛИТУРГИЈУ СЛУЖИО У САБОРНОЈ ЦРКВИ У САРАЈЕВУ

У свим храмовима Митрополије дабробосанске су у сриједу, 7. јануара, на најрадоснији хришћански празник Рођења Господа Исуса

Христа - Божић, служене божићне литургије.

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај служио је Свету архијерејску литургију у Саборној цркви Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву, уз саслужење четири свештеника и два ђакона.

Након што је прочитана Божићна посланица Његове светости патријарха српског господина Павла, митрополит Николај је у пригодном обраћању честитао вјерницима Божић древним поздравом МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Високопреосвећени је истакао да „Христос сада ходи као велики војсковођа духовне војске, окружен анђелима и светитељима, овјенчан славом и побједом“.

„Ходи и пружа руку спасења онима који помоћ траже. Он је као лекар који болесне лијечи од њихових болести и ствара им радост живота. Благо онима који покажу своје ране и пусте га да их он лијечи“ - рекао је високопреосвећени Николај.

Господин Николај је навео да смрт није кланица него капија која води у други живот.

Према његовим ријечима, Христос лијечи и од болести која се зове потиштеност, али и од болести оптерећености бригаа за обезбјеђење своје породице.

„Други су очајни што не могу да нађу смисао своме животу. Заиста, очајање је тешка болест од које нема лијека међу људима. Такви нека клекну пред Христа и послушају какав ће им он лијек прописати” - поручио је митрополит Николај.

Његово високопреосвештенство је истакао да је Христовим доласком земља добила велику цијену међу звијездима.

„Због Христа правда је постала скупа као пшеница, а неправда јефтина као пљева. Због Христа човјечији род је добио достојанство које без њега није имао” - нагласио је господин Николај.

Митрополит Николај је позвао вјерујуће да окаде домове своје и сусједство своје миром и добром вољом, поручивши им да их не збуњује што свијет иде другим путем.

Високопреосвећени митрополит уручио је диригенту Српског пјевачког друштва „Слога” ђакону Душку Сандићу Златни орден светог свештеноточника Петра Дабробосанског којим је одликовао ово друштво.

Митрополит Николај је истакао да „Слога” у нашим храмовима у Сарајеву својом пјесмом прославља Бога.

Светој архијерејској литургији у Саборној цркви Рођења пресвете Богородице у Сарајеву присуствовали су амбасадор Аустрије у БиХ господин Михаел Венингер и помоћни бискуп врхбосански господин Перо Судар.

Господин Николај је у уторак, 6. јануара, на Бадњи дан, Свету архијерејску литургију и празнично вечерње, уз традиционално паљење Бадњака, служио у храму Светог пророка Илије на Сокоцу.

Високопреосвећени митрополит ће другог дана Божића, 8. јануара, Свету архијерејску литургију служити у храму Светог пророка Илије у Сокоцу, а у вечерњим часовима у својој резиденцији у згради Митрополије у Сарајеву уприличити традиционални Божићни пријем за представнике цркава и вјерских заједница у БиХ, власти БиХ, Републике Српске, Федерације БиХ и Кантона Сарајево, међународне заједнице те друштвеног, политичког и културног живота у БиХ.

08.01.2009

БОЖИЋНИ ПРИЈЕМ МИТРОПОЛИТА НИКОЛАЈА

Његово високопреосвештенство митрополит дабробосански господин Николај је у четвртак, 8. јануара, другог дана Божића, у својој резиденцији у згради Митрополије у Сарајеву уприличио традиционални Божићни пријем за представнике цркава и вјерских заједница у БиХ, власти БиХ, Републике Српске, Федерације БиХ, Кантона Сарајево, међународне заједнице, те друштвеног, политичког и културног живота у БиХ.

Митрополит Николај је у пригодном обраћању званицама и присутнима истакао да се Христос родио „на мјесту ничијем, у пећини хладној, између града и села, на раскршћу различитих баштина, на стопи земље ничије, али Божије”.

„Ту су сада олтар и многа кандила, ту су молитве и службе, ту су сузе и покајања, ту је олакшање душама људским. Ту се сада окупљају стада словесна” - рекао је господин Николај.

Високопреосвећени је истакао да се Христос није јавио у вријеме каквог праведног цара, нити у вријеме поштења и правде, благостања, радости и свјетлости међу људима.

„Кротки Господ јавио се у вријеме Ирода Великог, цара тиранина за све народе и племена. Јавио се у

вријеме свеопштег мрака, жалости и очајања у душама свих људи. Син Божији родио се у свијету када је свијету био најпотребнији. Зато су га добродошлицом поздрављали и анђели и људи” - истакао је митрополит Николај.

Господин Николај је навео да је Исус Христос данас потребан БиХ као насушни хљеб гладноме и извор воде жедноме, додајући да Христове ријечи: „Нећу вас оставити саме, доћи ћу к вама” уливају наду на исти начин као када је рекао: „Ево ја сам с вама у све дане до свршетка вијека”.

„Помените браћо и сестре у својим молитвама све народе ове мале државе БиХ. Нека би благи Господ помиловао наше народе и учинио крај њиховим неспоразумима. Учини Господе заједништво наших народа” - рекао је митрополит Николај.

Високопреосвећени је на крају своје бесједе свим присутним званицама пожелио срећну Нову 2009. годину и поздравио их традиционалним божићним поздравом:

ХРИСТОС СЕ РОДИ!

ЗАИСТА СЕ РОДИ!

Божићном пријему присуствовали су надбискуп врхбосански кардинал Винко Пуљић, високи представник у БиХ Мирослав Лајчак, његов први замјеник Рафи Грегоричан, чланови Предсједништва БиХ Жељко Комшић и Харис Силајџић, федерални премијер Неџад Бранковић, амерички амбасадор Чарлс Инглиш, руски амбасадор Константин Шувалов, представници свих нивоа власти у БиХ, дипломатског кора, те јавног и културног живота БиХ.

Академији поводом 100 година Соколског друштва су присуствовали: Митрополит Николај, свештенство и монаштво Дабробосанске епархије, представници свих секција ССД „Соко“, као и гости из јавног, културног и политичког живота општине Вишеград. Програм су уљепшали, својим појањем, чланови пјевачког друштва „Св. Ђорђе“ из Ужица под руководством диригента Иване Шуљагић.

Фото: Хаџи Бранко Никитовић

СКИТ СВЕТОГ НИКОЛЕ

Ријечи наших данашњих прича теку осликавајући наше животе - и животи теку брзо. Покушавамо да урадимо много, желимо да кажемо све. Да ли чинимо ишта и дали заиста прихватамо најпотребније знање?

За двадесетак минута ће почети православна нова година. Прије седам дана, овдје су се ложили бадњаци, и бацали варнице високо, високо као што никад нисам видео. Опет гори ватра, наложени су преостали комади, и опет искре лете високо кривудајући.

Да дочека нову годину и учествује у заједничкој молитви благодарења окупило се овдје педестак душа, млађих и старијих домаћина с породицама. Веселје се полако смиривало док се почетак новог љета приближавао.

Ватра је још увијек бацала варнице, живо, као да прича неку важну причу. Напрегнух се да је чујем.

Густ сноп варница дизао се брзо и жустро на можда метар и по изнад ватре. Многима је ту нестајао траг. Неке су скрета-ле у страну и такође се губиле. Али неке, најсвјетлије, најодважније, најчистије, хитале су ка висинама не губећи силу, и губиле се из видокруга. Изгледало је као да неке хрле, и не базирају се ни за чим.

Многе, многе су отишле. Многе одлазе. Хиљадама година, сваки дан, и сваки трен одлазе. Марко, Милан, Мара, Јелка. Живот земаљски, жар, душе њихове напуштају, остављајући пепео. Неке вољно, неке невољно; неке у страну, неке право али кратко, а тек понека, без застајкивања, у загрљај Ономе за Ким је жудила. Богу, да код Њега вјекују, да живе без краја, у Истини. Код Њега су станови многи, и за оне који се трудише да срца уздижу навише, који чинише по савјести а савјест чистише. Боже, и ја ћу ускоро. Боже, шта ћу ти принијети? Ја Ти ништа немам принијети. Знам, ничим не заслужујем блажену вјечност.

Прими ме, грешног, јер волиш човјека. Прими ме као разбојника. Помени нас у Царству Своем.

Амин.

и. Ђ. Ђ.

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
синђел Калистирај (Бобушић)

Технички уредник:
синђел Јован (Гардовић)

Редакција:
*пројој.-сјавроф. Момир Васиљевић
пројој.-сјавроф. Бојдан Сјанишић,
јерођакон Серафим (Глизић)
Ђорђе Ђурић, Наташа Глозовац*

Фото:
*Младен Томић
Хаџи Бранко Никитовић*

Сарадници:
*пројојереј Рајко Цвјетковић,
пројојереј Милосав Видаковић,
пројојереј Ранко М. Билинац,
јеромонах Михаило (Боровић),
ђакон Златко Бојдановић,
Небојша Ђосовић*

Уредништво и администрација:
**Манастир УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
*Манастир Добрун, 73247 Добрун, РС;
Манастир Добрун, 31243 Мокра Гора, СРБ*

e-mail: dabardobrun@yahoo.com

Телефони:
*(+ 387) (0)58 483-123, тел./факс 612-747
(+387) (0)65 431-505*

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
2000 примерака

Штампа:
„Штампарница Рођаишца“, Рођаишца

Припрема штампе:
Мирослав Радловић

Решењем Министарства информација Републике Српске, број 01-280/96 од 12.7.1996. године, Билтен Манастира Успења Пресвете Богородице у Добруну под називом „Дабар“ је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 152.

Решењем Министарства науке и културе Републике Српске, број 04-1202/01 од 25.9.2001. године, Часопис „Дабар“ као публикација од општег друштвеног и националног интереса ослобађа се плаћања пореза на промет.